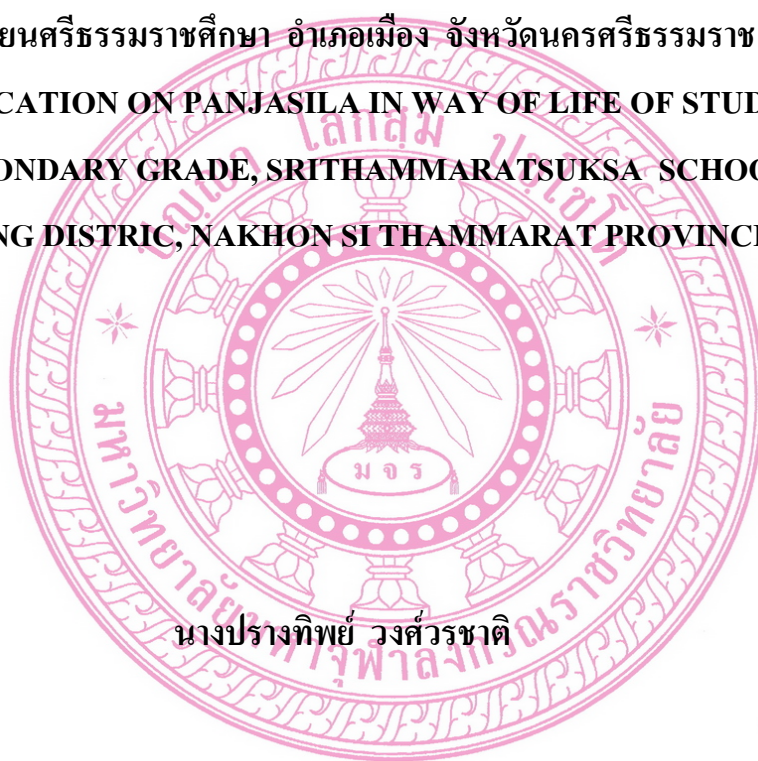

การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา
โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
AN APPLICATION ON PANJASILA IN WAY OF LIFE OF STUDENTS
IN SECONDARY GRADE, SRITHAMMARATSUKSA SCHOOL,
MUANG DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

นางปรางทิพย์ วงศ์วรชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา
โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

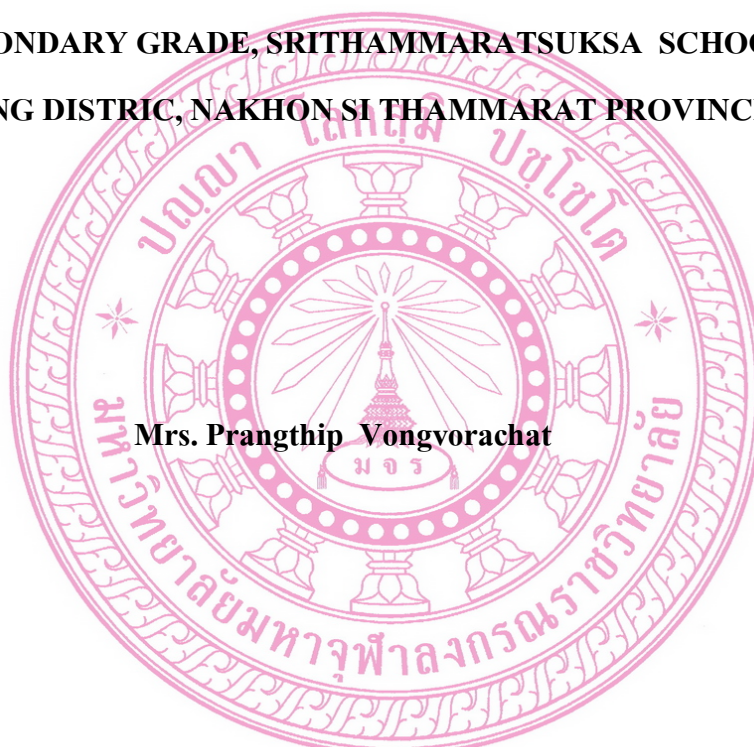

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

**AN APPLICATION ON PANJASILA IN WAY OF LIFE OF STUDENTS
IN SECONDARY GRADE, SRITHAMMARATSUKSA SCHOOL,
MUANG DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE**

Mrs. Prangthip Vongvorachat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of

The Requirement for Degree of

Master of Art

(Buddhist Studies)

Graduate School

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Bangkok, Thailand

C.E. 2013

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

(พระสุธีธรรมมานูวัตร, ผศ.,ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนุตเสโน, ดร.)

.....กรรมการ
(พระมหาปรีดา ขนฺติโสภโณ, ดร.)

.....กรรมการ
(ผศ. พิเศษ ดร.สังศรี ชมภูวงศ์)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.กัณตภณ หนูทองแก้ว)

.....กรรมการ
(รศ.ดร.สีบพงษ์ ธรรมชาติ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พระมหาปรีดา ขนฺติโสภโณ, ดร. ประธานกรรมการ
ผศ.พิเศษ.ดร.สังศรี ชมภูวงศ์ กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

.....
(นางปรางทิพย์ วงศ์วรชาติ)

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่อผู้วิจัย : นางปรางทิพย์ วงศ์วรชาติ

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ :

: พระมหาปริดา ขนดีโสภโณ,ดร. น.ธ.เอก,ป.ธ.๓,พธ.บ,
M.A, Ph.D.

: ผศ.พิเศษ.ดร.สังศรี ชมภูวงศ์ คบ., คม., ศน.ค.

วันสำเร็จการศึกษา : ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒) เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับชั้นปี ที่อยู่อาศัย อาชีพของบิดาหรือมารดาและรายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน ๓) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๒,๗๑๖ คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ทาโร ยามาเน่ ได้จำนวน ๓๔๕ คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตามระดับชั้น และการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า Z-test วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

ผลการวิจัยพบว่า

๑) การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านสุราเมรยฆษา มาทภูฐานา เวมณีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๕๓$) รองลงมาได้แก่ด้านกาเมสุ มิฉฉารา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๖๕$) ด้านปาณาติปาตา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๔๔$) และด้านอนินาทานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๔๑$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

๒) ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ของนักเรียนที่มีเพศ ระดับชั้นปีต่างกัน รายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน ที่อยู่อาศัยต่างกัน มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนนักเรียนที่มีอาชีพของ บิดาหรือมารดาต่างกันมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ไม่แตกต่างกัน

๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัญหาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ข้อที่มีปัญหา มากที่สุดคือ นักเรียนดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใบกะท้อนม สูบกัญชา และสิ่งเสพติดอื่น ๆ รองลงมา คือ นักเรียนชอบพูดคำหยาบ และด้านที่มีปัญหาต่ำที่สุดคือ นักเรียนชอบแกล้งเพื่อน แนวทางส่งเสริมพบว่า ข้อที่มีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมบำบัดยาเสพติด สำหรับนักเรียนที่ติดยา รองลงมาคือ ให้ทำบันทึกความดีและข้อเสนอแนะต่ำที่สุดคือ ควรมีการจัด กิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความขยัน เช่น มอบทุนการศึกษาหรือเกียรติบัตร

Thesis Title : An Application on Panja Sila in Way of Life of Students in Secondary Grade, Srithammaratsuksa School, Mueang district, Nakhon Si Thammarat Province.

Researcher : Mrs. Prangthip Vongvorachat

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phramaha Preeda Khantisopano, Dr. Pali 3, B.A., M.A., Ph.D.

: Asst.Emeritus.Prof.Dr.Songsri Chomphuwong B.A., M.Ed., Ph.D.

Date of Graduation : 1 July 2013

ABSTRACT

The objectives of this thesis were as follows 1) to study an application on Panja Sila in way of life of students in secondary grade, Srithammaratsuksa school, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province. 2) to compare an application on Panja Sila in way of life of students in secondary grade, Srithammaratsuksa school, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, class levels, living places, parents' occupations and parents' incomes as differently. 3) to study the suggestions were concerned with problems and the way to promote on application of Panja Sila in way of life of students in secondary grade, Srithammaratsuksa school, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province. The samples for this research were composed of students in secondary grade, Srithammaratsuksa school academic year 2011, there were amount 349 persons, sample size according to Taro Yamane's Table measurement, sampling by stratified random sampling and simple random sampling by lotto, the instrument for this research was rating scale questionnaire, data analysis by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, z-test, one-way ANOVA and to test the difference of arithmetic mean in each pair by Scheffe's Method.

The findings were as follows,

1) An application on Paja Sila in way of life of students in secondary grade, Srithammaratsuksa school, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province by overview was at moderate level ($\bar{X} = 2.63$) when considered in each aspect from more to less found that the aspect of Surameraya Majjapamadatthana was the highest average ($\bar{X} = 2.93$) and followed up

the aspect of Kamesumicchacara ($\bar{X} = 2.69$) and the aspect of Musavataveramane ($\bar{X} = 2.41$) were the lowest average respectively.

2) The comparative results on application of Panaja Sila in way of life of students in secondary grade, Srithammaratsuksa school, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, class levels, living places and parents' incomes found that there were statistically significant difference at 0.05 but in terms of parents' occupations found that there were not statistically significant difference.

3) The suggestions were concerned with problems and the way to promote on application of Panja Sila in way of life of students in secondary grade, Srithammaratsuksa school, Mueang district, Nakhon Si Thammarat province. The highest problems found that lots of students were not abstain from intoxicants, cigarette smoking, drug addiction etc, and followed up the impolitely speech and the lowest problems found that there was in friend's pretending. The highest resolutions found that there should have activity on rehabilitation of drug addiction of students and followed up the marital memory note and the lowest resolution on having activity on congratulation to intelligence students i.e. offering the education scholarship or any certificate to them.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายท่านที่ได้เมตตาช่วยเหลือแนะนำให้งานลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณพระมหาปริดา ขนฺติโสภโณ, ดร. และขอขอบพระคุณ ผศ.พิเศษ ดร. ส่งศรี ชมภูวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ช่วยให้คำชี้แนะแนวทางในการเขียนวิทยานิพนธ์ จนได้เนื้อหาวิทยานิพนธ์ที่ครบถ้วนสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว, ผศ.ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ และนายสุรพงศ์ มิตรกุล ที่อนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงจนได้เครื่องมือที่สมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.สืบพงศ์ ธรรมชาติ และอาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ที่อำนวยความสะดวกในการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอขอบคุณท่านผู้ประสานงานข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์ และผู้ใกล้ชิด ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนในทุก ๆ เรื่องจนทำให้ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์ได้รับประโยชน์จากการศึกษา

อานิสงส์ใดที่จักพึงบังเกิดจากการทำวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาคุณพระรัตนตรัย คุณบิดามารดา ครูอาจารย์ ผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ปรางทิพย์ วงศ์วรชาติ

๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ฉ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฐ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๔
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๖
บทที่ ๒ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ ความสำคัญของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต	๗
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับหลักเบญจศีล	๕
๒.๓ สภาพการณ์ปัจจุบันของโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา	๓๕
๒.๔ การปฏิบัติตามหลักเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา	๓๖
๒.๕ เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๓๗
๒.๖ สรุปกรอบแนวคิด	๔๑
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๔๒
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๔๒
๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ	๔๓
๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๕
๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๕
๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๖

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๕
๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๕
๔.๒ ขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๐
๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๐
บทที่ ๕ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๘๕
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๘๖
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๙๒
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๙๓
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๙๓
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	๙๔
บรรณานุกรม	๙๕
ภาคผนวก	๑๐๑
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือการวิจัย	๑๐๒
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประสิทธิภาพเครื่องมือการวิจัย	๑๐๔
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย	๑๐๘
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๑๐
ประวัติผู้วิจัย	๑๑๓

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
๓.๑	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๔	๔๓
๔.๑	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำแนกตามเพศ	๕๐
๔.๒	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นปี	๕๑
๔.๓	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการอยู่อาศัยของนักเรียน	๕๑
๔.๔	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของบิดาหรือมารดา	๕๒
๔.๕	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ของบิดาหรือมารดา	๕๒
๔.๖	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม	๕๓
๔.๗	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านปาณาติปาตา เวมณี	๕๔
๔.๘	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอทินนาทานา เวมณี	๕๕
๔.๙	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกามสุมิจจาคารา เวมณี	๕๖
๔.๑๐	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูสาวาทา เวมณี	๕๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๑๑	๕๘
๔.๑๒	๕๕
๔.๑๓	๖๑
๔.๑๔	๖๒
๔.๑๕	๖๔
๔.๑๖	๖๖
๔.๑๗	๖๘
๔.๑๘	๗๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๑๕ ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีที่อยู่อาศัยของนักเรียนต่างกัน โดยรวม	๗๑
๔.๒๐ ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีการอยู่อาศัยของนักเรียนต่างกัน โดยรวม	๗๒
๔.๒๑ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีการอยู่อาศัยของนักเรียนต่างกัน คือด้านอหินนา ทานา เวมณี	๗๓
๔.๒๒ ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน คือด้านกามสุมิจุนาจารา เวมณี	๗๔
๔.๒๓ ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่บิดาหรือมารดา มีอาชีพต่างกัน โดยรวม	๗๕
๔.๒๔ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการใช้หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดาที่แตกต่างกัน	๗๗
๔.๒๕ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดา แตกต่างกัน โดยรวม	๗๙
๔.๒๖ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดาแตกต่างกัน ด้านปณาดิปาตา เวมณี	๘๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๒๗ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดาแตกต่างกัน ด้านกามสุมิฉาจารย์วรมณี	๘๑
๔.๒๘ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	๘๒
๔.๒๙ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	๘๔

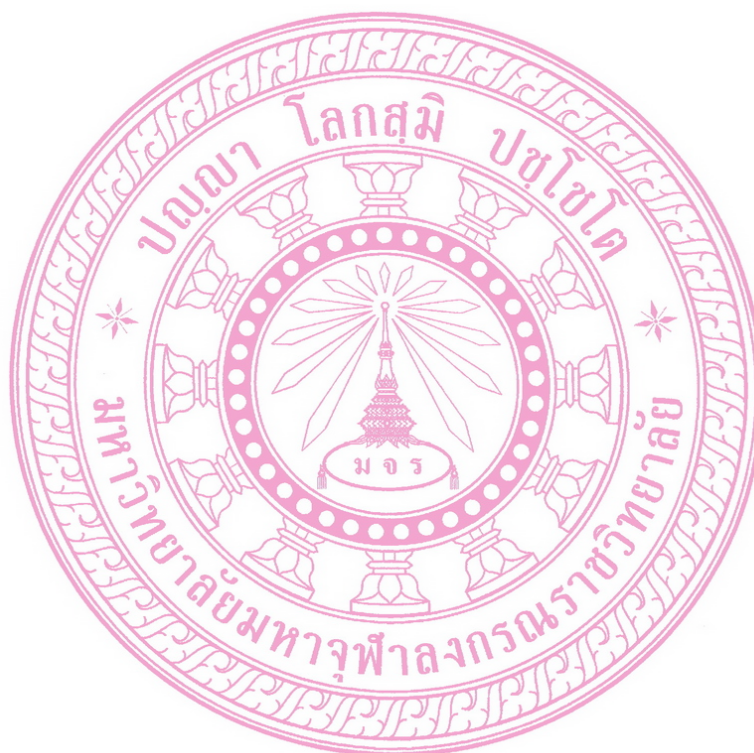
สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

๒.๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

หน้า

๔๑

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

๑. การใช้อักษรย่อ

ก. คำย่อเกี่ยวกับคัมภีร์พระไตรปิฎก

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๓๕ ในการอ้างอิงจะระบุเล่ม/ข้อ/หน้า หลังอักษรย่อชื่อคัมภีร์ ดังตัวอย่าง เช่น ที.สี.(ไทย) ๕/๒๗๖/๕๘. หมายถึง ทีฆนิกาย ลีลขันธวรรค เล่ม ๕ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๕๘ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๕ และพระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๕ ตัวอย่าง เช่น อจ. เอก, ทก. (บาลี) ๒๐/๑๖๖/๓๗ หมายถึง อังคุตตรนิกาย เอก, ทุกนิบาต ภาษาบาลี เล่มที่ ๒๐ ข้อที่ ๑๖๖ หน้าที่ ๓๗ เรียงตามลำดับคัมภีร์ดังนี้

วิ.มหา.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)
			พระวินัยปิฎก		
			พระสุตตันตปิฎก		
ที.สี.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ลีลขันธวรรค (ภาษาไทย)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฎิกวรรค (ภาษาไทย)
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค (ภาษาไทย)
ม.อุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	อุपरินิพพานสภปาตี (ภาษาไทย)
ช.อิตฺติ. อ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ชุตตนิกาย	อิตฺตวุตตกอรรถกถา (ภาษาไทย)
อจ.ปญจก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ปัญจกนิบาต (ภาษาไทย)
			อรรถกถาพระอภิธรรมปิฎก		
อภิ.วิ.อ.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	วิภังค์	สัมโมหวิโนทนีอรรถกถา (ภาษาไทย)

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาช้านาน เป็นศาสนาที่สมบูรณ์ด้วยเหตุและผล พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา พระองค์ทรงบำเพ็ญบารมีธรรมมานานถึง ๔ อสงไขยอีกแสนกัลป์ เพื่อตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า เนื่องจากทรงเห็นภัยในสังสารวัฏ เมื่อตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว ทรงโปรดทั้งหลายให้พ้นจากสังสารวัฏ คือ ชาติ ชรา พยาธิ และมรณะ ดังพระปณิธานที่ทรงตั้งไว้ก่อนที่จะเป็นพระพุทธเจ้าว่า เมื่อตรัสรู้แล้ว จักสอนให้ผู้อื่นรู้ตามด้วย จึงทรงนำหลักธรรมที่ตรัสรู้มาแสดงโปรดเวไนยสัตว์ ก่อกำเนิดเป็นพระพุทธศาสนาขึ้น โดยมีหลักเบญจศีลเป็นเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นพื้นฐานของพระพุทธศาสนา ที่ชาวพุทธควรศึกษาเรียนรู้และนำไปประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตรงตามคำสอนของพระพุทธเจ้า

หลักเบญจศีล^๑ ตามความหมายแปลว่า การสำรวมกาย วาจา ให้เรียบร้อย หรือ การรักษากาย วาจา ให้เป็นปกติ ตามสิกขาบท ๕ ประการ คือ เจตนางดเว้นจากการฆ่าสัตว์ เจตนางดเว้นจากการลักทรัพย์ เจตนางดเว้นจากการประพฤตินอกใจในกาม เจตนางดเว้นจากการพูดเท็จ เจตนางดเว้นจากการดื่มน้ำเมา มีอานิสงส์ คือความไม่เดือดร้อนใจในปัจจุบันและอนาคต สมดังที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสกับพระอานนท์ว่า ศีลเป็นกุศลมีวิปฏิสารเป็นประโยชน์และอานิสงส์ หากทุกคนรักษาศีลก็จะทำให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุข ผู้รักษาศีลจะเป็นผู้องอาจ นำเกียรติมาสู่มิตร เป็นที่รักของคนดีทั้งหลาย ศีลเป็นอารมณ์อันประเสริฐ^๒ ศีลคือความไม่ประมาท ไม่ล่วงละเมิดมีเจตนาความตั้งใจที่จะรักษากาย วาจา ให้เรียบร้อยเป็นปกติ มีเว้นจากการฆ่าสัตว์ เป็นต้น

โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาเป็นโรงเรียนในเครือมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ที่จัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ตามครรลองคริสต์ศาสนาและศาสนาที่ตนนับถือ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามรูปแบบที่โรงเรียนกำหนด มีความเป็นเลิศทางวิชาการ รู้จักคิดวิเคราะห์ แสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในความเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างมีความสุข

^๑วิทยาลัยสงฆ์ธรรมจักรเชียงใหม่, หนังสือธรรมจักรเชียงใหม่, (เชียงใหม่ : นันทพันธ์พรินติ้ง จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๒๒.

^๒พระพุทธ โขสเถระ, คัมภีร์วิสุทธิมรรค, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทประยูรวงศ์พรินติ้ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๘.

ก้าวทันโลกแต่มีความเป็นไทย โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นสากล มีแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอ ครูเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและยึดมั่นจรรยาบรรณวิชาชีพ^๓ สภาพปัจจุบันปัญหาของกลุ่มวัยรุ่น มีบางกลุ่มที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่อสังคม การทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้หลักเบญจศีลจะเป็นประโยชน์ทำให้ทราบถึงการใช้หลักเบญจศีล ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมหลักเบญจศีลต่อการดำเนินชีวิตและนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการปลูกฝังให้นักเรียนมีความรู้สึกรักมีจิตสำนึกด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข

จากสภาพปัจจุบันฝ่ายกิจการนักเรียนของโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรมที่มีจำนวนแต่จะเพิ่มมากขึ้น การทำการศึกษาค้นคว้าการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมต่อไป ทั้งนี้จุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาพุทธศักราช ๒๕๔๒ ในการสร้างผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดี เก่ง และมีความสุข

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาแนวทางหนึ่งที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวได้คือต้องนำหลักเบญจศีลมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียน เพื่อเป็นเกราะหรือภูมิคุ้มกันให้นักเรียนละอายต่อการทำชั่ว แล้วหันมาประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามกันมากขึ้น จริยธรรมเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดี ถูกต้องและควรแก่การรักษาไว้ หากบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมเป็นผู้มีเบญจศีล ก็ย่อมนำสังคมสงบสุขและก้าวหน้า เนื่องจากเบญจศีล เป็นสิ่งที่เปี่ยมนามธรรม อยู่ภายในจิตใจของบุคคลจึงเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาและความอดทนในการปลูกฝังสิ่งที่ดีงามต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกในสังคม ตั้งแต่บุคคลอายุน้อยและการอบรมอย่างต่อเนื่อง และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนและพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เพื่อให้โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษามีรูปแบบในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามต่อไป

^๓โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา, รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๓. (นครศรีธรรมราช ๒๕๕๓), หน้า ๑.

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับชั้นปี ที่อยู่อาศัย และอาชีพของบิดาหรือมารดาและรายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาคการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๒,๗๓๖ คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๓๔๕ คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างได้มาจากสูตร ทาโร ยามาเน่^๔

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชดังนี้

๑.๓.๒.๑ ปาณาติปาตา เวรมณี เว้นจากการปลงชีวิต เว้นจากการฆ่าการประทุษร้าย

๑.๓.๒.๒ อทินนาทานา เวรมณี เว้นจากการถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้ เว้นจากการลัก โกง ละเมิดกรรมสิทธิ์ ทำลายทรัพย์สิน

๑.๓.๒.๓ กามสมุจฺจาจารา เวรมณี เว้นจากการประพฤตินกาม เว้นจากการล่วงละเมิดสิ่งที่ผู้อื่นรักใคร่หวงแหน

๑.๓.๒.๔ มุสาวาทา เวรมณี เว้นจากการพูดเท็จ โกหกหลอกลวง

๑.๓.๒.๕ สุราเมรยมชฺขปมาทภูฏานา เวรมณี เว้นจากน้ำเมาคือสุราเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท เว้นจากสิ่งเสพติดให้โทษ

^๔บุททพงษ์ กัลยวรรณ, พื้นฐานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๓), หน้า ๗๑.

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ เพื่อต้องการทราบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชว่าเป็นอย่างไร

๑.๔.๒ เพื่อต้องการทราบผลการเปรียบเทียบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับชั้นปี ที่อยู่อาศัย อาชีพของบิดาหรือมารดา และรายได้ของบิดาหรือมารดา แตกต่างกันในระดับใด

๑.๔.๓ เพื่อต้องการทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอย่างไร

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

๑.๕.๒ นักเรียนที่มีระดับชั้นปี ต่างกันมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

๑.๕.๓ นักเรียนที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

๑.๕.๔ นักเรียนที่มีอาชีพของบิดาหรือมารดาต่างกัน มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

๑.๕.๕ นักเรียนที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกันมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ หลักเบญจศีล หมายถึง หลักที่ควรรงควะน ๕ ประการ คือ

๑.๖.๑.๑ ปาณาติปาตา เวรมณี หมายถึง เว้นจากการฆ่าสัตว์, เว้นจากการทำร้าย, เว้นจากการเบียดเบียนสัตว์

๑.๖.๑.๒ อทินนาทานา เวรมณี หมายถึง เว้นจากการถือเอาสิ่งของผู้อื่นโดยมิได้รับอนุญาต, เว้นจากการหลอกลวงเอาทรัพย์สินผู้อื่น, เว้นจากการฉ้อโกง

๑.๖.๑.๓ **กาเมสุมิจุลาจารา เวมณี** หมายถึง เว้นจากการประพุดพิศทางเพศ, เว้นจากการล่วงละเมิดทางเพศ, การแต่งกายที่ล่อแหลมเป็นการช่วยทางเพศ

๑.๖.๑.๔ **มุสวาทา เวมณี** หมายถึง เว้นจากการพูดเท็จ, การพูดต่อเสียด, การพูดคำหยาบ

๑.๖.๑.๕ **สุราเมรยมชฺชปมาทภูฏานา เวมณี** หมายถึง เว้นจากการดื่มและเสพของมีเมาทุกชนิด, อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท จากสิ่งเสพติดให้โทษ

๑.๖.๒ **การใช้หลักเบญจศีลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา** หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ ที่มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต

๑.๖.๓ **การดำเนินชีวิต** หมายถึง การใช้ชีวิตในประจำวันที่เป็นไปอย่างปกติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๔

๑.๖.๔ **นักเรียนระดับมัธยมศึกษา** หมายถึง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๔

๑.๖.๕ **เพศ** หมายถึง เพศผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น ๒ เพศ คือ ๑) เพศชาย และ ๒) เพศหญิง

๑.๖.๖ **ระดับชั้นปี** หมายถึง ระดับชั้นปีของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ ๑) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ๒) มัธยมศึกษาตอนปลาย

๑.๖.๗ **ที่อยู่อาศัย** หมายถึง ที่อยู่ที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาอาศัยอยู่เป็นประจำ ได้แก่ อาศัยอยู่กับบิดา มารดา อาศัยอยู่กับหอพักโรงเรียนอาศัยอยู่กับญาติ และอื่น ๆ

๑.๖.๘ **อาชีพของบิดาหรือมารดา** หมายถึงงานที่บิดาหรือมารดาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาทำเป็นประจำและเป็นที่มาของรายได้หลักของครอบครัว ได้แก่ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อาชีพเกษตรกรรม/ประมง อาชีพรับจ้างและอาชีพอื่น ๆ

๑.๖.๙ **รายได้ของบิดาหรือมารดา** หมายถึง เงินที่ได้จากการทำงานของบิดาหรือมารดาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาทำเป็นประจำและรายได้หลักของครอบครัว ได้แก่ ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท ๑๕,๐๐๑ บาท ขึ้นไป

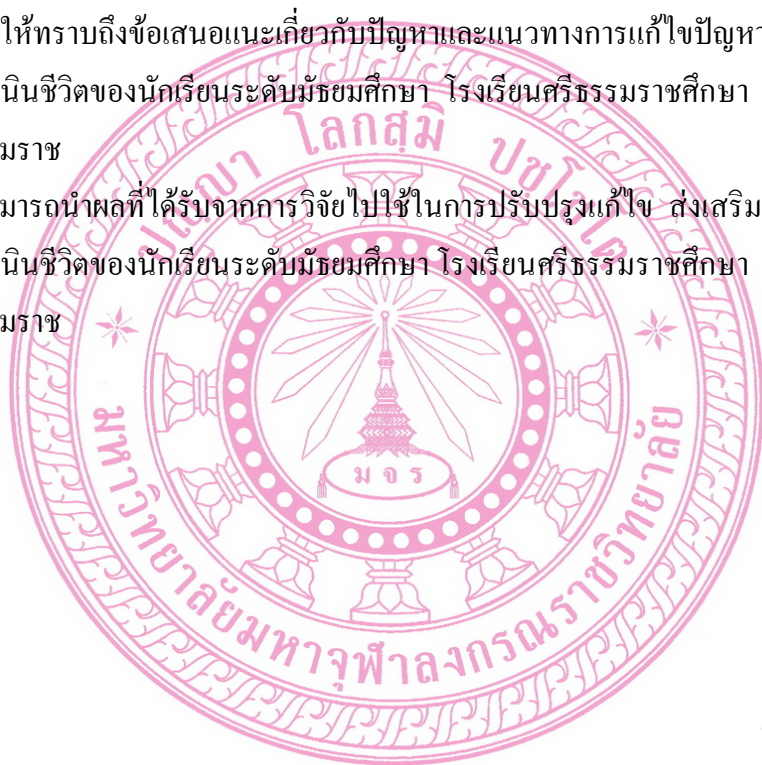
๑.๓ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๓.๑ ทำให้ทราบถึงการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๓.๒ ทำให้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีเพศระดับชั้นปี ที่อยู่อาศัย อาชีพของบิดาหรือมารดา และรายได้ของบิดาหรือมารดา

๑.๓.๓ ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาค่าการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๓.๔ สามารถนำผลที่ได้รับจากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ ๒ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมเพื่อรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

- ๒.๑ ความสำคัญของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับหลักเบญจศีล
  - ๒.๒.๑ ความหมายของศีลในพระพุทธศาสนาเถรวาท
  - ๒.๒.๒ ประเภทของศีลในพระพุทธศาสนาเถรวาท
  - ๒.๒.๓ ความหมายของเบญจศีล
  - ๒.๒.๔ ความมุ่งหมายของการรักษาเบญจศีล
  - ๒.๒.๕ อานิสงส์ของการรักษาเบญจศีล
  - ๒.๒.๖ โทษของการละเมิดเบญจศีล
- ๒.๓ สภาพการณ์ปัจจุบันของโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา
- ๒.๔ การปฏิบัติตามหลักเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา
- ๒.๕ เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๖ สรุปกรอบแนวคิด

๒.๑ ความสำคัญของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต

เบญจศีลหรือศีล ๕ เป็นมนุษยธรรม คือธรรมของมนุษย์ ที่มีความตั้งใจที่จะงดเว้นจากความชั่ว ความทุจริตทางกายและวาจา รวมทั้งสิ่งไม่ดีทุกประการ^๑ เพราะคนเราจะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้น มิใช่ว่าจะเกิดมาเป็นมนุษย์เท่านั้น จะต้องมียุทธสำหรับมนุษย์อีกด้วย^๒ ซึ่งศีลเป็นการรักษากาย วาจาและใจให้สงบและเยือกเย็น เป็นพื้นฐานการดำรงชีวิตของมนุษยชาติ และเป็นข้อปฏิบัติเพื่อสังคมที่ร่มเย็น พระพุทธเจ้าทรงพิจารณาเห็นว่า โลกนี้จะสงบร่มเย็นเมื่อคนเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ไม่เบียดเบียนกันทางกาย วาจา อันมีพื้นฐานมาจากใจ การกระทำใดที่พระพุทธศาสนาถือว่า

^๑พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒), หน้า ๒๐๖.

^๒สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช, *ความจริงที่ต้องเข้าใจ*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๓๐.

เป็นการกระทำที่ดีและที่ชั่ว คำตอบสำหรับฆราวาสผู้ครองเรือนทั่วไปอยู่ในศีล ๕ และศีล ๘ เป็นการปฏิบัติตามแนวพระพุทธศาสนาขั้นต้น หากประพฤติปฏิบัติตามกันไม่ได้ก็จะไม่ได้ประโยชน์จากการเป็นพุทธศาสนิกชน ซึ่งศีล ๕ นี้มีอิทธิพลต่อสังคมมาก เพราะจัดเป็นบรรทัดฐานทางสังคมด้านศีลธรรมของพุทธศาสนิกชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การรักษาศีล ๕ จึงเป็นการกระทำความดีทำให้ผู้ที่รักษาศีลมีคุณสมบัติ มีความสามารถช่วยตนเองได้และส่งเสริมชุมชนต่าง ๆ ให้อยู่ร่วมกันด้วยความเป็นระเบียบ^๓

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในแนวทางนี้ตอบสนองกับการแก้ไขปัญหาระดับชาติ โดยเน้นการพัฒนาที่มีคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ดำเนินการต่อยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาและวิกฤตการณ์ในสังคมไทย ด้วยการยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามพระบรมราโชวาท ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ซึ่งทรงมีพระราชดำรัสด้วยความห่วงพระทัยว่า “ปัญหาที่สั่งสมมานานจะไม่ได้รับการแก้ไขและจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นในสังคมไทย หากการพัฒนาประเทศยังคงยึดเศรษฐกิจเป็นศูนย์กลางแทนการพัฒนามนุษย์ที่มีคุณภาพของสังคม”

บรรทัดฐานชีวิตคุณธรรมในสังคมไทยมีที่มาจากหลักคำสอนในพุทธศาสนา ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานในวิถีชีวิตของคนไทย ซึ่งอนุมานได้จากการดำเนินชีวิตตามปกติของชาวไทย พุทธ แนวทางคุณธรรมพื้นฐานดังกล่าวได้แก่ ศีล ๕ คือ ไม่มุ่งทำร้ายผู้อื่น ไม่ทุจริตฉ้อโกง ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่หลอกลวงกล่าวเท็จ และไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดให้โทษ^๔ หากพิจารณาในรายละเอียดของคุณธรรมพื้นฐาน ๕ ประการ ขึ้นต้นแล้วจะพบว่า คุณธรรมดังกล่าวมีแต่จะเสริมสร้างให้สังคมอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข และยังเป็นการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ชุมชน และสังคม ถ้าคนในโลกล้วนต่างคนต่างไม่มีศีลกันแล้วจะเห็นได้ทันทีว่า เป็นภาวะที่ทนไม่ได้ ตัวเองก็ทนตัวเองไม่ได้ เมื่อตัวเองไม่มีศีล ตัวเองจะทนพฤติกรรมของตัวเองไม่ได้ ถ้าคนไม่มีศีลกันแล้วจะเกิดเสนียดจัญไรของสังคมมากขึ้น^๕

การสร้างความสุขให้เกิดแก่คนในชาตินั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลต้องเร่งฟื้นฟูสภาพจิตใจ ส่งเสริมให้เกิดการปลูกฝังคุณธรรมให้กับสังคม ซึ่งเป้าหมายที่สำคัญได้แก่ กลุ่มเยาวชนที่กำลังจะเติบโตเป็นกำลังที่สำคัญของชาติ ความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติตามศีล ๕ ของเยาวชนไทย ถือเป็นดัชนีบ่งชี้ในด้านคุณธรรมพื้นฐานที่พุทธศาสนิกชนพึงปฏิบัติ

^๓ ธนิต อยู่โพธิ์, อานิสงส์ศีล ๕, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๔๘.

^๔ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง, ๒๕๔๐), หน้า ๒๒, ๘๔.

^๕ พุทธทาสภิกขุ, ทาน ศีล ภาวนา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๔๐), หน้า ๗๗.

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับหลักเบญจศีล

๒.๒.๑ ความหมายของศีล

พระธรรมปิฎก (ประยูร ปยุตฺโต), ได้ให้ความหมายของศีลไว้ในพจนานุกรมพุทธศาสน์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่า “ศีล หมายถึง การรักษากาย วาจา ให้เรียบร้อย เป็นการรักษาปกติตามระเบียบวินัย หรือข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว เดิมเรียกว่า “สิกขาบท ๕” เป็นข้อปฏิบัติในการฝึกตน ใครปฏิบัติตามนี้เรียกว่า มีศีลเบื้องต้น”^๖

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงให้ความหมายของศีลไว้ในหนังสือเบญจศีลเบญจธรรมว่า ศีลนั้นเป็นเหมือนบรรทัดสำหรับให้คนประพฤติความดีให้คงที่ เปรียบเหมือนผู้แรกจะเขียนหนังสือ ต้องอาศัยเส้นบรรทัดเป็นหลักไปตามนั้น หนังสือที่เขียนจึงจะมีบรรทัดอันตรง ถ้าหากไม่มีเส้นบรรทัดตัวหนังสือก็จะขึ้นคดลงค้งงเลื้อย เมื่อชำนาญแล้ว ก็จะเขียนไปได้โดยไม่ต้องมีบรรทัดนั้นใด คนแรกประพฤติความดี ไม่ต้องอะไรไว้เป็นหลัก ใจไม่มั่นคงอาจเอนเอียงลงหาทุจริต แม้เพราะโมหะครอบงำ เมื่อบำเพ็ญศีลให้บริบูรณ์จนเป็นปกติมารยาทได้แล้ว จึงประพฤติคุณธรรมอย่างอื่นก็มักยั่งยืนไม่ผันแปร”^๗

ฝ่ายวิชาการ กองศาสนศึกษา ให้ความหมายของศีลว่า “บรรดากฎ ข้อบังคับ สำหรับอบรมคนในหมู่คณะให้เป็นคนดีงาม อยู่ร่วมกัน ได้อย่างสันติสุขนั้น เมื่อก้าวโดยย่อตามหลักคำสั่งสอนในทางพระพุทธศาสนาแล้ว ก็สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ ๑) ศีล คือวินัย ได้แก่ คำสั่งสำหรับปกครองกาย วาจาอันเป็นส่วนภายนอก ๒) ธรรม คือหน้าที่ ได้แก่ คำสอนสำหรับปกครองจิตใจ อันเป็นส่วนภายใน ศีล คือวินัยนั้น แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ๒ ประการ คือ

๑) อาคาริยวินัย ได้แก่ วินัยสำหรับคนที่เป็นชาวบ้านทั่วไป คนผู้อยู่ครองเรือน จำต้องประพฤติปฏิบัติ

๒) อนาคาริยวินัย ได้แก่ วินัยสำหรับนักบวชหรือบรรพชิต ผู้ไม่ได้อยู่ครองเรือน คือบรรพชิตจำต้องปฏิบัติ”^๘

^๖พระธรรมปิฎก (ประยูร ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลธรรม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๒๐๖.

^๗สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ,เบญจศีลเบญจธรรม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๒.

^๘ฝ่ายวิชาการ กองศาสนศึกษา, คู่มือเทคนิคการสอนปริยัติธรรม แผนกธรรม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๕), หน้า ๗๗.

เบญจศีล หมายถึง ความประพฤติชอบทางกาย และวาจา การรักษากาย วาจาให้เรียบร้อย การรักษาปกติตามระเบียบวินัย ข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว การควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน ที่มีมาในพระไตรปิฎก ปรากฏในคัมภีร์ชั้นอุปทาน และพุทธวงศ์ ต่อมาในสมัยหลังมีชื่อเรียกเพิ่มขึ้นว่าเป็นนิจศีล คือ ศีลที่คฤหัสถ์ควรรักษาเป็นประจำ บ้างว่าเป็นมนุษยธรรมหรือธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์บ้างมี ๕ ประการ คือ

๑) ปาณาติปาตา เวรมณี เว้นจากการปลงชีวิต เว้นจากการฆ่า การประทุษร้าย

๒) อทินนาทานา เวรมณี เว้นจากการถือเอาของที่เขามิได้ให้ เว้นจากการลักขโมย โกง ละเมิดกรรมสิทธิ์ ทำลายทรัพย์สิน

๓) กาเมสุมิจจาจารา เวรมณี เว้นจากการประพฤติดีกาม เว้นจากการล่วงละเมิดสิ่งที่ผู้อื่นรักใคร่หวงแหน

๔) มุสาวาทา เวรมณี เว้นจากการพูดเท็จ โกหกหลอกลวง

๕) สุราเมรัยมัชฌมาทัฏฐานา เวรมณี เว้นจากน้ำเมาคือสุราเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท เว้นจากสิ่งเสพติดให้โทษ^๕

พระพุทธเจ้าทรงเตือนให้มนุษย์ทั้งหลายในโลกนี้ตกไม่ให้ออกอยู่ในความประมาทดังพระปัจฉิมโอวาทที่ตรัสไว้ในมหาปรินิพพานสูตรว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บัดนี้เราเตือนท่านทั้งหลายว่า สังขารมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลาย จงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด” ผู้รักษาศีลก็ย่อมทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ คือประโยชน์มุ่งหมายของการบัญญัติพระวินัยแล้ว ก็จักเห็นหลักพุทธธรรมที่ทรงแสดงไว้อย่างแจ่มชัด ซึ่งมุ่งประโยชน์และความสุขของคนหมู่มากเป็นหลักสำคัญในการเผยแผ่พระศาสนาของพระองค์ให้แพร่หลายในยุคนั้น ก่อนจะทรงบัญญัติสิกขาบท จึงแสดงประโยชน์ ๑๐ ประการ เป็นหลักการสำคัญแก่พระสาวกทั้งหลาย ดังนี้^๖

๑. สงฆมสุกฺขตาย	เพื่อความดีของสงฆ์
๒. สงฆมหาสุตาย	เพื่อความสำราญของสงฆ์
๓. ทุมมฺงฺกุณฺโณ ปุคฺคฺคานํ นิคฺคฺคหาย	เพื่อข่มบุคคลที่เกื้อยาก
๔. เปสฺสานํ ภิกฺขุณฺโณ พาสฺวิหาราย	เพื่อความอยู่ผาสุกของเหล่าภิกษุผู้มีศีลดีงาม
๕. ทิฏฺฐธมฺมิกานํ อาสวานํ สํวราย	เพื่อความสำรวมอาสวะในปัจจุบัน
๖. สมฺปรายิกานํ อาสวานํ ปฏิกฺขมาตาย	เพื่อป้องกันอาสวะที่เกิดขึ้นในอนาคต
๗. อปฺปสนฺนํ ปสาทาย	เพื่อความเลื่อมใสแก่ผู้ที่ยังไม่เลื่อมใส

^๕ที่.ป.ป ๑๑/๒๘๖/๒๔๗,อง.ปญจก. ๒๒/๑๗๒/๒๒๗, อภ. วิ. /๓๕/๔๔๒/๕๕๖.

^๖ที่.ม.๑๐/๒๘๑/๑๓๕-๑๓๖.

๘. ปสนุนาน ภิกขุโยภาวาย เพื่อความเลื่อมใสยิ่งขึ้นแก่ผู้ที่เลื่อมใสแล้ว
 ๙. สัทธมมฐิติยา เพื่อความตั้งมั่นแห่งพระสัทธรรม
 ๑๐. วินยานุคคหยา เพื่ออนุเคราะห์พระวินัย^{๑๑}

สิกขาปทานิ แปลว่า สิกขาบททั้งหลาย ได้แก่ บทที่กุลบุตรพึงศึกษา อธิบายว่า สิกขาบทนี้เป็นส่วนหนึ่งแห่งสิกขา สีสสิกขา สมาธิสิกขา ปัญญาสิกขา สิกขาบท ๕ ในที่นี้จัดในศีลสิกขา กุศลจิตที่เกิดจากการงดเว้น ๕ มิ่งงดเว้นการฆ่า เป็นต้น อันกล่าวมาแล้วชื่อว่า สิกขา เพราะเป็นธรรมอันกุลบุตรพึงศึกษา ก็บรรดาองค์แห่งศีล ๕ องค์ใดองค์หนึ่ง ชื่อว่าบท เพราะอรรถว่าเป็นที่อาศัยของสิกขาเหล่านั้น ฉะนั้นองค์แห่งศีลเหล่านั้น มีเว้นการฆ่า เป็นต้น จึงชื่อว่าเป็นสิกขาบท เพราะเป็นส่วนหนึ่งแห่งสิกขา^{๑๒}

ความมุ่งหมายแห่งการบัญญัติศีลสิกขาบทที่ทรงแสดงไว้ เป็นหลักการและอุดมการณ์แห่งพุทธธรรม ที่ทรงคุณค่ายิ่ง โดยเฉพาะคุณธรรมขั้นต้น อันได้แก่หลักศีลธรรม กล่าวคือเบญจศีลที่จะเป็นบาทเบื้องต้นแห่งการเกิดขึ้นแห่งคุณธรรมขั้นสูงต่อไป เพราะเปรียบเหมือนเป็นบันไดที่จะทำให้มนุษย์ทุกผู้ทุกคน ได้ขึ้นไปในชั้นที่สูงที่สุด ตามกำลังแห่งความสามารถแห่งสติปัญญาของแต่ละคนที่มี เบญจศีล หรือศีล ๕ จึงจำเป็นที่ต้องรักษาให้เกิดมีแก่ทุกคนเพราะจะขาดศีล ๕ นี้ไม่ได้เลย เพราะอันจะหมายถึงความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ญักจกไม่มีด้วยสิ่งนี้นั่นเอง ที่ถือกันเป็นประเด็นที่สำคัญสำหรับความเป็นมนุษย์ และได้พบพระพุทธศาสนา

๒.๒.๒ ประเภทของศีลในพระพุทธศาสนาเถรวาท

ประเภทของศีล ในพระสูตรต้นตปิฎก ที่มณีกาย สีสันชรรค พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงจำแนกศีลสำหรับบรรพชิตพึงปฏิบัติไว้ ๓ ระดับ โดยสรุปได้ดังนี้ คือ

๑. **จูลศีล** (ศีลระดับเล็กน้อยหรือศีลเบื้องต้น) ได้แก่ การงดเว้นจากการฆ่า การลักขโมย การเสพเมถุน การพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ การพรากหรือทำลายพืชคาม การบริโภคนกคิลเวลา การพ้อนรำขับร้องประ โคมดนตรี การประดับตกแต่งร่างกาย การนั่งนอนบนที่นอนที่นั้งอันสูงใหญ่ การรับเงินและทอง การรับของอันไม่สมควรอย่างอื่น คือ ข้าวดิบ เนื้อดิบ สตรี ทาส แพะ แกะ สุกร ช้าง โค ม้า ลา ไร้เนา ที่ดิน การเป็นทาส และการรับใช้คฤหัสถ์ การซื้อขาย การโกงผู้อื่น การรับสินบน การล่อลวง การพูดตลบตะแลง การตัด การจงจำ การตีชิง และการกรรโชก^{๑๓}

^{๑๑}วิ. มหา.๑/๓๕/๒๖.

^{๑๒}อภิ. วิ. อ. ๒/๒/๕๐๔.

^{๑๓}ที.สี. ๑๑/๑๐๓/๓๐๕-๓๑๑.

๒. **มัชฌิมคีต** (คีตระดับกลาง) ได้แก่ การงดเว้นจากการพรากรพีชคาม การบริโภคของสะสม การดูการละเล่น การเล่นการพนัน การนั่งนอนบนที่นอนที่นุ่งอันสูงใหญ่ การประดับตกแต่งร่างกาย การพูดเรื่องศิรัจฉานกถา (เช่น เรื่องพระราชชา เรื่องโจร เรื่องกองทัพ เรื่องความเจริญหรือความเสื่อมของบ้านเมือง เป็นต้น) การพูดยกตนข่มท่าน การเป็นพูดและการรับใช้คฤหัสถ์ การพูดหลอกลวง หรือเลียบเคียงเพื่อแสวงหาลาภ^{๑๔}

๓. **มหาคีต** (คีตระดับใหญ่ หรือคีตระดับสูง) ได้แก่ การงดเว้นจากการเลี้ยงชีพด้วยศิรัจฉานวิชาทั้งหมด เช่น เป็นโหรทำนายฝันหรือทำนายลักษณะ เสกเป่า หรือเดิมน้ำมันบูชาไฟ ดูทำเลหรือลักษณะบ้าน เป็นหมอผี เป็นหมอลงเลขยันต์ เป็นหมองู ดูฤกษ์ยาม ทำนายนักษัตร ทำนายดวงดาว ทำนายฝนฟ้า ทำนายโชคกลาง ทำเสน่ห์ ทรงเจ้า บวงสรวง ทำขวัญ ปรุงยา ทำน้ำมัน เป็นต้น^{๑๕}

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ วัดพระเชตุวัน อารามของอาณาเขตบิณฑิกเศรษฐี เขตกรุงสาวัตถี ณ ที่นั้นแล พระผู้มีพระภาคได้รับสั่งเรียกภิกษุทั้งหลายมาตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อุบาสกประกอบด้วยธรรม ๕ ประการ ย่อมถึงความครั่นคร้าม คือ

๑. เป็นผู้ฆ่าสัตว์
๒. เป็นผู้ลักทรัพย์
๓. เป็นผู้ประพฤตินอกใจ
๔. เป็นผู้พูดเท็จ
๕. เป็นผู้เสพของมีนเมาคือสุราเมรัย อันเป็นเหตุแห่งความประมาท^{๑๖}

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลประกอบด้วยธรรม ๕ ประการ ย่อมดำรงอยู่ในนรก เหมือนถูกนำไปฝังไว้ คือ

๑. เป็นผู้ฆ่าสัตว์
๒. เป็นผู้ลักทรัพย์
๓. เป็นผู้ประพฤตินอกใจ
๔. เป็นผู้พูดเท็จ
๕. เป็นผู้เสพของมีนเมาคือสุราเมรัย อันเป็นเหตุแห่งความประมาท^{๑๗}

^{๑๔} ที.ที. ๑๑/๑๐๔/๓๑๑-๓๑๕.

^{๑๕} ที.ที. ๑๑/๑๐๕/๓๑๕-๓๑๙.

^{๑๖} อัง.ปญจก. ๒๒/๑๗๑/๒๘๗.

^{๑๗} อัง.ปญจก. ๒๒/๑๔๕/๒๔๑.

สรุปได้ว่า ศีล คือ ความประพฤติดีทางกายและวาจา โดยมีเจตนางดเว้นจากความชั่วทางกาย เว้นจากการฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม ทางวาจา เว้นจากการพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพื่อเจ้า และเว้นจากการดื่มสุราเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ศีลเป็นที่พึงเบื้องต้นแห่งการปฏิบัติธรรมทั้งปวง เพราะศีลกำจัดกิเลสอย่างหยาบ ที่จะเกิดขึ้นมาทางกายและทางวาจา ศีลเป็นประมุขของธรรมทั้งปวง คือเป็นข้อปฏิบัติเบื้องต้นของการปฏิบัติธรรมอื่นต่อไป เพราะฉะนั้น พระพุทธองค์จึงจัดลำดับหลักคำสอน โดยจัด ศีลไว้เป็นอันดับแรก สมาธิเป็นอันดับสอง ปัญญาเป็นอันดับสาม ฉะนั้น การทำอย่างนี้ ชื่อว่าสำรวมกาย วาจา และใจ อันจะทำให้สามารถห้ามตนจากบาป คือ ความชั่วทั้งปวงได้ เมื่อปฏิบัติได้เช่นนี้ ชื่อว่าเป็นผู้มีศีล ศีลจึงมีคุณเป็นอันมากมีความไม่เดือดร้อนเป็นต้น เป็นอานิสงส์ดังพรรณนามาด้วยประการฉะนี้

๒.๒.๓ ความหมายของหลักเบญจศีล

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมายของเบญจศีลไว้ในพจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์ ว่า เบญจศีล ศีล ๕ คือ เว้นฆ่าสัตว์ เว้นลักทรัพย์ เว้นประพฤติผิดในกาม เว้นพูดปด เว้นของมีนเมา มีคำสมาทานว่า ๑) ปาณาติปาตา ๒) อทินนาทานา ๓) ความสุมิจฺจจาธา ๔) มุสาวาทา ๕) สุราเมรัยเมชฺชปมาทภูฏานา ต่อท้ายด้วย เวรมณี สิกฺขาปทํ สมาทิยามิ ทุกข้อ^{๑๘} และได้อธิบายไว้ว่า ความประพฤติชอบทางกายและวาจา การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ต้องมีกฎหมายเพื่อควบคุมพฤติกรรมของคนที่อยู่ร่วมกัน เพื่อความสงบเรียบร้อย แต่มนุษย์เรานั้นมีทั้งกายและจิต ซึ่งสังคมโดยทั่วไปต้องใช้กฎหมายเพื่อเป็นการจัดระเบียบให้พฤติกรรมของมนุษย์ไม่ให้ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น แต่ในด้านสภาวะจิตใจต้องมีการจัดระเบียบเช่นเดียวกัน คือ ศีลธรรม เพื่อเป็นการควบคุมจิตใจ ไม่ให้คิดไปในทางเบียดเบียนผู้อื่น โดยพื้นฐานความเป็นมนุษย์นั้นตามหลักธรรมในทางศาสนาโดยส่วนมากแล้วประชาชนชาวไทยนับถือศาสนาพุทธ และศีลธรรมขึ้นพื้นฐานที่พุทธศาสนิกชนต้องมีหรือฝึกรวมให้มีในตน คือ ศีล ๕ เพื่อเป็นเครื่องจัดระเบียบทางด้านจิตใจ^{๑๙}

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมายของเบญจศีลไว้ในพจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลธรรมไว้ว่า เบญจศีล คือ ความประพฤติชอบทางกายและวาจา การรักษากาย วาจาให้เรียบร้อย การรักษาปกติตามระเบียบ ข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว การควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน

^{๑๘}พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), พจนานุกรม พุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๑๔๑.

^{๑๙}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๔๒.

- ๑) ปาณาติปาตา เวรมณี เว้นจากการปลงชีวิต, เว้นจากการฆ่าการประทุษร้ายกัน
- ๒) อทินนาทานา เวรมณี เว้นจากการถือเอาของที่เขามิได้ให้, เว้นจากการลักขโมย, ละเมิดกรรมสิทธิ์, ทำลายทรัพย์สิน
- ๓) กามสุมิฉฉาจารา เวรมณี เว้นจากการประพฤติดีกในกาม, เว้นจากการล่วงละเมิดสิ่งที่ผู้อื่นรักใคร่หวนแหน
- ๔) มุสาวาทา เวรมณี เว้นจากการพูดเท็จ, พูดโกหก, หลอกลวง
- ๕) สุราเมรยมชฺชปมาทฏฐานา เวรมณี เว้นจากน้ำเมา คือ สุรา และเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท, เว้นจากสิ่งเสพติดให้โทษ

ศีล ๕ ข้อนี้ ในบาลีชั้นเดิมส่วนมากเรียก ลิกขาบท ๕ ข้อปฏิบัติในการฝึกตนบ้าง ธรรม ๕ บ้าง เมื่อปฏิบัติได้ตามนี้ ก็ถือว่าเป็นผู้มีศีล คือ ศีลเป็นเบื้องต้นที่จัดว่าเป็นผู้มีศีล คำว่า เบนฺจศีลที่มาจากพระไตรปิฎก ปรากฏในคัมภีร์ชั้นอุปทาน และพุทธวงศ์ ต่อมาในสมัยหลังมีชื่อเรียกเพิ่มขึ้นว่าเป็นนิจศีล ศีลที่คฤหัสถ์ ควรรักษาเป็นประจำบ้าง ว่าเป็นมนุษยธรรม ธรรมของมนุษย์หรือธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์บ้าง^{๒๐}

สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายี) ได้นิพนธ์มงคลในพระพุทธศาสนา ซึ่งกล่าวถึงศีลว่า “ความตั้งใจงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ จากการลักทรัพย์ จากการประพฤติดีกในกาม จากการผู้เท็จ จากการดื่มสุราเมรัย ชื่อว่าเบนฺจศีล คือ ศีล ๕ เป็นระเบียบที่รักษาความประพฤติทางกาย วาจาให้เป็นที่ปลอดภัยอันตรายแห่งชีวิต ร่างกายทรัพย์สินคุ้มครอง อันเป็นที่รักของตนและของผู้อื่น รักษาความสัตย์ คือการซื่อตรงต่อกันอันเป็นเหตุให้ไว้ใจในกันและกันไว้ และผดุงความมีสติรอบคอบ อันเป็นเครื่องป้องกันการทำชั่ว พุจฉั่ว ซึ่งเป็นการเบียดเบียนก่อทุกข์แก่กันมิให้เกิดขึ้น ศีล ๕ จึงเป็นวินัยชั้นนอกที่ป้องกันรักษามนุษยชาติให้เป็นมิตรกัน ไม่เป็นศัตรูจองเวรซึ่งกันและกัน”^{๒๑}

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช ทรงนิพนธ์ประโยชน์กายน่าทำให้คนอยู่เป็นสุขความตอนหนึ่งว่า “...พระเจ้ากาลิงคะพร้อมทั้งประชาชนก็พากันรับศีลธรรมนั้นมาปฏิบัติคือตั้งอยู่ในศีล ๕ ฝนก็ตกบริบูรณ์ ภัยทั้งปวงก็สงบ บ้านเมืองเกิดความผาสุกสมบูรณ์ ชาคนี่แสดงอานุภาพของศีล แม้ไม่เชื่อในอานุภาพเหนือธรรมดา คิดดูตามเหตุผลธรรมดา ก็จะเห็นได้ว่าเมื่อพากัน

^{๒๐} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), พจนานุกรม พุทธศาสน์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๑๔, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), ๒๕๔๘), หน้า ๑๑๕.

^{๒๑} สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฐายี), มงคลในพระพุทธศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กิตติธรรม, ๒๕๑๓), หน้า ๖๒.

มีศีล คือไม่ทำร้ายกัน ไม่ลักขโมยฉ้อโกงกัน เป็นต้น แล้วพวกนั้นมีธรรมคือประพฤติประโยชน์แก่ผู้
กันโดยทั่วไปแล้วก็จะเกิดความสุขสมบูรณ์แน่นอน”^{๒๒}

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ และคณะ ได้ให้ความหมายของเบญจศีลหรือศีล ๕ ไว้ว่า
เบญจศีลเป็นหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเกี่ยวกับข้อห้ามหรือข้อละเว้น ๕ ประการที่บุคคล
จะต้องปฏิบัติตาม เพื่อจะได้ไม่เป็นผู้ประพฤติดิ ประพฤติชั่ว ไม่เป็นผู้เบียดเบียนหรือทำความ
เดือดร้อนให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นมีดังนี้ คือ

๑) ละเว้นจากการเป็นผู้ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต หมายถึง การไม่ทำร้ายชีวิต ทรมาน รั้งแก
ผู้อื่นหรือสัตว์ทั้งหลาย ให้ได้รับความเดือดร้อน บาดเจ็บหรือล้มตาย ไม่ว่าจะกระทำด้วยตนเอง จ้าง
วานผู้อื่นให้กระทำ หรือกระทำด้วยวาจา แม้แต่การมีความคิดอาฆาตปรารถนาจะทำร้ายผู้อื่นก็เป็นสิ่ง
พึงละเว้นด้วย

๒) ละเว้นจากการเอาทรัพย์สินของที่เจ้าของมิได้ให้มาเป็นของตน หมายถึง ไม่ลัก
ขโมย คดโกง หรือยึดเอาทรัพย์สินของ ๆ ผู้อื่นมาเป็นของตน โดยที่เจ้าของไม่อนุญาต ทั้งโดยวิธีหยิบ
ฉวยโดยตรงหรือล่อลวงผู้อื่นให้มอบทรัพย์สินของแก่ตน โดยหลงเข้าใจผิด รวมทั้งไม่ใช้หรือจ้างวาน
ผู้อื่นให้ไปละเมิดทรัพย์สินของ ๆ ผู้ใดอีกด้วย นอกจากนี้ยังต้องละเว้นการมิจิตละโมบอยากได้
สิ่งของ ๆ ผู้อื่นด้วยวิธีการไม่สุจริตอีกด้วย

๓) ละเว้นจากการประพฤติดิในกาม หมายถึง การไม่ล่วงละเมิดในบุคคลที่มีใช้
คู่ครองของตนในทางชู้สาว ด้วยกาย วาจา ใจ

๔) ละเว้นจากการพูดเท็จ หมายถึง การไม่พูดในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง ไม่พูดต่อเสียด
ให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ไม่พูดคำหยาบคาย และไม่พูดเพื่อจ้อไว้สาระไม่มีประโยชน์หรือพูดในสิ่ง
ที่ไม่ควรพูด

๕) ละเว้นจากการดื่มเครื่องดองของเมา หมายถึง การไม่ดื่มสุราและสิ่งเสพติดอื่น ๆ
เช่น ฝิ่น กัญชา เฮโรอีน ยาบ้า ไบกระท่อม ตลอดจนการดมกาว ดมทินเนอร์ และไอระเหยต่าง ๆ อัน
จะทำให้ครองสติไว้ไม่ให้เป็นเหตุให้ขาดความระมัดระวัง และสามารถทำความชั่ว ความผิดอื่น ๆ ได้
โดยง่าย^{๒๓}

^{๒๒} สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช, *ชีวิตจะเป็นสุขได้อย่างไร*, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร
: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๑๓.

^{๒๓} สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ และคณะ, *หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย* สตน.๖ ฉบับกระบวนกร
สมบูรณ์แบบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๓๕), หน้า ๒๕๓.

ในหนังสือเรื่องศีล ๕ พิมพ์เผยแพร่เนื่องในงานฉลอง ๑๐๐ ปี สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้ให้ความหมายของเบญจศีลหรือศีล ๕ ไว้ว่า เบญจศีลหรือศีล ๕ คือ เว้นจากการปลงชีวิตสัตว์ เว้นจากการเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้ เว้นจากประพฤติดิฉินในทางกาม เว้นจากการพுகเท็ง เว้นจากการดื่มน้ำเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท^{๒๔}

พุทธทาสภิกขุ ได้กล่าวว่า ศีลธรรมกลับมาเมื่อ โลกสงบเย็น ปรมาตมธรรมกลับมาเพื่อโลกสว่างไสว ถ้าศีลธรรมไม่กลับมาโลกจะวินาศ ถ้าปรมาตมธรรมไม่กลับมาโลกจะมีคมน ดังนั้นทุกคนต้องช่วยกันทำให้กลับมาในฐานะเป็นสิ่งที่จำเป็นจะต้องมีสำหรับโลก ธรรมะ คือหน้าที่ที่ถูกต้องแก่ความรอด รอดชีวิตด้วยขอให้ธรรมะเป็นที่พึ่งสละ พระพุทธเจ้าท่านสอนอย่างนี้ มีธรรมะเป็นสละ มีตนเองเป็นที่พึ่ง มีตนเองเป็นสละ ต้องทำด้วยตนเองจะให้อื่นมาทำแทนไม่ได้ มีบอกให้ทราบว่ามีเคยพบที่ไหนในพระไตรปิฎกที่พระพุทธเจ้าสอนให้พึ่ง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นี้ไม่มีหรือ มีแต่การสอนให้พึ่งตนเอง ให้พึ่งธรรมะ คือจงปฏิบัติตามหลักพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นการปฏิบัติธรรม ก็กลายเป็นการพึ่งตนเองขึ้นมา ถ้าพระพุทธเจ้าช่วยเป็นไสยศาสตร์ ขึ้นมาอีกนั่นแหละ ส่วนภายนอกมาช่วยก็กลายเป็นไสยศาสตร์ พึ่งตนเอง ช่วยตนเอง จึงเป็นพุทธศาสน^{๒๕}

สรุปได้ว่า หลักเบญจศีลเบญจธรรมเป็นหลักธรรมคู่กันที่มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ปฏิบัติ เว้นจากความชั่ว ให้ทำความดี เป็นหลักธรรมที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญต่อการอยู่ร่วมกัน และผู้ประพฤติปฏิบัติตามหลักเบญจศีลเบญจธรรมย่อมได้รับผลดีทั้งแก่ตนเอง และสังคม

๒.๒.๔ ความมุ่งหมายของการรักษาเบญจศีล

การปฏิบัติตามหลักเบญจศีลนั้น เป็นเรื่องการดำเนินชีวิตด้วยดี ปราศจากเวรภัย เพราะศีลเป็นพื้นฐานของบุคคลทั่วไป เพื่อทำให้สังคมของมนุษย์และสัตว์อยู่ร่วมกันได้โดยไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน หรือแม้กระทั่งมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกันก็จะอยู่ร่วมกันได้โดยปกติสุข และการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้นั้น จะต้องมีศีลเป็นแนวทางในการปฏิบัติ การรักษาศีลห้าจึงมีความมุ่งหมายในการป้องกันรักษาตนไม่ให้เสียหาย ของทุกสิ่งทุกอย่าง จะดีหรือจะเสีย จะคงทนถาวรหรือชำรุดหักพังโดยง่าย สำคัญอยู่ที่พื้นฐานของสิ่งนั้น ฉะนั้น ช่างก่อสร้างที่เขาจะสร้างตึก จึงต้องตอกเสาเข็มลงฐานรากตรงจุดที่จะรับน้ำหนักให้แข็งแรง

^{๒๔} คณะกรรมการฝ่ายจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึก, หนังสือเรื่องศีล ๕, พิมพ์ครั้งที่ ๕. (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๔๓), หน้า ๕๕.

^{๒๕} พุทธทาสภิกขุ, ธรรมะบันทึกรำลึก ๑๐๐ ปี พุทธทาส, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เอ็ดสันเพรสโปรดักส์, ๒๕๔๕), หน้า ๘.

ชีวิตของภุคหัตถ์ก็เช่นเดียวกัน ต้องแบกน้ำหนัก เพราะเรื่องครอบครัว เรื่องหน้าที่ การงาน เรื่องยากดีมีจน ความสุขความทุกข์ร้อยแปด จำจะต้องสร้างพื้นฐานของชีวิตให้มั่นคง จึงจะรับน้ำหนักไว้ได้อย่างปลอดภัย เราคงเคยเห็นคนที่มีพื้นฐานชีวิตไม่ดีพอ พอตนจะต้องรับภาระหรือ กระทบกระทั่งเข้า เลยกระทำความผิดถึงติดคุกติดตะรางก็มี นั่นแสดงถึงชีวิตที่พังทลายไป ในทางพระพุทธศาสนาได้ชี้จุดสำคัญที่จะต้องสร้างพื้นฐานไว้ให้มั่นคงเป็นพิเศษ ๕ จุด เป็นการปิด ช่องทางที่ตนเองจะเสีย ๕ ทางด้วยกัน และวิธีที่ว่านี้ก็คือ การรักษาศีล ๕ ข้อ กล่าวคือ ศีลข้อที่ ๑ ป้องกันความโหดร้าย ศีลข้อที่ ๒ ป้องกันความมัวเมา ศีลข้อที่ ๓ ป้องกันความใจเร็ว ศีลข้อที่ ๔ ป้องกันความขี้ปด ศีลข้อที่ ๕ ป้องกันความขาดสติ

๒.๒.๕ ขอบเขตการปฏิบัติตามหลักเบญจศีล

๑) เบญจศีล ลิกขาบทที่หนึ่ง ปาณาติปาตา เวรมณี เว้นจากการฆ่าสัตว์มีชีวิต

การบัญญัติศีลข้อนี้ มุ่งให้มนุษย์ปลูกเมตตาจิตในสัตว์ทุกจำพวก หรือ แม้นในหมู่มนุษย์ด้วยกัน เพราะเมตตาจิตนี้เป็นความดี มีทั่วไปทั้งในหมู่มนุษย์และสัตว์ดิรัจฉาน คำว่า “สัตว์” ในที่นี้ หมายถึง สัตว์ที่มีชีวิตทุกชนิด ทั้งมนุษย์และสัตว์ดิรัจฉาน ที่ว่ามีชีวิตนั้นนับตั้งแต่สัตว์นั้น มีปราณหรือลมหายใจ ตั้งแต่อยู่ในครรภ์หรือในไข่ จนกระทั่งสิ้นลมหายใจ คือตาย สัตว์ทุกชนิดย่อมมีสิทธิโดยชอบในการมีชีวิตของตนไปจนตาย ผู้ใดทำให้เขาเสียชีวิตด้วยเจตนาศีลของผู้นั้นก็ขาดเมื่อเพ่งเจตนาจิตเป็นใหญ่ ในลิกขาบทข้อนี้มีข้อพึงเว้น ๓ อย่าง คือ ๑) การฆ่า ๒) การทำร้ายร่างกาย และ ๓) การทรมาน

การฆ่า ได้แก่ การทำให้ตาย โดยต่างแห่งวัตถุ มี ๒ ประเภท คือ

๑. ฆ่ามนุษย์
๒. ฆ่าสัตว์ดิรัจฉาน

วัตถุที่ใช้ฆ่ามี ๒ อย่าง คือ

๑. ศาตรา วัตถุที่มีคมเป็นเครื่องฟันแทง เช่น หอก ดาบ เป็นต้น
๒. อาวุธ วัตถุไม่มีคม เช่น ไม้พลอง ก้อนดิน เป็นต้น

ฆ่ามนุษย์

ฆ่ามนุษย์ มีโทษหนักโดยวัตถุ ฝ่ายพุทธจักรปรับโทษภิกษุกระทำเป็นอาบัติปาราชิก ฝ่ายอาณาจักรปรับโทษแก่ผู้กระทำอย่างสูงสุดถึงขั้นประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต จะเบาลงมาก็โดยเจตนา การฆ่าโดยต่างแห่งเจตนาที่มีอยู่ ๒ ประเภท คือ ๑) ฆ่าโดยจงใจ และ ๒) ฆ่าโดยไม่จงใจ

ฆ่าโดยจงใจ หมายถึง สจิตตกะ ได้แก่ คิดไว้ที่แรกว่าจะฆ่าในขณะที่ใจไม่งุนงง แต่เพราะเหตุแห่งความจงใจ ดังนี้

๑. ตกอยู่ในฐานะแห่งความโลภ เช่น โจรปล้นบ้าน แล้วฆ่าเจ้าทรัพย์ตาย

๒. ตกอยู่ในฐานะแห่งความพยาบาท เช่น ลอบฆ่าคนที่มิเวรต่อกัน

๓. พยายามใช้เครื่องมือ หรือ อุบายอย่างใดอย่างหนึ่งทำให้เขาตาย

ฆ่าโดยไม่จงใจ หมายถึง อจิตตกะ ได้แก่ ไม่ได้คิดไว้ก่อน แต่เพราะเหตุต่าง ๆ ดังนี้

๑. บังเอิญเป็น

๒. เพราะบันดาลโทษะ เช่น วิวาทกัน บันดาลโทษะขึ้นแล้วฆ่ากันตาย

๓. ประสงค์จะป้องกันตัว เช่น ต่อกู้กับผู้ที่มาทำร้ายตัว และฆ่าเขาตาย

๔. เพราะไม่แกล้ง เช่น หมายดีพอหลายจำ แต่ถูกที่สำคัญ ผู้ถูกตีนั้นตาย

การฆ่านั้นสำเร็จด้วยประโยชน์ ๒ อย่าง คือ

๑. ฆ่าเอง เรียกว่า สาคัตติกประโยชน์ เป็นการลงมือฆ่าเอง

๒. ใช้ให้ผู้อื่นฆ่า เรียกว่า อาณัตติกประโยชน์

ศีลข้อนี้ขาดทั้งฆ่าเอง และ ใช้ให้คนอื่นฆ่า

การใช้ให้คนอื่นทำนั้นเรียกว่า “นิยม” เป็นเครื่องวินิจฉัยว่า จะล่วงศีลหรือไม่ คำว่านิยม

คือ วัตถุเครื่องกำหนดมี ๖ ประการ ดังนี้

๑. นิยมวัตถุ หมายถึง วัตถุที่ถูกฆ่า มีมนุษย์ และสัตว์ เป็นต้น

๒. นิยมกาล หมายถึง การกำหนดเวลาให้ฆ่า เช่น เวลาเช้า สาย บ่าย เย็น เป็นต้น

๓. นิยมโอกาส หมายถึง การกำหนดสถานที่ เช่น ในป่า ในบ้าน เป็นต้น

๔. นิยมเครื่องประหาร หมายถึง เครื่องประหารต่าง ๆ มี ศาสตรา อาวุธ เป็นต้น

๕. นิยมอิริยาบถ หมายถึง อิริยาบถต่าง ๆ มีการ ยืน เดิน นั่ง นอน เป็นต้น

๖. นิยมกิริยาวิเศษ หมายถึง วิธีใช้ฆ่า มี ฟันแทง ยิง เป็นต้น

ในนิยมทั้ง ๖ นี้ เมื่อสั่งให้เขาทำแล้ว ถ้าเขาทำถูกต้องตามนิยมนั้น จึงชื่อว่า ล่วงศีล แต่ถ้าผู้รับใช้ทำผิดจากนิยมที่เขาสั่งไป ไม่ชื่อว่าล่วงศีล เมื่อกล่าวโดยความเป็นกรรม มีโทษหนักเป็นขั้น ๆ มี ๓ ประการ คือ ๑) วัตถุ ๒) เจตนา และ ๓) ประโยค

โดยวัตถุ หมายถึง สิ่งที่มีตัวตน แยกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ฆ่ามนุษย์ผู้หาความผิดมิได้ คือ ผู้ไม่ได้ประทุษร้ายตนเองและผู้อื่น มีโทษมาก เพราะเว้นจากเหตุจำเป็น

๒. ฆ่ามนุษย์ผู้มีอุปการะมาก เช่น บิดา มารดา ครู อาจารย์ มีโทษมาก เพราะตัดประโยชน์สุขของผู้อื่น

๓. ฆ่ามนุษย์ผู้มีคุณความดี มีโทษมาก เพราะไม่เป็นแต่ผลาญชีวิตเปล่า ยังทำลายล้างคุณที่เป็นตัวอย่างให้ผู้อื่นประพฤติตามเสียด้วย

โดยเจตนา หมายถึง ความคิดอ่าน ความตั้งใจ จัดเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ฆ่าโดยไม่มีสาเหตุ เช่น ผู้นั้นไม่มีโทษผิดถึงตายตามกฎหมายบ้านเมือง หรือไม่ได้จะทำร้ายตน มีโทษมาก

๒. ฆ่าด้วยกำลังกิเลสกล้า เช่น รั้งจ้างฆ่าเขา มีโทษมาก

๓. ฆ่าด้วยความพยายามอันร้ายกาจ ล้างผลาญเขาให้ถึงความพินาศ มีโทษมาก

โดยประโยค หมายถึง อาการสำหรับประกอบ (การกระทำ) ได้แก่ ฆ่าให้ลำบาก เช่น ทบตีให้บอบช้ำกว่าจะตาย มีโทษมาก เพราะผู้ถูกฆ่าเสวยทุกข์เวทนาแสนสาหัส

การฆ่านั้น มิใช่แต่ห้ามฆ่ามนุษย์อื่นเท่านั้น แม้ฆ่าตนเองให้ตาย ก็ห้าม เพราะเท่ากับเป็นคนสิ้นคิด และการฆ่าตนเองนั้นมีชื่อเรียกว่า “อัตวินิบาตกรรม”

ฆ่าสัตว์ดิรัจฉาน

การฆ่าสัตว์ดิรัจฉานนั้น มีโทษเบาลงโดยวัตถุจากการฆ่ามนุษย์ ฝ่ายพุทธจักรปรับโทษแก่ภิกษุผู้กระทำเพียงปาจิตตีย์ ฝ่ายอาณาจักรมีจำกัดโทษแต่เฉพาะการฆ่าสัตว์บางเหล่าที่หวงห้าม เมื่อกล่าวโดยความเป็นกรรม การฆ่าสัตว์ดิรัจฉาน มีโทษหนักเบาเป็นชั้นกัน โดยวัตถุเจตนา ประโยค

โดยวัตถุ หมายถึง สิ่งที่มีตัวตน แยกเป็น ๕ ประเภท คือ

๑. ฆ่าสัตว์ที่มีเจ้าของหวนแหน

๒. ฆ่าสัตว์ที่มีคุณ คือ อุปการะ

๓. ฆ่าสัตว์ใหญ่อันจะใช้ประโยชน์ได้มาก

๔. ฆ่าสัตว์ของตนเอง

๕. ฆ่าสัตว์อันหาเจ้าของมิได้

ทั้งหมดนี้มีโทษมาก

โดยเจตนา หมายถึง ความคิดอ่าน ความตั้งใจ จัดเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ฆ่าโดยหาสาเหตุมิได้

๒. ฆ่าด้วยกำลังกิเลสกล้า

๓. ฆ่าด้วยความพยายาม

โดยประโยค หมายถึง อาการสำหรับประกอบ (การกระทำ) ได้แก่ ฆ่าให้ลำบาก หรือน่าสมเพช เช่น วางยาเบื่อในหนองน้ำให้ปลาเมาตาย มีโทษมาก

ฉาษาปาณาติบาต หมายถึง ผู้รักษาศีลข้อนี้ นอกจากระวังไม่ให้ขาดเพราะการฆ่าสัตว์แล้ว ถ้าเว้นจากการกระทำที่เป็นฉาษาของปาณาติบาตได้ด้วยแล้ว ก็จะทำให้ศีลของตนบริสุทธิ์ยิ่งขึ้น ถ้าเว้นไม่ได้ ศีลของตนก็ต่างพร้อย เหมือนผ้าที่ไม่ขาดแต่สกปรก ฉาษาปาณาติบาต คือ การทำร้ายร่างกาย และทรกรรม

การทำร้ายร่างกาย

ข้อนี้หมายเอาเฉพาะทำแก่มนุษย์ แยกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ทำให้พิการ คือ ทำให้เสียอวัยวะเป็นเครื่องใช้การ เช่น การทำให้เสียนัยน์ตา เสียขา เสียแขน เป็นต้น
๒. ทำให้เสียโฉม คือ ทำให้ร่างกายเสียรูป เสียงาม ไม่ถึงพิการ
๓. ทำให้เจ็บลำบาก คือ ไม่ถึงกับเสียโฉม แต่ทำให้เสียความสำราญ

ทรมาน

ข้อนี้หมายเอาเฉพาะสัตว์ครึ่งจักษุ เพราะมนุษย์ไม่เป็นวัตถุอันใคร ๆ จะพึงทำทรมานได้ทั่วไป ทรมานนี้ได้แก่ ความประพฤติที่เหี้ยมโหดแก่สัตว์ ไม่มีความเมตตากรุณาปรานีสัตว์ ตามที่จำแนกไว้เป็นประเภท ดังนี้

๑. ใช้การ ได้แก่ การใช้การเกินกำลัง ไม่ปรานีสัตว์ ปล่อยให้หิวคอดอยากชุกพอม ไม่ได้หยุดพักผ่อนตามกาล ทำความสำราญของสัตว์ให้เสียไป ขณะใช้ก็เข่นตีอย่างทารุณ
๒. กักขัง ได้แก่ กักขังในที่คับแคบ จนเปลี่ยนอริยาบถไม่ได้
๓. นำไป ได้แก่ นำสัตว์ไปโดยวิธีทรมาน เช่น ลากไป หรือผูกมัด เบียดไถ่ สุกกร หิวหาม เอาหัวลง เอาเท้าขึ้น หรือ เอาปลาขังให้ทับยัดเยียดกัน ปล่อยให้คืนกระเสือกกระสนจนตาย
๔. เล่นสนุก เช่น เอาประทัดผูกหางสุนัข แล้วเอาไฟจุด หรือเอาไฟจุดบนกระดองเต่า เอาก้อนหินขว้างปานการเล่น เป็นต้น

๕. ผจญสัตว์ เช่น กัดปลา ชนโค (วัว) ชนกระบือ (ควาย) ตีไก่ กัดจิ้งหรีด เป็นต้น^{๒๖}

หลักวินิจฉัยปาณาติปาต พระอรรถกถาจารย์ได้วางองค์ประกอบการละเมิดไว้ ๕ ประการ คือ

๑. ปาโณ สัตว์มีชีวิต
๒. ปาณสณฺญิตา ตนรู้ว่สัตว์มีชีวิต
๓. วรทจิตฺตํ จิตคิดจะฆ่าให้ตาย
๔. อุปกุกโม ทำความพยายามฆ่า
๕. เตน มรณํ สัตว์ตายด้วยความพยายามนั้น^{๒๗}

ศีลข้อนี้จะขาด ต่อเมื่อทำครบองค์ทั้ง ๕ ข้อ ข้างต้น หากไม่ครบขาดไปข้อใดข้อหนึ่งก็จะทำให้ศีลที่ตนรักษานั้นต่างพร้อย หรือศีลทะลุไม่ถึงกับขาดศีล

^{๒๖} สมเด็จพระมหาสมณเจ้าพระยาวชิรญาณวโรรส, **เบญจศีลและเบญจธรรม**. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๘.

^{๒๗} ม.อ. ๑๐/๒๐๒/๒๐๒.

อานิสงส์ของการรักษาศีลข้อปาณาติบาต

๑. ทำให้เป็นผู้ไม่มีภัย
๒. ทำให้จิตใจสบายนึกถึงแต่สิ่งที่ดีงาม
๓. ทำให้มีอายุยืน และมีสุขภาพดี
๔. ไร้ใจกันได้ไม่ต้องหวาดระแวง
๕. ทำให้ไม่ต้องมีความกังวลมุ่งหน้าศึกษาเล่าเรียนประกอบอาชีพการงานพัฒนา

สรุปได้ว่า หลักเบญจศีลในสิกขาบทที่ ๑ มีจุดมุ่งหมายเพื่อไม่ให้เบียดเบียนร่างกาย และชีวิตของกันและกัน ดังนั้น ควรเว้นจากการฆ่า เว้นจากการทำร้าย และเว้นจากการเบียดเบียนร่างกายซึ่งกันและกัน และเมื่อปฏิบัติตามย่อมได้รับผลดี คือ ทำให้ไม่มีภัย ทำให้จิตใจสบายนึกถึงแต่สิ่งที่ดีงาม และมีอายุยืน สุขภาพดี

๒) เบญจศีล สิกขาบทที่สอง อทินนาทานา เวรมณี เว้นจากการลักทรัพย์

ศีลข้อนี้บัญญัติขึ้น เพื่อป้องกันการทำลายกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สมบัติของกันและกัน โดยหวังเลี้ยงชีพในทางที่ชอบ เว้นจากการเบียดเบียนกันและกัน การประพฤติดังเช่นนี้ ได้ชื่อว่า ประพฤติศีลธรรม เป็นบาป การเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้ คือ ถือเอาด้วยอาการเป็นโจร ของที่เจ้าของมิได้ให้ กำหนดดังนี้

๑. วิญญูชนกทรัพย์ ได้แก่ ทรัพย์พัสดุที่มีวิญญูชนกรอง เช่น ช้าง ม้า วัว ควาย
๒. อวิญญูชนกทรัพย์ ได้แก่ ทรัพย์พัสดุที่ไม่มีวิญญูชนกรอง เช่น บ้านเรือน เงิน ทอง
๓. สัตหริมทรัพย์ ได้แก่ ทรัพย์พัสดุที่เคลื่อนที่ได้ เช่น สัตว์เลี้ยง เตียง รถยนต์
๔. อสัตหริมทรัพย์ ได้แก่ ทรัพย์ที่เคลื่อนที่ไม่ได้ ได้แก่ ที่ดิน และทรัพย์ที่ติดอยู่กับที่ เช่น ดึก บ้าน โรงรถ
๕. สิ่งของที่ไม่ใช่ของใคร แต่มีผู้รักษาหวงแหน ได้แก่ สิ่งที่เขาอุทิศบูชาปูชนียวัตถุในศาสนานั้น ๆ
๖. สิ่งของที่เป็นของในหมู่อันไม่พึงแบ่งกัน ได้แก่ ของสงฆ์ และของมหาชนในสโมสรสถานนั้น ๆ

เมื่อเพ่งถึงความประพฤติชอบธรรมในทรัพย์สมบัติของผู้อื่นเป็นสำคัญ พึงทราบในสิกขาบทนี้ ท่านห้าม ๓ ประการ คือ

๑. โจรกรรม ประพฤติเป็นโจร
๒. ความเลี้ยงชีพอนุโลมโจรกรรม
๓. กิริยาเป็นฉاياโจรกรรม

โจรกรรม

การถือเอาสิ่งของที่ไม่มีผู้ให้ ด้วยการกระทำอย่างโจรทุกอย่าง จัดเป็นโจรกรรม ในทางศีลธรรม ท่านรวมไว้ ๑๔ วิธีด้วยกัน ดังนี้

๑. ลัก ได้แก่ การขโมยทรัพย์ของคนอื่นที่เจ้าของเขาไม่เห็น มีชื่อเรียกต่างกัน ดังนี้
  - ๑.๑. ขโมย ในเวลาเจียบเห็นเขาตากผ้าไว้ ไม่ให้เจ้าของรู้ หยิบเอาของเขาไป
  - ๑.๒. ย่องเบา เวลาสงัดคน แอบเข้าไปในบ้าน หยิบเอาของต่าง ๆ ไป
  - ๑.๓. ตัดช่อง จักหรือเจาะประตูหน้าต่างที่ปิดอยู่ แล้วหยิบเอาของเขาไป
๒. ฉก ได้แก่ การถือเอาของในเวลาเจ้าของเผลอ มีชื่อเรียกต่างกันตามอาการ ดังนี้
  - ๒.๑. วังราว คนถือเอามากำลังเผลอ เข้าแย่งแล้ววิ่งหนีไป
  - ๒.๒. ตีชิง ตีเจ้าของทรัพย์ให้เจ็บตัว แล้วถือเอาของไป
๓. กรรโชก ได้แก่ การแสดงอำนาจหรือ ใช้อำนาจให้เขากลับและให้ขอ เรียกว่า ชูหรือ จี
๔. ปล้น ได้แก่ การรวมพวกกันหลายคน มีศาสตราวุธเก็บเอาของผู้อื่นด้วยอำนาจ
๕. ตู ได้แก่ การอ้างกรรมสิทธิ์ ยืนยันเอาของคนอื่นมาเป็นของตน
๖. น้อ ได้แก่ การกิริยาที่ถือเอาทรัพย์ของผู้อื่น เช่น รับฝากของแล้ว โกงเอาว่าเป็นของตน
๗. หลอก ได้แก่ กิริยาที่พูดปด เพื่อถือเอาของของผู้อื่น
๘. ลวง ได้แก่ กิริยาที่ถือเอาของผู้อื่น ด้วยแสดงของอย่างใดอย่างหนึ่งให้เข้าใจผิด เช่น เครื่องชั่ง เครื่องตวงวัด
๙. ปลอม ได้แก่ กิริยาที่ทำของปลอมให้คนอื่นเห็นว่าเป็นของแท้ แล้วแลกเปลี่ยนเอาทรัพย์ไป
๑๐. ตระบัด ได้แก่ กิริยาที่ยืมของคนอื่นไปใช้ แล้วเอาเสีย เช่น ยืมของแล้วไม่ส่งคืน กู้เงินเขาแล้ว เบี้ยวไม่ส่งดอก
๑๑. เบียดบัง ได้แก่ กิริยาที่ถือเอาเศษ เช่น ท่านให้ไปเก็บเงินค่าเช่าบ้าน ได้มากแต่ให้ท่านน้อย
๑๒. ลักลอบ ได้แก่ กิริยาที่ลักลอบเอาของที่ต้องห้ามหลบหนีภาษี เช่น สินค้าเถื่อน เป็นต้น
๑๓. สับเปลี่ยน ได้แก่ กิริยาที่ถือเอาสิ่งของของตน ที่เลวเข้าไปแทน แล้วเอาสิ่งของที่ดีของผู้อื่น
๑๔. ยักยอก ได้แก่ กิริยาที่ยักยอกทรัพย์ของตนที่จะต้องถูกยึด เอาไว้เสียที่อื่น

โจรกรรมมีลักษณะต่างประเภทที่กล่าวมานี้ บุคคลทำเองก็ดี ใช้ผู้อื่นทำก็ดี เป็นแต่รวมพวกไปกับเขาก็ดี เหล่านี้ชื่อว่า ประพฤติผิดเป็นโจรกรรมทั้งสิ้น เมื่อกล่าวโดยความเป็นกรรม มีโทษหนักเป็นชั้นกัน โดยวัตถุ เจตนา ประโยค

โดยวัตถุ ได้แก่ ของที่ทำโจรกรรมมีค่ามาก ทำความฉิบหายให้แก่เจ้าของทรัพย์มาก ก็มีทำมาก

โดยเจตนา ได้แก่ ถ้าถือเอาโดยโลภ มีเจตนากล้า ก็มีโทษมาก

โดยประโยค ได้แก่ ถ้าถือเอาโดยการฆ่า หรือทำร้ายเจ้าทรัพย์ หรือประทุษร้ายสถานและพัสดุของเขาก็มีโทษมาก

ความเลียงชีพอนุโลมโจรกรรม

ข้อนี้ ได้แก่ การแสวงหาพัสดุในทางไม่บริสุทธิ์ แต่ไม่นับเข้าในอาการเป็นโจรมีประเภทต่างๆ ดังนี้

๑. สมโจร ได้แก่ การกระทำอุทหนุนโจรกรรมโดยนัย เช่น รับซื้อของโจร ข้อนี้เป็นปัจจัยแห่งโจรกรรม

๒. ปลอกลอก ได้แก่ การคบคนด้วยอาการไม่ซื่อสัตย์ ด้วยหวังทรัพย์ของเขาฝ่ายเดียว เมื่อเขาสิ้นเนื้อประดาตัว ก็ทิ้งขว้าง ข้อนี้เป็นปัจจัยให้คนตกยาก

๓. รับสินบน ได้แก่ การถือเอาทรัพย์พัสดุที่เขาให้เพื่อช่วยทำธุระให้เขาในทางที่ผิด เช่น ข้าราชการรับสินบนจากประชาชน ข้อนี้เป็นปัจจัยให้บุคคลประพฤติผิดทางธรรม

กิริยาเป็นฉวยโจรกรรม

ข้อนี้ ได้แก่ การทำพัสดุของผู้อื่นให้สูญเสีย และเป็นสินใช้ตกอยู่แก่ตน มีประเภท ดังนี้

๑. ผลาญ ได้แก่ กิริยาที่ทำความเสียหายแก่ทรัพย์พัสดุของคนอื่น เช่น เผาบ้าน ทำร้ายโคกระบือ เป็นต้น

๒. หยิบฉวย ได้แก่ การถือเอาทรัพย์พัสดุของผู้อื่นด้วยความมั่งง่าย โดยไม่บอกเจ้าของ คิดเอาเองว่าเจ้าของไม่ว่าอะไร

หลักวินิจฉัยยอนินนาทาน พระอรรถกถาจารย์ว่างองค์ประกอบการละเมิดไว้ ๕ ประการ คือ

๑. ปรปริคคหิต	ของนั้นมีเจ้าของหวงแหน
๒. ปรปริคคหิตสณญิตา	ตนก็รู้ว่าของนั้นมีเจ้าของหวงแหน
๓. เถยยจิตตุ	จิตคิดจะลัก
๔. อุกุกโม	พยายามเพื่อจะลัก
๕. เตน หรณิ	นำของนั้นมาด้วยความพยายามนั้น ^{๒๘}

^{๒๘} ม.อุ. ๑๔/๒๓๓/๑๓๓.

ศีลข้อนี้จะขาด ต่อเมื่อทำครบองค์ทั้ง ๕ ข้อ ข้างต้น หากไม่ครบขาดไปข้อใดข้อหนึ่งก็จะทำให้ศีลที่ตนรักษานั้นต่างพร้อย หรือศีลทะลุไม่ถึงกับขาดศีล

อานิสงส์ของการรักษาศีลข้อทินนาทาน

๑. ทำให้ไว้ใจกัน อยู่กันอย่างสงบ
๒. นอนตาหลับไม่ต้องคอยระวังโจรผู้ร้าย
๓. ทรัพย์สินไม่สูญหาย แต่เจริญเพิ่มพูนขึ้น
๔. งานที่สร้างสรรค์ขึ้นได้ผลสมบูรณ์ มีคุณภาพดีทำให้การพัฒนาเจริญก้าวหน้า

สรุปได้ว่า หลักเบญจศีลในสิกขาบทที่ ๒ มีจุดมุ่งหมายเพื่อไม่ให้มีการเบียดเบียน ทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยมิชอบ ดังนั้น ควรเว้นจากการถือเอาสิ่งของผู้อื่นโดยมิได้รับอนุญาต เว้นจากการฉ้อโกง เว้นจากการหลอกลวงเอาทรัพย์ผู้อื่น และเมื่อปฏิบัติตามย่อมได้รับผลดี คือ ทำให้เกิดความไว้ใจกัน ทรัพย์สินก็มีแต่เจริญเพิ่มพูนขึ้น

๓. เบญจศีล สิกขาบทที่สาม กามสุมิฉฉาจารา เวมณี เว้นจากการประพฤตินอกกาม

ศีลข้อนี้ ท่านบัญญัติขึ้น ด้วยหวังปลูกความสามัคคี สร้างความเป็นปึกแผ่น ป้องกันความแตกร้างในหมู่มนุษย์ และทำให้วางใจกันและกัน ชายกับหญิงแม้ไม่ได้เป็นญาติกัน ก็ยังมีความรักใคร่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ด้วยอำนาจความปฏิพัทธ์ในทางกาม สิกขาบทนี้ แปลว่า เว้นจากการประพฤตินอกกามทั้งหลาย คำว่า “กามทั้งหลาย” ในที่นี้ได้แก่ กิริยาที่รักใคร่กัน ในทางประเวณี หมายถึง เมถุน คือ การส้องเสพกามระหว่างชายหญิง

การผิดในกาม หมายถึง การเสพเมถุนกับคนที่ต้องห้าม ผู้ใดเสพเมถุน (ร่วมประเวณี) กับคนที่ต้องห้าม ผู้นั้นทำผิดประเวณี ศีลข้อนี้ขาด เมื่อเพ่งความประพฤตินอกกามใหญ่สำหรับชายและหญิง มีดังนี้

สำหรับชาย หญิงที่ต้องห้ามสำหรับชาย มี ๓ ประเภท คือ

- ๑) **สตุสสามิกา** หญิงมีสามี ที่เรียกว่า ภรรยาท่าน ได้แก่ หญิง ๔ จำพวก คือ
  - ๑.๑. หญิงที่แต่งงานกับชายแล้ว
  - ๑.๒. หญิงที่ไม่ได้แต่งงาน แต่อยู่กินกับชายอย่างเปิดเผย
  - ๑.๓. หญิงที่รับสิ่งของ มีทรัพย์ เป็นต้น ของชายแล้วยอมอยู่กินกับเขา
  - ๑.๔. หญิงที่ชายเลี้ยงเป็นภรรยา

๒) **ญาตริกุกชิตา** หญิงที่ญาตริรักษา คือ มีผู้ปกครอง ไม่เป็นอิสระแก่ตน ที่เรียกว่า หญิงอยู่ในพิทักษ์รักษาของท่าน คือ หญิงที่มารดาบิดารักษา หรือญาตริรักษา

๓) **ธมฺมรุกชิตา** หรือ จาริตา หญิงที่จาริตรักษา ที่เรียกว่า จาริตห้าม ได้แก่ หญิงที่เป็นเทือกเถาเหล่ากอ

๓.๑. เทือกเถา คือ ญาติผู้ใหญ่ นับย้อนขึ้นไป ๓ ชั้น มี ย่าทวด ยายทวด ๑ ย่า ยาย ๑ แม่ ๑ เหล่ากอ คือ ผู้สืบสายจากตนลงไป ๓ ชั้น มี ลูก ๑ หลาน ๑ เหลน ๑

๓.๒. หญิงที่อยู่ใต้พระบัญญัติในพระศาสนา อันห้ามสังวาสกับชาย เช่น ภิกษุณีในกาลก่อน หรือ แม่ชีในบัดนี้

๓.๓ หญิงที่บ้านเมืองห้าม เช่น แม่หม้ายงานท่าน อันมีในกฎหมาย

หญิง ๓ จำพวกนี้ จะมีฉันทะร่วมกัน หรือ ไม่ร่วมกัน ไม่เป็นประมาณ ชายร่วมสังวาส ด้วยก็เป็นกาเมสุมิจนจาร

ในพระสูตรต้นปิฎกเล่มที่ ๑๔ จำแนกสตรีไว้ ๑๐ จำพวก คือ

๑. มาตุรกษิตา	หญิงที่มารดารักษา
๒. ปิตุรกษิตา	หญิงที่บิดารักษา
๓. มาตাপิตุรกษิตา	หญิงที่บิดามารดารักษา
๔. ภาคุรกษิตา	หญิงที่พี่ชายน้องชายรักษา
๕. ภคินีรกษิตา	หญิงที่พี่สาวน้องสาวรักษา
๖. ญาติรกษิตา	หญิงที่ญาติรักษา
๗. โคตรรกษิตา	หญิงที่โคตร หรือ แซ่รักษา
๘. ธรรมรกษิตา	หญิงที่ธรรมรักษา
๙. สารกษา	หญิงที่สามารักษา
๑๐. สปริทพณา	หญิงที่มีสินไหม คือ พระราชาทรงรักษา ^{๒๕}

ในมังคลัตถทีปนีภาค ๑ ท่านแบ่งสตรีมีสามี ๑๐ จำพวก คือ

๑. ธนุกีตา	หญิงที่ชายได้หรือซื้อมาด้วยทรัพย์เพื่อเป็นภรรยา
๒. อนุทวาสินี	หญิงที่อยู่กับชายด้วยความรักใคร่ชอบใจกันเอง
๓. โภควาสินี	หญิงที่อยู่เป็นภรรยาชายด้วยโภคทรัพย์
๔. ปฎุวาสินี	หญิงที่เข้ใจ ได้สักว่าผ่านุงผ้าห่มแล้วอยู่เป็นภรรยา
๕. โอดปตฺตกีนี	หญิงที่ชายขอเป็นภรรยา มีผู้ใหญ่จัดการให้
๖. โอบตจุมภฎา	หญิงที่ชายช่วยปลงภาระอันหนักให้แล้ว ขอมเป็นภรรยา
๗. ทาสี จ ภริยา จ	หญิงที่เป็นทาสีอยู่ก่อน แล้วชายเอามาเป็นภรรยา
๘. กมฺมการี จ ภริยา จ	หญิงที่รับจ้างแล้ว ชายเอาเป็นภรรยา
๙. ธชาหฎา	หญิงที่ชายรบเข้าศึก ได้เป็นเชลยแล้ว เอาเป็นภรรยา
๑๐. มุหตติกา	หญิงที่ชายเอาเป็นภรรยาชั่วคราว ^{๒๖}

^{๒๕} ม.อ. ๑๔/๒๓๓/๑๓๓.

สำหรับหญิง ชายต้องห้ามสำหรับหญิง มี ๒ ประเภท คือ

๑. ชายอื่นนอกจากสามี เป็นวัตถุต้องห้ามสำหรับหญิงที่มีสามีแล้ว
๒. ชายที่จารีตห้าม เป็นวัตถุต้องห้ามสำหรับหญิงทั้งปวง

ชายที่จารีตห้ามนั้น มี ๓ จำพวก คือ

๑. ชายที่อยู่ในพิทักษ์รักษาของตระกูล เช่น ปู่ พ่อ ตา ทวด
๒. ชายที่อยู่ในพิทักษ์รักษาของธรรมเนียม เช่น นักพรต นักบวช
๓. ชายที่กฎหมายบ้านเมืองห้าม เช่น พระภิกษุ สามเณร

หญิงที่ไม่เป็นวัตถุคามสุมิจฉาจารย์ของชาย มี ๔ อย่าง คือ

๑. หญิงที่ไม่มีสามี
๒. หญิงที่ไม่อยู่ในพิทักษ์รักษาของท่าน
๓. หญิงที่จารีตไม่ห้าม
๔. หญิงที่เป็นภรรยาของตน

ชายที่ไม่เป็นวัตถุคามสุมิจฉาจารย์ของชาย มี ๔ อย่าง คือ

๑. ชายที่ไม่มีภรรยา
๒. ชายที่จารีตไม่ห้าม
๓. สามีของตน
๔. ชายที่ทำโดยพลการพ้นอำนาจของหญิง (เช่น ชายที่ข่มขืน)

โทษของกามสุมิจฉาจารย์

กามสุมิจฉาจารย์นี้ เป็นความประพฤติชั่วร้าย มีโทษทั้งทางโลก และทางธรรม ฝ่ายอาณาจักรกฎหมายลงโทษผู้ประพฤติล่วง ฝ่ายพุทธจักรก็จัดเป็นบาปแก่ผู้ทำ เมื่อกล่าวโดยความเป็นกรรมว่ามีโทษหนักเป็นชั้นกันโดยวัตถุ เจตนา ประโยค

โดยวัตถุ ถ้าเป็นการทำชู้ หรือ ล่วงละเมิดในวัตถุที่มีคุณ มีโทษมาก

โดยเจตนา ถ้าเป็นไปด้วยกำลังราคะกล้า มีโทษมาก

โดยประโยค ถ้าเป็นไปโดยพลการ มีโทษมาก

หลักวินัยกษัตริย์กามสุมิจฉาจารย์ พระอรธรรคณาจารย์ได้จัดวางองค์ประกอบการละเมิดไว้ ๔ ประการ คือ

๑. อคมณียวตถุ	วัตถุอันไม่ควรถึง (มรรคทั้ง ๓)
๒. ตสุมี เสวนจิตตุ	จิตคิดจะเสพในวัตถุอันไม่ควรถึงนั้น

^{๑๑}พระสิริมังคลาจารย์, มงคลสูตรที่ปณี, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญูณาม, ๒๕๓๕), หน้า ๓๘๐.

๑. พูดเพื่อให้เขาแตกกัน เรียกว่า ส่อเสียด
๒. พูดเพื่อจะโก่งท่าน เรียกว่า หลอก
๓. พูดเพื่อจะยกย่อง เรียกว่า ขอ
๔. พูดไว้แล้วไม่รับ เรียกว่า กลับคำ

๒) ทนสาบาน ได้แก่ กิริยาที่เลื่องลือว่า จะพูดตามจริง แต่ใจไม่ตั้งใจตามนั้น มีพูดปิดเป็นลำดับบริวาร เช่น เป็นพยานทนสาบานไว้ แล้วเบิกความเท็จ เป็นต้น

๓) ทำเล่ห์กระเท่ห์ ได้แก่ กิริยาที่อวดอ้างความศักดิ์สิทธิ์อื่นไม่มีจริง เช่น อวดรู้วิชาคงกระพัน ฟันไม่เข้ายังไม่ออก เป็นต้น ซึ่งเป็นอุบายหลอกลวง

๔) มารยา ได้แก่ กิริยาที่แสดงให้เขาเห็นผิด จากที่เป็นจริง หรือ ลวงให้เข้าใจผิด เช่น เป็นคนทุศีลก็ทำท่าทางให้เขาเห็นว่ามึนตึ๋น เจ็บน้อยก็ครวญครางมาก

๕) ทำเลศ ได้แก่ พูดมุสาเล่นสำนวน เช่น เห็นคนวิ่งหนีเขามา เมื่อผู้ใดมาถามไม่อยากจะให้เขาจับคนนั้นได้ แต่ไม่ต้องการให้ใครตราหน้าว่าเป็นคนพูดมุสา จึงย้ายไปยืนที่อื่น แล้วพูดว่าตั้งแต่มายืนที่นี่ ยังไม่เคยเห็นใครวิ่งมาเลย

๖) เสริมความ ได้แก่ พูดมุสาอาศัยความเดิม แต่เสริมความให้มีมากกว่าที่เป็นจริง เช่น พรรณนาสรรพคุณยา

๗) อำความ ได้แก่ พูดมุสาอาศัยมูลเดิม แต่ตัดความที่ไม่ประสงค์จะให้รู้ออกเสีย เรื่องมากพูดให้เหลือน้อยปิดความบกพร่องไว้

โทษของมุสาวาท

บุคคลพูดมุสา มีโทษทั้งทางโลกและทางธรรม ทางโลกปรับโทษทางกฎหมายที่หักประโยชน์ของผู้อื่น ทางธรรมปรับโทษอย่างหนักถึงปาราชิก อย่างเบาปรับเสมอปาจิตติย์ กล่าวโดยความเป็นกรรมมีโทษหนักเป็นชั้นกัน โดยวัตถุ เจตนา ประโยค

โดยวัตถุ ถ้าข้อความนั้นเป็นเรื่องหักล้างประโยชน์ เช่นทนสาบาน เบิกพยานเท็จ กล่าวใส่ความท่าน หลอกลวงเอาทรัพย์ท่าน มีโทษหนัก หรือ กล่าวมุสาแก่ผู้มีคุณ เช่น พ่อ แม่ ครู อาจารย์ เจ้านาย และ ท่านผู้มีศีลธรรม มีโทษหนัก

โดยเจตนา ถ้าผู้พูดคิดให้ร้ายท่าน กล่าวใส่ความท่าน มีโทษหนัก

โดยประโยค ถ้าผู้พูดพยายามทำให้เขาเชื่อสำเร็จ มีโทษหนัก

อนุโลมมุสา

อนุโลมมุสา คือ เรื่องที่พูดนั้นไม่เป็นจริง แต่ผู้พูดมิได้มุ่งจะให้ผู้ฟังหลงเชื่อ แยกประเภท ๒ อย่าง คือ

๑. เลียดแทง กิริยาที่ ทำให้ผู้อื่นเจ็บใจ อ้างวัตถุไม่เป็นจริง กล่าวยกให้สูงกว่าพื้นเพเดิมของเขา เรียกว่า ประชด กล่าวทำให้เป็นคนเลวกว่าพื้นเพเดิมของเขา เรียกว่า คำ

๒. สับปลับ ได้แก่ พุดปดด้วยคะนองวาจา

โทษของอนุโลมมูสา

อนุโลมมูสา มีโทษทั้งทางโลกทางธรรม ทางโลกจัดว่าเป็นกิริยาที่หยาบช้าเลวทราม ไม่สมควรประพฤติทางธรรม จัดว่าเป็นบาป เมื่อกล่าวโดยความเป็นกรรม ก็มีโทษหนักเป็นชั้นกัน โดยวัตถุ เจตนา ประโยค

โดยวัตถุ ถ้าเป็นข้อความเป็นเรื่องประทุษร้ายท่าน เช่น พุดเลียดแทง มีโทษหนัก และกล่าวแก่ท่านผู้มีคุณ ก็มีโทษหนัก

โดยเจตนา ถ้าพุดใส่ร้ายผู้อื่น เช่น หวังจะให้ท่านเจ็บใจ และกล่าวเลียดแทง มีโทษหนัก

โดยประโยค ถ้าผู้พุดพยายามทำความเสียหายแก่ท่านสำเร็จ เช่น ยุให้ท่านแตกกัน และเขาก็แตกกัน มีโทษหนัก

ปฎิสตวะ

ปฎิสตวะ ได้แก่ เติมรับคำของคนอื่นด้วยเจตนาบริสุทธิ์ แต่ภายหลังกลับใจ ไม่ทำตามที่ได้รับนั้น แม้ไม่เป็นการพุดเท็จโดยตรง แต่เป็นการทำลายประโยชน์ของคนอื่นได้ มี ๓ ประการ คือ

๑. ผิดสัญญา ได้แก่ สองฝ่ายทำสัญญากันว่าจะทำอย่างนั้น ๆ แต่ภายหลังไม่ทำอย่างนั้น เช่น ทำสัญญาจ้าง เป็นต้น

๒. เสียสัตย์ ได้แก่ ให้สัตย์แก่ท่านฝ่ายเดียวว่าตนจะทำ หรือ ไม่ทำเช่นนั้น ๆ แต่ภายหลังไม่ทำตามนั้น เช่น ข้าราชการ ผู้ถวายสัตย์สาบานแล้ว ไม่ทำตามนั้น

๓. ถิ่นคำ ได้แก่ รับว่าจะทำสิ่งนั้น ๆ แล้วภายหลังไม่ทำ เช่น รับว่าให้สิ่งนั้น ๆ และไม่^{๒๒}

โทษของปฎิสตวะ คือ ทำให้เสียชื่อเสียง ตามฐานที่ไม่ตั้งอยู่ในความสัตย์

ถ้อยคำที่ไม่เป็นมูสา

มีคำพุดอีกประเภทหนึ่ง ที่ผู้พุด ๆ ไม่จริง แต่ก็ไม่ประสงค์ให้ผู้อื่นเชื่อ เรียกว่า ขลาสัญญา คือ พุดตามความสำคัญ ผู้พุดไม่คิดผิด แยกประเภทเป็น ๔ อย่าง คือ

๑. โวหาร ได้แก่ ถ้อยคำที่ใช้เป็นธรรมเนียม เพื่อความไพเราะทางภาษา เช่น เราเขียนจดหมายลงท้ายด้วยความนับถืออย่างสูง ทั้งที่เราไม่ได้นับถือเขาเลย เป็นต้น

๒. นิยาย ได้แก่ เรื่องเปรียบเทียบ เพื่อได้ใจความเป็นสุภาพิต ผูกนิยายขึ้น เช่น ลีกละคร เป็นต้น

^{๒๒} สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส, เบญจศีลเบญจธรรม, อ้างแล้ว, หน้า ๓๐.

๓. **สำคัญผิด** ได้แก่ ผู้พูดเข้าใจผิด พูดไปตามความเข้าใจของตนเอง เช่น จำวันผิด ใครถามก็ตอบอย่างนั้น

๔. **พลัง** ได้แก่ ผู้พูดตั้งใจว่าจะพูดอย่างหนึ่ง แต่ปากไปพูดอย่างหนึ่ง

หลักวินิจฉัยมูลสาวาท พระอรธรตถาจารย์ได้จัดวางองค์ประกอบการละเมิดไว้ ๔ ประการ คือ

๑. อภุทวตถุ	เรื่องที่พูดเป็นเรื่องไม่จริง
๒. วิวาทจิตตัม	จงใจจะพูดให้ผิด
๓. ตชุโชวายาโม	พยายามพูดคำนั้นออกไป
๔. ปรสตุส ตทตถุ วิชานัน	คนอื่นเข้าใจเนื้อความนั้น ^{๓๓}

อานิสงส์ของการรักษาศีลข้อสาวาท

๑. เป็นที่เชื่อถือเคารพรักรัใครของคนทั่วไป
๒. ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
๓. ทำให้กิจการต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยดี และสำเร็จดี
๔. ทำให้เกิดความกล้าหาญเข้มแข็งและเชื่อมั่นตนเอง

สรุปได้ว่า หลักเบญจศีลในสิกขาบทที่ ๔ มีความมุ่งหมายเพื่อไม่ให้มีการเบียดเบียนซึ่งกันและกันทางวาจา ดังนั้น ควรเว้นจากการพูดโกหก เว้นจากการทำเลศ และเว้นจากการพูดอวดความ และเมื่อปฏิบัติตามยอมได้รับผลดี คือ เป็นที่เชื่อถือเคารพรักรัใครของคนทั่วไป ทำให้เกิดความกล้าหาญเข้มแข็ง และเชื่อมั่นในตนเอง

๕) **เบญจศีล สิกขาบทที่ ๕ สุราเมรยมัชชปมาทัญญานา เวรมณี** เว้นจากการดื่มสุราและเมรัย

ศีลข้อนี้บัญญัติขึ้น เพื่อให้คนรู้จักรักษาสติของตนให้บริบูรณ์ เพราะสุราเป็นของที่ทำให้ผู้ดื่มมีเมมา เมื่อมีเมมาแล้วยอมทำให้เสียสติ เป็นที่ตั้งของความประมาท จะทำอะไรก็ผิดพลาด ทั้งเป็นเหตุทอนคุณความดีที่มีอยู่ให้น้อยลง เมื่อเสพเข้าไปแล้วทำให้สติเลือนลอย ขาดการควบคุมตนเอง ทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ พูดในสิ่งที่ไม่เคยพูด เป็นเหตุให้ล่วงสิกขาบทอีก ๔ ข้อ ข้างต้นได้ ศีลข้อ ๕ นี้ นับว่ามีความสำคัญที่สุดในเบญจศีล

^{๓๓} พระสิริมังคลาจารย์. มงคลคุดทปิณี. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญาน, ๒๕๓๕), หน้า ๒๐๘.

น้ำเมามี ๒ ชนิด คือ

๑. สุรา น้ำเมากลิ่นแล้ว ภาษาไทยเรียกว่า เหล้า

๒. เมรัย น้ำเมาที่ไม่ได้กลั่น เป็นของหมักคอง เช่นเหล้าดิบ น้ำตาลเมา กระแจะ ของมีเมาเสพติดต่าง ๆ เช่น ฝิ่น กัญชา ก็รวมเข้าในศีลข้อนี้ด้วย

ในปัจจุบันนี้มีสิ่งเสพติดให้โทษร้ายแรงระบอบอยู่ในหมู่เยาวชน เท่าที่ราชการพบแล้ว คือ

๑. สุรา หมายถึง เหล้า หรือ น้ำเมากลิ่นแล้ว ในปัจจุบัน คือ เหล้ายี่ห้อต่าง ๆ ที่มีจำหน่ายในร้านตลาดมากมาย ดังนี้

๑. ปิณฺณสุรา สุราที่ทำด้วยแป้งข้าวเจ้า

๒. ปุပ္ปสุรา สุราที่ทำด้วยขนม เช่น ข้าวหมาก

๓. โอทนสุรา สุราที่ทำด้วยข้าวสุก

๔. กิณฺณปุกฺขิตฺตสุรา สุราที่ทำด้วยแป้งเชื้อสุรา

๕. สุมภการสงฺยุตฺตสุรา สุราทำด้วยผลไม้ เช่น องุ่น สับปะรด (เหล้าไวน์)^{๓๔}

๒. เมรัย หมายถึง น้ำเมาที่เกิดจากการหมัก หรือคอง หรือแช่ หรือน้ำเมายังไม่ได้กลั่นให้เป็นสุรานั้นเรียกว่า เมรัย เหมือนกัน ในน้ำเมาประเภทนี้จำแนกตามวัตถุที่ทำ ๕ ชนิด คือ

๑. ปุပ္ปผาสว เมรัยที่หมักด้วยดอกไม้

๒. ผลาสว เมรัยที่หมักด้วยผลไม้

๕. มธวาสว เมรัยที่หมักด้วยน้ำผึ้ง

๖. กุฬาสว เมรัยที่หมักด้วยน้ำอ้อย

๗. สุมภการสงฺยุตฺตาสว เมรัยที่เอามะขามป้อม ผลสมอมาหมักไว้

โทษของการดื่มน้ำเมา

ในทิณฺณิกายปาฎิกวรรค สิงคาลกสูตร ได้แสดงโทษของการดื่มน้ำเมาไว้ ๖ อย่าง คือ

๑. สนฺทิกฺกุฏิกา ธนฺชานี เป็นเหตุให้เสียทรัพย์

๒. กลหฺปฺปวตฺตมฺหานี เป็นเหตุก่อวิวาท

๓. โรคานํ อายตฺนํ เป็นเหตุให้เกิดโรค

๔. อกิตฺติสฺสชฺชนี เป็นเหตุให้เสียชื่อเสียง

๕. หิริ โภปินฺนิตุสฺสนี เป็นเหตุประพฤติมารยาทที่น่าอดสู

๖. ปญฺญา ย ทุพฺพลีกรณิ ทอนกำลังปัญญา^{๓๕}

^{๓๔}พ.อติ.อ.๑/๑๔

^{๓๕}ที.ปา. ๑๑/๑๓๕/๑๖๔.

โทษของการเสพฝัน

การเสพฝันนั้นมีโทษมาก เมื่อก้าวแล้วแบ่งออกเป็น ๔ สถาน คือ

๑. เป็นเหตุให้เสียความสำคัญของร่างกาย
๒. เป็นเหตุก่อวิเวก
๓. เป็นเหตุเสียความดี
๔. เป็นเหตุเสียชื่อเสียง

โทษของการเสพกัญญา

กัญญาเป็นสิ่งเสพคิดให้โทษเหมือนกัน เพราะฤทธิ์กัญยานั้น ย่อมทำมัตถุลงค์ (มันในสมอง) และเส้นประสาทให้เสียไป ตาตาย เห็นอะไรผิดไปจากความจริง เช่น เห็นเชือกเป็นงู หูได้ยินฟังอะไรเหลวไปจากความจริง เช่น ได้ยินเสียงกลองเป็นเสียงปี่น หรือเสียงฟ้าร้อง นี้จะทำอะไรก็ยังไม่ได้ ความคิดฝันเพื่อนมักทำให้หวาดกลัวไปต่าง ๆ เหมือนคนบ้าจึงไม่ควรเสพ

หลักวินิจฉัยสุราเมรยมุขปมาทภูฐานา เวมณิ พระอรรถกถาจารย์ได้จัดวางองค์ประกอบการละเมิดไว้ ๔ ประการ คือ

๑. มพินยี่ น้ำเมา
๒. ปาตกมมยตัจจิตต์ จิตคิดจะดื่มน้ำเมา
๓. ตชฺโฆวยาโม พยายามดื่มน้ำเมา
๔. ปิตปฺปเวสนิ น้ำเมานั้นล่องล้ากลงไป^{๓๖}

ในปรมัตถโชติกะ มหาอภิธัมมัตถสังคหฎีกา จัดองค์ประกอบของศีลข้อสุราเมรย์ ๔ ประการ คือ

๑. สุราเมรยภาโว สิ่งที่เป็นสุราและเมรย์
๒. ปิวิตุกามตา มีความประสงค์จะดื่ม
๓. ปิวนั ทำการดื่ม
๔. มพทวี่ มีอาการมีนเมา^{๓๗}

อานิสงส์ของการรักษาศีลข้อสุราเมรยมุขปมาทภูฐานา

๑. ไม่บั่นทอนสุขภาพและสติปัญญา
๒. ไม่สิ้นเปลืองทรัพย์สิน
๓. ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท

^{๓๖} พุ.อติ.อ. ๑/๗๔/๒๖๕-๒๖๖.

^{๓๗} พระสัทธัมมโชติกะ ฐัมมาจริยะ, ปรมัตถโชติกะ มหาอภิธัมมัตถสังคหฎีกา ปริเฉทที่ ๕ เล่ม ๒, (กรุงเทพมหานคร : ทิพยวิสุทธี, ๒๕๓๘), หน้า ๑๑๒.

๒.๒.๗ โทษของการละเมิดเบญจศีล

โทษของการละเมิดเบญจศีล มีดังต่อไปนี้

๑) ละเมิดศีลข้อแรกคือ การทำลายชีวิต หากทำลายชีวิตบุพพการีถือว่าเป็นอนันตริยกรรมคือกรรมหนัก กฎหมายระบุไว้ชัดเจนว่าประหารชีวิตสถานเดียว การฆ่า การทำลายชีวิตซึ่งเป็นการละเมิดศีลข้อ ๑ ผิดทั้งกฎหมายของบ้านเมือง และผิดศีล ผิดหลักพระพุทธศาสนาด้วย โทษของการละเมิดศีลข้อที่ ๑ คือการทำลายชีวิตนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า“ภิกษุทั้งหลาย ปาณาติบาต (การทำลายชีวิต) ที่บุคคลทำงานคู้้น ทำงานเคยตัวทำอยู่เรื่อย ๆ ไป ย่อมเป็นเหตุให้เกิดในนรก ในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน ในกำเนิดเปรตวิสัย

วิบากคือเศษกรรม (ผลกรรมที่เหลือ) ของการทำลายชีวิตอย่างเบาที่สุด ย่อมชักให้ผู้ทำซึ่งเป็นมนุษย์ กลายเป็นคนอายุสั้น (พลันตาย)

๒) โทษของการละเมิดศีลข้อที่ ๒ คือ การลักทรัพย์ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย อทินนาทาน (การลักทรัพย์) ที่บุคคลทำงานคู้้น ทำงานเคยตัวทำอยู่เรื่อยไป ย่อมเป็นเหตุให้เกิดในนรก ในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน ในเปรตวิสัย

วิบากหรือเศษกรรม เศษของโทษ ที่ละเมิดศีลข้อ ๒ คือลักทรัพย์ (อทินนาทาน) อย่างเบาที่สุด ย่อมชักให้ผู้ทำ ซึ่งเป็นมนุษย์กลายเป็นคนมีทรัพย์วินาศย่อยยับ (เช่น ถูกไฟไหม้หรือโจรผู้ร้ายปล้น เป็นต้น)

๓) โทษของการละเมิดศีลข้อที่ ๓ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า กามสุมิจจาจาร (การทำชู้) ที่บุคคลทำงานคู้้น ทำงานเคยตัวทำอยู่เรื่อยไป ย่อมเป็นเหตุให้เกิดในนรก ในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน ในเปรตวิสัย

วิบากของกามสุมิจจาจาร (การทำชู้) อย่างเบาที่สุด ย่อมชักให้ผู้ทำ ซึ่งเป็นมนุษย์กลายเป็นคนถูกจองเวร

๔) โทษของการละเมิดศีลข้อที่ ๔ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า มุสาวาท (พูดปด หลอกหลวง) ที่บุคคลทำงานคู้้น ทำงานเคยตัวทำอยู่เรื่อยไป ย่อมเป็นเหตุให้เกิดในนรก ในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน ในเปรตวิสัย

วิบากคือเศษกรรม ของการพูดปดหลอกหลวง อย่างเบาที่สุด ย่อมชักให้ผู้ทำ ซึ่งเป็นมนุษย์กลายเป็นคนถูกกล่าวหาด้วยความเท็จ

๕) โทษของการละเมิดศีลข้อที่ ๕ คือ สุราเมรัย นั้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย การดื่มสุราเมรัย ที่บุคคลทำงานคู้้น ทำงานเคยตัวทำอยู่เรื่อยไป ย่อมเป็นเหตุให้เกิดในนรก ในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน ในเปรตวิสัย

วิบากของการดื่มสุราเมรัย (เสพยาเสพติด) อย่างเบาที่สุดย่อมชักให้ผู้ทำ ซึ่งเป็นมนุษย์ กลายเป็นคนบ้า

๒.๓ สภาพการณ์ปัจจุบันของโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา

โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๔ โดยมีซันนารีอเมริกันเพรสไบทีเรียน เพื่อเผยแพร่พระกิตติคุณของพระเยซูคริสต์ เมื่อเริ่มแรกได้เปิดโรงเรียนเล็ก ๆ ใช้ชื่อโรงเรียนว่า "โรงเรียนอเมริกันสกูลฟอร์บอย (เอ เอ็ม ซี) ตั้งอยู่ที่ตำบล คลัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช (ปัจจุบันคือ คริสตจักรเบธเลเฮม) ในปี พ.ศ. ๒๔๕๒ โดยมีศาสตราจารย์อาร์ ดับคลิวโพสท์ เป็นครูใหญ่ ต่อมา มีสตาริยา เจ คูเปอร์ รับหน้าที่ต่อ ในปี พ.ศ. ๒๔๕๘ ได้มีการย้ายเด็กหญิงซึ่งแต่เดิมได้รับมาเรียนร่วมกับเด็กชาย มาตั้งที่ ตำบลปากพูน (ปัจจุบันคือตำบลท่าวัง ซึ่งเป็นที่ตั้งของแผนกอนุบาลในปัจจุบัน) โดยใช้ชื่อโรงเรียนว่า "โรงเรียนศึกษากุมารี" โดยมีสมิธเลอร์ เป็นครูใหญ่ และ มีสเฮเลนแมกเคกก์ ได้รับหน้าที่ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๔๖๑- ๒๔๖๖ ศาสตราจารย์เอคเคิลส์ และ ศาสตราจารย์เอฟ แอล สไนเตอร์ได้ผลัดเปลี่ยนกันจัดการดูแลโรงเรียนอเมริกัน หลังจากนั้น มีซซิส เฮเลน แมกเคกก์ ได้รับหน้าที่ต่อ จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๔๗๓ ครูพลอด ณ นคร ก็ได้รับหน้าที่เป็นครูใหญ่ในปี พ.ศ. ๒๔๘๔ โรงเรียนอเมริกันก็ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนศรีธรรมราชวิทยา" ได้ย้าย นักเรียนมัธยมศึกษา มาตั้งในสถานที่ใหม่ คือที่ตำบลปากพูน (โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา แผนกประถมศึกษา - มัธยมศึกษา ในปัจจุบัน) ซึ่งเป็นที่ดินของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ประทานแก่มิชชันนารี ส่วนนักเรียนประถมศึกษายังอยู่ที่เดิมจนกระทั่งอาคารเรียนก่อสร้างเสร็จ จึงได้ย้ายนักเรียนประถมศึกษาไปอยู่ด้วยกัน ในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ โรงเรียนศรีธรรมราชวิทยา ได้รับการรับรองวิทยฐานะจากกระทรวง ศึกษาธิการให้เทียบเท่าโรงเรียนรัฐบาล ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้รับมอบกิจการโรงเรียนทั้งสองต่อจาก คณะมิชชันนารี ได้พิจารณา รวมโรงเรียนศึกษากุมาริกับ โรงเรียนศรีธรรมราชวิทยาเป็นโรงเรียน "ศรีธรรมราชศึกษา" จนกระทั่งปัจจุบัน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้แยกแผนก English Program มาตั้งอยู่ที่ ถนนอ้อมค่ายวิชราวุธ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเดิมเคยเป็นที่ตั้งของโรงเรียนพาณิชยการคณะพล

ปัจจุบันโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษามีฐานะเป็นโรงเรียนของมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย สหศึกษาเปิดรับนักเรียนหญิง ชาย ภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษา ถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รับนักเรียน ไป – กลับ ในระดับก่อนประถมศึกษา และนักเรียนประจำในระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา ตั้งอยู่เลขที่ ๑/๕ ถนนราชดำเนิน ตำบล ท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีเนื้อที่แผนกประถมและมัธยม ๔๓ ไร่ ๒ งาน แผนกอนุบาล ๑๐ ไร่ แผนก English Program ๒๐ ไร่ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ห้องถื่นนานาชาติ ๗๗ ไร่ รวมทั้งสิ้น ๑๕๐ ไร่ ๒ งาน มีอาคารเรียนและอาคารประกอบ

ทั้งหมด ๒๓ หลัง บริเวณโดยรอบเป็นชุมชนเมืองอันประกอบด้วย สถานศึกษา กองทัพอากาศที่ ๔ โรงพยาบาล โรงแรม ธนาคาร เทศบาลเมืองนครนครศรีธรรมราช

ปัจจุบันการดำเนินกิจการของโรงเรียนอาศัสนาแนวทางการบริหารงานที่ได้วางไว้ในสมัยผู้บริหารรุ่นแรก ๆ และมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันสมัยยิ่งขึ้น โดยการจัดการเรียนการสอนเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนมุ่งอบรมสั่งสอนนักเรียนเพื่อให้บรรลุตามปรัชญาของโรงเรียนที่ว่า "ความขำเกรงพระเจ้าเป็นบ่อเกิดของความรู้" ได้ดำเนินการพัฒนางานด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และหลักสูตร รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข

๒.๔ การปฏิบัติตามหลักเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา

ปัจจุบันนี้วัยรุ่นมีการปฏิบัติตนไม่เป็นไปในหลักของเบญจศีล อันเป็นเหตุมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและการขาดการปลูกฝังความศรัทธาในเบญจศีลให้แก่วัยรุ่น โดยสถาบันที่มีหน้าที่ในการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจ และประโยชน์ของการรักษาศีล ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบัน การศึกษา และสถาบันทางศาสนา เมื่อเบญจศีล อันเป็นข้อปฏิบัติเบื้องต้นของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ไม่ได้รับความศรัทธา ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ทางสังคม เช่น เกิดการเอารัดเอาเปรียบกัน ในสังคม เกิดความแตกแยก จึงกล่าวได้ว่า หลักปฏิบัติเบื้องต้นของชาวพุทธก็คือ การสร้างศรัทธา และปสาทะ ให้เกิดขึ้นในพระรัตนตรัยโดยเจริญพุทธานุสสติ ธรรมานุสสติ และสังฆานุสสติ คือ หมั่นระลึกถึงและพิจารณาในธรรมะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์คุณแห่งศีล เพื่อให้เกิดความศรัทธา แล้วศรัทธานั้นจะเป็นพละ คือ เป็นพลังผลักดันให้ก้าวหน้าต่อไป ตามทางปฏิบัติอันถูกต้องจนกว่าจะบรรลุถึงจุดหมายปลายทาง เพราะฉะนั้น ศรัทธาจึงเป็นหลักให้บุคคลเข้าถึงการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เกิดความสุขสงบ ทั้งแก่ตนเองและสังคมรวมไปถึงประเทศชาติ

จากสภาพการณ์ดังกล่าว ฝ่ายกิจการนักเรียนของโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ขาดคุณธรรมและจริยธรรมที่มีจำนวนแต่จะเพิ่มมากขึ้น การทำการศึกษาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมในสังคมต่อไป ทั้งนี้จุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อตอบสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา

พุทธศักราช ๒๕๔๒ ในการสร้างผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดี เก่ง และมี
ความสุข

๒.๕ เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ตรึงจิต รุ่งมะลั่ง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเชื่อเรื่องเบญจศีลของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจคำสอนเรื่องเบญจศีล ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับการถ่ายทอดอบรมสั่งสอนจากบิดามารดา ครูอาจารย์ พระสงฆ์ และญาติ ส่งผลให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยมีการปฏิบัติตามเบญจศีลบ้าง อยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด และยังมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติสอดคล้องกับหลักเบญจศีล แต่มีบางพฤติกรรมที่ปฏิบัติสวนทางกับหลักเบญจศีลในแต่ละข้อ แม้ว่าจะไม่ผิดศีลทีเดียว แต่ก็ทำให้ศีลต่างพร้อย เช่น เคยชกต่อยเพื่อน เคยฆ่าสัตว์ เคยมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งมีบางพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่างก็มีการทำผิดบ่อยๆ จนเกิดความเคยชิน เช่น การพูดโกหก ฆ่าสัตว์ ดบยุง เป็นต้น^{๓๘}

สุรัชย์ เทพกรรม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติตามหลักเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวิถีพุทธ : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มโรงเรียนทาสบชัย ตำบลทาสบเส้า อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตามหลักเบญจศีลโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ประเด็นที่นักเรียนมีพฤติกรรมล่วงละเมิดเบญจศีลอยู่ในระดับน้อย คือ ฉียดกัณธูหรือแมลงสาบในบ้าน จู้นรดโดยสรวแล้วหลบหลีกเลี่ยงการจ่ายค่าโดยสรว ทำให้พ่อ-แม่เสียใจเพราะคำพูด ส่วนประเด็นที่นักเรียนมีพฤติกรรมล่วงละเมิด อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ สูบบุหรี่ ชักชวนเพื่อนสูบบุหรี่^{๓๙}

นันทนา อังสุวรังษี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่านิยมและการปฏิบัติเกี่ยวกับเบญจศีลของชาวพุทธในสังคมเมืองและชนบทที่อยู่ในและนอกโครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง โดยศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านในอำเภอโคกพระ จังหวัดนครสวรรค์” ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่ยังคงมีค่านิยมและปฏิบัติต่อบุญศีลสอดคล้องตามหลักทฤษฎี คือ มีความเห็นว่าเบญจศีลมีความสำคัญมากและบัญญัติไว้ให้ทุกคนปฏิบัติเพื่อความสงบสุขของสังคม

^{๓๘}ตรึงจิต รุ่งมะลั่ง, “ความเชื่อเรื่องเบญจศีลของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา จังหวัดนครปฐม”, สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต, (วิทยาลัยศาสนศึกษา : มหาวิทยาลัยมหิดล), ๒๕๔๗, หน้า ๑๔๑ .

^{๓๙}สุรัชย์ เทพกรรม, “การปฏิบัติตามหลักเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวิถีพุทธ : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มโรงเรียนทาสบชัย ตำบลทาสบเส้า อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๕๑, หน้า ๘๒.

และเห็นว่าการถือศีลนำไปสู่สุคติ พรุ่งพร้อมด้วยทรัพย์และถึงความดับทุกข์ได้ อีกทั้งเห็นว่าเบญจศีลไม่ขัดกับสภาพสังคมปัจจุบันในการประกอบอาชีพหรือการพัฒนาความเจริญของชาติ แต่ยังมีประชาชนบางส่วนยังคงมีค่านิยมและการปฏิบัติต่อเบญจศีลเบี่ยงเบน สืบเนื่องมาจากปัจจัย ๓ ประการ คือ อาชีพ ความเจริญทางด้านวัตถุและความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเขตเมือง ดังนั้นหมู่บ้านชนบทจะยังคงรักษาค่านิยมและการปฏิบัติต่อเบญจศีล ได้ถูกต้องมากกว่าหมู่บ้านแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง ซึ่งมีความใกล้ชิดกับเขตเมือง^{๑๐}

จิตภา จิตต์วิญญาณ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน พฤติกรรมและเจตคติต่อคุณธรรมของนักเรียน โรงเรียนในโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดหนองคาย” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อเบญจศีลโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ลำดับตามค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า คือ การละเว้นจากการลักทรัพย์ การละเว้นจากการเสพของมีนเมา การละเว้นจากการประพฤตินอกใจ การละเว้นจากการพูดเท็จ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การละเว้นจากการฆ่าสัตว์ ส่วนเจตคติต่อเบญจธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า คือ ความมีสัมมาอาชีพ ความสำรวมในกาม ความสัตย์ ความเมตตาการุณย์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความมีสติรอบคอบ ผลการเปรียบเทียบพบว่า นักเรียนหญิง และนักเรียนชายมีเจตคติต่อเบญจศีลเบญจธรรมไม่แตกต่างกัน^{๑๑}

บุญสนอง เรืองหนู ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อศีล ๕ : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า

๑. ความคิดเห็นที่มีต่อศีล ๕ ของประชาชนตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง มีความคิดเห็นต่อศีลข้อที่ ๕ มากที่สุด รองลงมาคือศีลข้อที่ ๓ และศีลข้อที่ ๔ ตามลำดับ

๒. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อศีล ๕ จำแนกตามตัวแปรเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อศีลข้อที่ ๑ ความคิดเห็นที่มีต่อศีลข้อที่ ๒ และความคิดเห็นที่มีต่อศีลข้อที่ ๕ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อศีลข้อที่ ๓ และ ๔ ไม่แตกต่างกัน

^{๑๐}นนทนา อังสุวรังสี, “การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่านิยมและการปฏิบัติเกี่ยวกับเบญจศีลของชาวพุทธในสังคมเมืองและชนบทที่อยู่ในและนอกโครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง โดยศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านในอำเภอโคกพระ จังหวัดนครสวรรค์” วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), ๒๕๓๓, หน้า. ๒๑๒

^{๑๑}จิตภา จิตต์วิญญาณ, “การศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน พฤติกรรมและเจตคติต่อคุณธรรมของนักเรียน โรงเรียนในโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดหนองคาย”, บทความวิชาการวิจัย, สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดหนองคาย, ๒๕๔๘, หน้า ๑๗๕ .

๓. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อศีล ๕ ตามตัวแปรอายุที่แตกต่างกัน โดยรวมและความคิดเห็นที่มีต่อศีลข้อที่ ๓ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าความคิดเห็นที่มีต่อศีลข้อที่ ๑ ศีลข้อที่ ๒ และศีลข้อที่ ๔ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อศีลข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

๔. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อศีล ๕ ตามตัวแปรสถานภาพการสมรสระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ โดยรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน^{๔๒}

สุวัฒน์ มั่งสา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธ” ผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างกันในด้านอาชีพ ทำให้ทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธมีความแตกต่างกันด้วย ซึ่งจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ผู้มีอาชีพค้าขายและเกษตรกรรม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธสูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ โดย ผู้ที่มีอาชีพรับราชการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธแตกต่างกัน และยังพบอีกว่า ผู้ที่ไม่ได้ศึกษามีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธสูงสุด สำหรับผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธต่ำที่สุด^{๔๓}

สารณี จันทร์ศรีนวล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชน อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีการนำหลักจริยธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการปฏิบัติตามหลักเบญจศีล พบว่า การเว้นจากการทดลองสูบบุหรี่ เสพยาบ้าหรือสารเสพติดอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการรู้จักควบคุมตนเองไม่ให้หลงใหลในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ส่วนด้านการปฏิบัติตามหลักเบญจธรรม พบว่า การละเว้นจากการค้าขายมนุษย์ สุรา ยาพิษ และเนื้อสัตว์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการแบ่งปันสิ่งของที่ตนมีอยู่จนเกินความจำเป็นตามกำลังของตนให้ผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด^{๔๔}

^{๔๒}บุญสนอง เรืองหนู, “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อศีล ๕ : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๕๑, หน้า ๕๓.

^{๔๓}สุวัฒน์ มั่งสา, “ทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธ”, รายงานการวิจัย, (สถาบันวิจัยญาณสังวร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๔๒, หน้า ๑๔๒.

^{๔๔}สารณี จันทร์ศรีนวล, “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๕๐, หน้า ๑๔๔ .

เสาวนีย์ ตะโพนทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมกรณนำศีล ๕ ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันของนักศึกษาศาสนาอิสลามศึกษารัฐบาลในกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า นิสิต นักศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องความหมายของศีล และรู้ว่าการดื่มเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์เป็นการละเมิดศีล ๕ ส่วนพฤติกรรมกรณนำศีล ๕ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า นิสิต นักศึกษาจะละเมิดศีลข้อ ๑ เพราะต้องตบยุงหรือแมลงที่มาบรบกวน ละเมิดศีลข้อ ๒ โดยทุจริตใน การสอบ ลอกการบ้านหรือรายงานของเพื่อน ละเมิดศีลข้อ ๔ โดยเล่าเรื่องไม่ตรงกับความจริงต่อพ่อ แม่ และละเมิดศีลข้อ ๕ โดยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สำหรับศีลข้อ ๓ พบว่านักศึกษากลุ่ม ใหญ่ไม่ค่อยละเมิด สำหรับความแตกต่างทางพฤติกรรมพบว่า เพศชายจะละเมิดศีลข้อ ๓ มากกว่า เพศหญิง และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างศีลทั้ง ๕ ข้อมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกข้อ^{๔๕}

อชิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรักษาศีล ๕ ของพุทธศาสนิกชนวัย แรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง มีการรักษาศีลข้อ ๑ เว้นจากการฆ่าสัตว์ ศีลข้อ ๒ เว้นจากการลักทรัพย์ ศีลข้อ ๓ เว้นจากการประพฤติ ผิดในกาม และศีลข้อ ๕ เว้นจากการดื่มสุรามรัยในระดับมากที่สุด ส่วนการรักษาศีลข้อที่ ๔ เว้นจาก การพูดปดอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศและระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ กับการรักษาศีล ๕ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ นอกนั้นคือ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการรักษาศีล ๕^{๔๖}

พระมหาภยิต สุขวรรณคดี (สุภาลีโต) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การรักษาศีล ๕ ของนักศึกษ ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ.๒๕๕๗” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีการรักษาศีล ๕ บางวันมากกว่าทุกวัน มีความสัมพันธ์ใน ครอบครัวยู่ในระดับสูง และมีความสนใจในพระพุทธศาสนาอย่างมาก แต่มีการศึกษาหลักธรรมใน วันอาทิตย์มีน้อย ส่วนความสนใจในพระพุทธศาสนาและการศึกษาหลักธรรมบางข้อ มีความสัมพันธ์ กับการรักษาศีล ๕ คือ ๑. การพูดคุยหรือสนทนาธรรมกับเพื่อนๆ ๒. มีโอกาสไปพักที่วัดและ อยู่ปฏิบัติธรรม ๓. ศึกษาธรรมจากหลักสูตรพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ๔. ศึกษาธรรมจากโครงการ เข้าค่ายคุณธรรม ๕. ศึกษาธรรมจากการอ่านหนังสือธรรมะและสิ่งตีพิมพ์ มีความสัมพันธ์กับระดับ การรักษาศีล ๕ คือ $P < ๐.๐๕$ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ได้กำหนดไว้

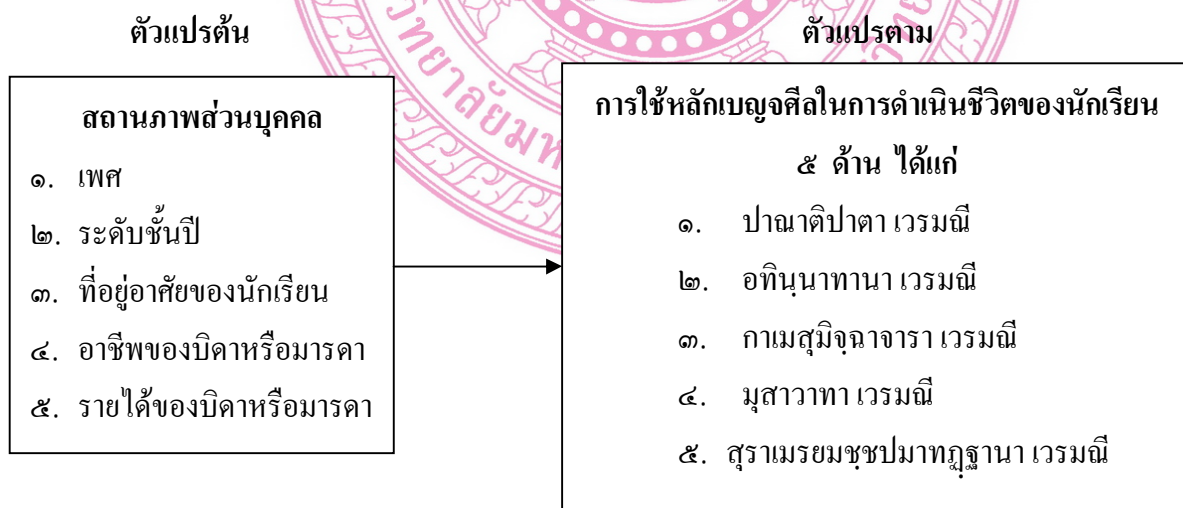
^{๔๕}เสาวนีย์ ตะโพนทอง กุลกาญญา ณ ป้อมเพ็ชร และมนตรี คู่ควร, “พฤติกรรมกรณนำศีล ๕ ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันของนิสิตนักศึกษาศาสนาอิสลามศึกษารัฐบาลในกรุงเทพมหานคร”, รายงานการวิจัย, (คณะ เทคโนโลยีการเกษตร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง), ๒๕๔๘, หน้า ๑๒๑ .

^{๔๖}อชิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล, “การรักษาศีล ๕ ของพุทธศาสนิกชนวัยแรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร”, ปัญหาพิเศษ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๘, หน้า ๑๑๕

สรุปได้ว่า การศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่องการปฏิบัติตามหลักเบญจศีล ซึ่งได้ทำการศึกษาค้นคว้าโดยภาพรวม จัดว่าเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ช่วยควบคุมขัดเกลาพฤติกรรมของคนในสังคมให้เป็นคนดีมีศีลธรรมตามหลักของพระพุทธศาสนา โดยเว้นจากทุกข์เวรภัยด้วยการเบียดเบียนกันทางด้านชีวิต ทรัพย์สิน คู่ครอง สัจจะ และการขาดสติสัมปชัญญะ แต่ยังมีบุคคลปฏิบัติตามหลักเบญจศีล ได้ไม่ครบถ้วน ปัญหาทางสังคมที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามหลักเบญจศีล เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปล้นฆ่า ปัญหาทุจริต ลักขโมย

๒.๖ สรุปกรอบแนวคิด

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต, แนวคิดเกี่ยวกับหลักเบญจศีล, สภาพการณ์ปัจจุบันของโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา, การปฏิบัติตามหลักเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ตลอดจนการทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง “การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช” ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ในบทนี้ ผู้วิจัยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ
- ๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล
- ๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวน ๒,๗๖๖ คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๔ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๓๔๕ คน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากสูตรทาโร ยามาเน่^๑

การสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยใช้วิธีการสุ่มตัวตามระดับชั้น และการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก

ผู้ศึกษาได้แบ่งจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ๓๔๕ คน ออกเป็น ๖ กลุ่ม โดยแบ่งตามสัดส่วนของจำนวนประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา ๒๕๕๕ ดังปรากฏในตารางที่ ๓.๑

---

^๑ยูทพงษ์ กัลยวรรณ, พื้นฐานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๓), หน้า ๗๑.

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	จำนวนประชากร/คน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๘๓๘	๑๐๗
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	๗๑๘	๘๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๔๔๔	๕๗
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๒๖๐	๓๓
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	๒๑๖	๒๗
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖	๒๖๐	๓๓
รวม	๒,๗๓๖	๓๔๕

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการสร้างเครื่องมือ

๓.๒.๑ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือแบบสอบถามเรื่องการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาแบบมีคำตอบให้เลือก ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้นปี อาชีพของบิดาหรือมารดา ที่อยู่อาศัยของนักเรียน และรายได้ของบิดาหรือมารดา

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ของลิเคิร์ต มี ๕ ด้าน ได้แก่

- ด้านที่ ๑ ปาณาติปาตา เวรมณี
- ด้านที่ ๒ อทินนาทานา เวรมณี
- ด้านที่ ๓ กามสุมิจฺจจาร เวรมณี
- ด้านที่ ๔ มุสาวาทา เวรมณี
- ด้านที่ ๕ สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นคำถามแบบปลายเปิด

๓.๒.๒ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

๓.๒.๒.๑ ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

๓.๒.๒.๒ สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษา วิจัยโดยการใช้คำถาม ๒ ประเภท คือ แบบปลายปิด (Close-ended) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended)

๓.๒.๒.๓ นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

๓.๒.๒.๔ นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน คือ ๑) ผศ.ดร. เดชชาติ ตริทรัพย์ ๒) ผศ.ดร.กันตภณ หนูทองแก้ว ๓) นายสุรพงศ์ มิตรกุล

เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถามและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ โดยหาค่า IOC เป็นรายข้อ ได้ค่าเท่ากับ ๑.๐๐ ทุกข้อทุกข้อ

๓.๒.๒.๕ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ ชุด ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๓๐ ชุด และนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) ซึ่งได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๘๑๐

๓.๒.๒.๖ นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบถูกต้องแล้วไปจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับจริงและนำเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป้าหมายต่อไป

๓.๓ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมดโดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามขั้นตอนตรวจข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามให้ครบถ้วนแล้วนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการโดยละเอียดดังนี้

๓.๓.๑ ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครศรีธรรมราช ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

๓.๓.๒ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน ๓๕๕ ชุด ไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้แล้วด้วยตนเอง

๓.๓.๓ รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป ปรากฏว่าสมบูรณ์ถูกต้องทุกชุด

๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรมสำเร็จรูป แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยายผล

ขั้นตอนที่ ๒ การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) นำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายโดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ย (Best)^๒ ดังนี้

๔.๕๐ – ๕.๐๐	หมายความว่า	มีการนำมาใช้ในระดั้มากที่สุด
๓.๕๐ – ๔.๔๕	หมายความว่า	มีการนำมาใช้ในระดั้มาก
๒.๕๐ – ๓.๔๕	หมายความว่า	มีการนำมาใช้ในระดั้มานกลาง
๑.๕๐ – ๒.๔๕	หมายความว่า	มีการนำมาใช้ในระดั้น้อย
๑.๐๐ – ๑.๔๕	หมายความว่า	มีการนำมาใช้ในระดั้น้อยที่สุด

^๒Best อ่างโนพิษณุ อภิธมาจาร โยธิน, การศึกษาผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมทักษะทางสังคม Hail Trip, (กรุงเทพมหานคร : คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล,๒๕๕๐,) หน้า ๗๗.

ขั้นตอนที่ ๓ การเปรียบเทียบ ใช้สถิติอนุมานสำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่ออธิบายความแตกต่างตามลักษณะประชากร สถิติที่ใช้ในกรณีที่ตัวแปรต้นสองกลุ่ม จะทำการทดสอบด้วยค่าสถิติทดสอบที (t -test) และกรณีที่ตัวแปรต้นมากกว่าสองกลุ่มจะทำการทดสอบด้วยค่าสถิติทดสอบเอฟ (f- test)

ขั้นตอนที่ ๔ รวบรวมข้อมูลจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช นำเสนอบรรยายสรุปในแต่ละด้าน

๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัยวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

๓.๕.๑ สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

๑) ค่า IOC สำหรับหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม^{๑)}

สูตร IOC

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน คำนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

๒) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ

ครอนบาค (Cronbach Alpha Method)^{๒)}

$$\text{สูตร } \alpha_k = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{\sum s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

n แทน จำนวนข้อคำถาม

s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

^{๑)}Rovinelli and Hambelton อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๘), หน้า ๑๑๗.

^{๒)}สังศรี ชมภูวงศ์, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, (นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช, ๒๕๕๓), หน้า ๒๔๒.

๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑) ค่าร้อยละ (Percentage)^๕

$$\text{สูตร } P = \frac{X \times 100}{N}$$

เมื่อ P = ค่าร้อยละ
 X = จำนวนข้อมูล
 N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

๒) การหาค่าเฉลี่ย (Mean)^๖

$$\text{สูตร } \bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม
 N = จำนวนประชากร

๓) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)^๗

$$\text{สูตร } S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 $\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ
 N = จำนวนประชากร

๔) การทดสอบสมมติฐาน (t-test)^๘

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสต์ (t-test)
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

^๕ นิกา เมธาวิชัย, วิทยาการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๓), หน้า ๑๒๘.

^๖ สنجศรี ชมภูวงศ์, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, หน้า ๕๕

^๗ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคทางการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐), หน้า ๕๓.

^๘ นิกา เมธาวิชัย, วิทยาการวิจัย, หน้า ๒๑๘.

S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ ๑
และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

N_1, n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ ๑
และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ ๑
และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

N_1, n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ ๑
และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

๕) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE WAY ANOVA) หรือ (F-test)^๕

สูตร $F = \frac{MS_b}{MS_w}$

เมื่อ $F =$ อัตราส่วนของความแปรปรวน
 $MS_b =$ ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 $MS_w =$ ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

๖) การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)^๖

สูตร $Sf = \sqrt{(k-1)(F_\alpha)(MS_w)\left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j}\right)}$

เมื่อ $k =$ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$F_\alpha =$ ค่าวิกฤต F ที่ระดับนัยสำคัญ α ซึ่งเปิดจาก
ตารางค่าวิกฤต F

$MS_w =$ ความแปรปรวนภายในกลุ่ม ที่คำนวณไว้แล้ว
ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน

$n_i, n_j =$ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่มที่นำมา
เปรียบเทียบกัน

^๕รณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS ทุกเวอร์ชัน, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท วี อินเตอร์ พรินท์, ๒๕๕๐), หน้า ๑๕๖.

^๖เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕๗.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยเสนอข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๒ ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ดังนี้

$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
$\sum X$	หมายถึง	คะแนนรวมทั้งหมด
n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
Z	หมายถึง	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม
F	หมายถึง	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า ๒ กลุ่ม
SS	หมายถึง	ผลรวมกำลังสองของคะแนน
MS	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน
df	หมายถึง	ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
P	หมายถึง	ค่าที่น้อยที่สุดของระดับความมีนัยสำคัญของข้อมูล
*	หมายถึง	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕
**	หมายถึง	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
***	หมายถึง	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

๔.๒ ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล โดยแบ่งเป็น ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ ระดับชั้นปี การอยู่อาศัยของนักเรียน อาชีพของบิดาหรือมารดา และรายได้ของบิดาหรือมารดา แสดงค่าสถิติเป็นร้อยละ

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชจำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี ที่อยู่อาศัยและอาชีพของบิดาหรือมารดาและรายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน

ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบผลการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับชั้นปี ที่อยู่อาศัยและอาชีพของบิดาหรือมารดาและรายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน

ตอนที่ ๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	๑๓๓	๓๘.๐๐
หญิง	๒๑๖	๖๒.๐๐
รวม	๓๔๙	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงจำนวน ๒๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐๐ และเพศชายจำนวน ๑๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๐๐

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนต้น	๒๐๘	๕๕.๖๐
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๔๑	๔๐.๔๐
รวม	๓๔๙	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน ๒๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๖๐ รองลงมาเป็นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน ๑๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๔๐

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ที่อยู่อาศัยของนักเรียน

การอยู่อาศัยของนักเรียน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา	๒๕๖	๗๔.๘๑
อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียน	๑๓	๔.๘๓
อาศัยอยู่กับญาติ	๒๑	๖.๐๐
บ้านเช่า	๑๕	๔.๓๒
รวม	๓๔๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่กับบิดาและมารดาจำนวน ๒๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๘๑ อาศัยอยู่กับญาติจำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๐ อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียนจำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘๓ และบ้านเช่าจำนวน ๑๕ คนคิดเป็นร้อยละ ๔.๓๒

ตารางที่ ๔.๔ แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของบิดาหรือมารดา

อาชีพของบิดาหรือมารดา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	๕๓	๒๓.๘๐
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	๑๕๑	๔๓.๒๖
เกษตรกรหรือประมง	๘๓	๒๓.๓๘
รับจ้าง	๑๘	๕.๑๖
รวม	๓๐๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีบิดาหรือมารดาประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๑๕๑ คนคิดเป็นร้อยละ ๔๓.๒๖ ประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘๐ ประกอบอาชีพเกษตรกรหรือประมง จำนวน ๘๓ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๓.๓๘ และประกอบอาชีพรับจ้างจำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๖

ตารางที่ ๔.๕ แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ของบิดาหรือมารดา

รายได้ของบิดาหรือมารดา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท	๒๓	๖.๖๐
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๗๕	๒๔.๖๓
๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐ บาท	๘๑	๒๖.๒๓
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๒๖	๔๑.๕๖
รวม	๓๐๕	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างบิดาหรือมารดามีรายได้ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไปจำนวน ๑๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕๖ บิดาหรือมารดามีรายได้ ๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๑ คนคิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒๓ บิดาหรือมารดามีรายได้ ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๗๕ คนคิดเป็นร้อยละ ๒๔.๖๓ บิดาหรือมารดามีรายได้ ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๓ คนคิดเป็นร้อยละ ๖.๖๐

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม

การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต	ระดับการนำไปใช้		
	X	S.D.	แปลผล
๑. ด้านปาณาติปาตา เวมณี	๒.๔๔	๑.๑๒	น้อย
๒. ด้านอทินนาทานา เวมณี	๒.๖๗	๑.๔๑	ปานกลาง
๓. ด้านกาเมสุมิฉาจารา เวมณี	๒.๖๕	๑.๔๒	ปานกลาง
๔. ด้านมุสาวาทา เวมณี	๒.๔๑	๑.๐๖	น้อย
๕. ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวมณี	๒.๕๓	๑.๕๒	ปานกลาง
รวม	๒.๖๓	๑.๓๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๓$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวมณีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๕๓$) รองลงมาได้แก่ด้านกาเมสุมิฉาจารา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๖๕$) ด้านมุสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๔๑$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านปาณาติปาตา เวมณี

ที่	ด้านปาณาติปาตา เวมณี	ระดับการนำไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	นักเรียนละเว้นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เช่นการยิงนก การตกปลา การใช้ยาฉีดยุง แมลงสาบ	๒.๒๔	๑.๑๔	น้อย
๒	นักเรียนละเว้นการซื้อสัตว์ที่มีชีวิต เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา ที่ยังมีชีวิต มาปรุงทำอาหารรับประทาน	๒.๒๔	๑.๒๕	น้อย
๓	นักเรียนละเว้นการเบียดเบียนสัตว์ เช่น นำนกมาขังเลี้ยงไว้ในกรง เอาปลาเลี้ยงไว้ในตู้กระจก	๒.๓๖	๑.๓๕	น้อย
๔	นักเรียนละเว้นจากการคิดฆ่าสัตว์และคิดทำร้ายสัตว์	๒.๔๓	๑.๓๔	น้อย
๕	นักเรียนละเว้นจากการแนะนำเพื่อนถึงวิธีการฆ่าและทำร้ายสัตว์	๒.๕๓	๑.๕๑	ปานกลาง
๖	นักเรียนละเว้นจากการวางแผนร่วมกับเพื่อนในการฆ่าและทำร้ายสัตว์	๒.๖๒	๑.๖๐	ปานกลาง
๗	นักเรียนละเว้นการทำร้ายผู้อื่น	๒.๕๕	๑.๔๕	ปานกลาง
	รวม	๒.๔๔	๑.๑๒	น้อย

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ด้านปาณาติปาตา เวมณี โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = ๒.๔๔$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ ๖ นักเรียนละเว้นจากการวางแผนร่วมกับเพื่อนในการฆ่าและทำร้ายสัตว์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๖๒$) รองลงมาได้แก่ ข้อ ๗ นักเรียนละเว้นการทำร้ายผู้อื่น ($\bar{X} = ๒.๕๕$) ส่วนข้อ ๑ นักเรียนละเว้นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เช่นการยิงนก การตกปลา การใช้ยาฉีดยุง แมลงสาบและข้อ ๒ นักเรียนละเว้นการซื้อสัตว์ที่มีชีวิต เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา ที่ยังมีชีวิต มาปรุงทำอาหารรับประทาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = ๒.๒๔$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอทินนาทานา เวมณี

ที่	ด้านอทินนาทานา เวมณี	ระดับการนำไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	นักเรียนละเว้นจากการหยิบฉวยเอาสิ่งของผู้อื่นมาเป็นของตน	๒.๖๓	๑.๕๔	ปานกลาง
๒	นักเรียนละเว้นจากการรับซื้อของโจร หรือสิ่งของที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย	๒.๖๗	๑.๖๕	ปานกลาง
๓	นักเรียนละเว้นจากการเบียดเบียนทำลายสิ่งของและทรัพย์สินของผู้อื่น	๒.๖๔	๑.๕๑	ปานกลาง
๔	นักเรียนไม่ชักชวนเพื่อนไปขโมยสิ่งของผู้อื่น	๒.๖๒	๑.๘๘	ปานกลาง
	รวม	๒.๖๗	๑.๔๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ด้านอทินนาทานา เวมณี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๗$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ ๒ นักเรียนละเว้นจากการรับซื้อของโจร หรือสิ่งของที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๖๗$) รองลงมาได้แก่ข้อ ๓ นักเรียนละเว้นจากการเบียดเบียนทำลายสิ่งของและทรัพย์สินของผู้อื่น ($\bar{X} = ๒.๖๔$) ส่วนข้อ ๔ นักเรียนไม่ชักชวนเพื่อนไปขโมยสิ่งของผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = ๒.๖๒$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกามสุมิฉณาจารย์ เวมณี

ที่	ด้านกามสุมิฉณาจารย์ เวมณี	ระดับการนำไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	นักเรียนละเว้นจากการประพฤติดีกามไม่ประทุษร้ายต่อของรักของหวงแหนอันเป็นการทำลายเกียรติภูมิและจิตใจของผู้อื่น	๒.๖๓	๑.๕๓	ปานกลาง
๒	นักเรียนละเว้นจากการคิด พูด หรือกระทำในทำนองชู้สาวกับผู้อื่น	๒.๖๘	๑.๔๘	ปานกลาง
๓	นักเรียนละเว้นจากการดู การอ่าน และการฟังสื่อที่ทำให้เกิดกามราคะ	๒.๖๔	๑.๔๘	ปานกลาง
๔	นักเรียนละเว้นจากการชักชวนผู้อื่นไปในทางที่ไม่เหมาะสมทางเพศ	๒.๖๘	๑.๖๕	ปานกลาง
๕	นักเรียนละเว้นจากการแต่งกายที่ล่อแหลมต่อผู้พบเห็น	๒.๖๔	๑.๕๒	ปานกลาง
	รวม	๒.๖๕	๑.๔๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตด้านกามสุมิฉณาจารย์ เวมณี โดยรวมอยู่ในระดับการนำไปใช้ปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๕$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ข้อ ๔ นักเรียนละเว้นจากการชักชวนผู้อื่นไปในทางที่ไม่เหมาะสมทางเพศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๖๘$) รองลงมาได้แก่ ข้อ ๑ นักเรียนละเว้นจากการประพฤติดีกามไม่ประทุษร้ายต่อของรักของหวงแหนอันเป็นการทำลายเกียรติภูมิและจิตใจของผู้อื่น ($\bar{X} = ๒.๖๓$) ส่วนข้อ ๓ นักเรียนละเว้นจากการดู การอ่าน และการฟังสื่อที่ทำให้เกิดกามราคะและข้อ ๕ นักเรียนละเว้นจากการแต่งกายที่ล่อแหลมต่อผู้พบเห็น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = ๒.๖๔$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุสาวาทา เวมณี

ที่	ด้านมุสาวาทา เวมณี	ระดับการนำไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	นักเรียนละเว้นจากการพูดเท็จ	๒.๒๖	๐.๕๘	น้อย
๒	นักเรียนละเว้นจากการพูดส่อเสียดทำให้ผู้อื่นแตกความสามัคคี	๒.๔๓	๑.๔๓	น้อย
๓	นักเรียนละเว้นจากการพูดคำหยาบ คำเพื่อเจ้อ	๒.๒๓	๑.๐๘	น้อย
๔	นักเรียนละเว้นจากการพูดจาในเชิงการใส่ร้ายป้ายสีการนินทาว่าร้ายผู้อื่น	๒.๔๓	๑.๓๘	น้อย
๕	นักเรียนละเว้นจากการพูดจาที่ทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียงและเกียรติยศ	๒.๖๓	๑.๕๐	ปานกลาง
	รวม	๒.๔๑	๑.๐๖	น้อย

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ด้านมุสาวาทา เวมณี โดยรวมอยู่ในระดับการนำไปใช้น้อย ($\bar{X} = ๒.๔๑$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ ๕ นักเรียนละเว้นจากการพูดจาที่ทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียงและเกียรติยศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๖๓$) รองลงมาได้แก่ ข้อ ๒ นักเรียนละเว้นจากการพูดส่อเสียดทำให้ผู้อื่นแตกความสามัคคี ($\bar{X} = ๒.๔๓$) ส่วนข้อ ๓ นักเรียนละเว้นจากการพูดคำหยาบ คำเพื่อเจ้อ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = ๒.๒๓$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านสุราเมรยมัชฌมาทฎฐานา เวมณี

ที่	ด้านสุราเมรยมัชฌมาทฎฐานา เวมณี	ระดับการนำไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	นักเรียนละเว้นจากการเสพสุรา บุหรี่ ใบกระท่อม กัญชา และสิ่งเสพติดอื่นๆ	๒.๕๓	๑.๖๐	ปานกลาง
๒	นักเรียนละเว้นจากการซื้อหรือจำหน่ายสุรา บุหรี่ และสิ่งเสพติดอื่นๆ	๒.๕๑	๑.๕๕	ปานกลาง
๓	นักเรียนละเว้นจากการนำสุรา บุหรี่ มาจัดเลี้ยงในงานบุญต่างๆ เช่น งานบวชนาค งานบำเพ็ญกุศลศพ งานทอดกฐิน	๒.๕๕	๑.๕๗	ปานกลาง
๔	นักเรียนละเว้นจากการทดลองใช้สารเสพติด และเครื่องดื่มเครื่องดื่มของเมา	๒.๕๑	๑.๕๕	ปานกลาง
๕	นักเรียนละเว้นจากการแนะนำหรือชักชวนเพื่อนในการใช้สารเสพติด และเครื่องดื่มเครื่องดื่มของเมา	๒.๕๘	๑.๕๘	ปานกลาง
รวม		๒.๕๓	๑.๕๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ด้านสุราเมรยมัชฌมาทฎฐานา เวมณี โดยรวมอยู่ในระดับการนำไปใช้ปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๕๓$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ข้อ ๕ นักเรียนละเว้นจากการแนะนำหรือชักชวนเพื่อนในการใช้สารเสพติด และเครื่องดื่มเครื่องดื่มของเมา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๕๘$) รองลงมาได้แก่ ข้อ ๑ นักเรียนละเว้นจากการเสพสุรา บุหรี่ ใบกระท่อม กัญชา และสิ่งเสพติดอื่นๆ ($\bar{X} = ๒.๕๓$) ส่วนข้อ ๒ นักเรียนละเว้นจากการซื้อหรือจำหน่ายสุรา บุหรี่ และสิ่งเสพติดอื่นๆ และข้อ ๔ นักเรียนละเว้นจากการทดลองใช้สารเสพติดและเครื่องดื่มเครื่องดื่มของเามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = ๒.๕๑$) ตามลำดับ

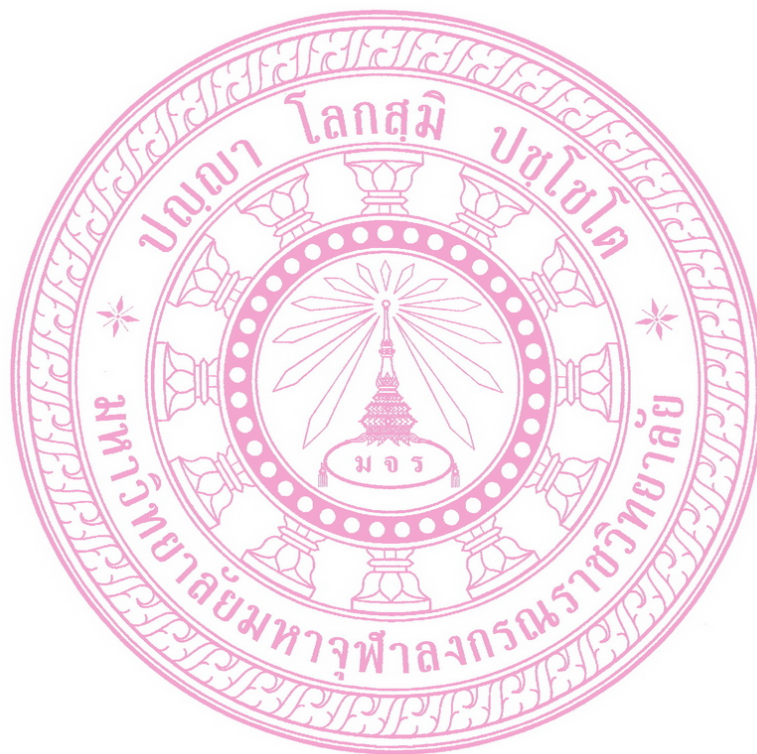
ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
โดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี ที่อยู่อาศัยของนักเรียน อาชีพของบิดาหรือมารดา
และรายได้ของบิดาหรือมารดา

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำหลักเบญจศีลมาใช้ใน
การดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ

การใช้หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิต	ระดับการนำมาใช้					
	ชาย			หญิง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านปาณาติปาตา เวรมณี	๒.๑๕	๑.๐๓	น้อย	๒.๖๑	๑.๑๕	ปานกลาง
๒. ด้านอทินนาทานา เวรมณี	๒.๓๗	๑.๔๒	น้อย	๒.๕๗	๑.๔๑	ปานกลาง
๓. ด้านกามสุมิจจาจารา เวรมณี	๒.๔๖	๑.๓๘	น้อย	๒.๘๕	๑.๔๓	ปานกลาง
๔. ด้านมุสาวาทา เวรมณี	๒.๒๘	๑.๐๔	น้อย	๒.๕๐	๑.๐๗	ปานกลาง
๕. ด้านสุราเมรยมัชช ปมาทัฏฐานา เวรมณี	๒.๗๖	๑.๔๘	ปานกลาง	๓.๐๕	๑.๕๔	ปานกลาง
รวม	๒.๔๑	๑.๑๓	น้อย	๒.๘๐	๑.๒๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ
ทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๔๑$ และ $\bar{X} = ๒.๘๐$) ตามลำดับ
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่าเพศชายมี
การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตด้านสุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวรมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
($\bar{X} = ๒.๗๖$) รองลงมาคือ ด้านกามสุมิจจาจารา เวรมณี ($\bar{X} = ๒.๔๖$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
คือ ด้านปาณาติปาตา เวรมณี ($\bar{X} = ๒.๑๕$) ตามลำดับ

เพศหญิงมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ด้านสุราเมรัยมีชขปมาที่ภูฐานา เวมณีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๐๕$) รองลงมาคือด้าน อทินนาทานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๕๗$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมุตาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๕๐$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับชั้นปี

การใช้หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิต	ระดับการนำมาใช้					
	มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านปาณาติปาตา เวรมณี	๒.๘๑	๐.๘๕	ปานกลาง	๒.๐๕	๑.๓๐	น้อย
๒. ด้านอทินนาทานา เวรมณี	๒.๕๕	๑.๐๗	ปานกลาง	๒.๔๐	๑.๕๕	น้อย
๓. ด้านกามสุมิฉจจา เวรมณี	๓.๒๔	๑.๑๔	ปานกลาง	๒.๐๕	๑.๕๑	น้อย
๔. ด้านมุสาวาทา เวรมณี	๒.๗๘	๐.๘๘	ปานกลาง	๒.๐๐	๑.๑๓	น้อย
๕. ด้านสุราเมรยมัชช ปมาทัญฐานา เวรมณี	๓.๔๗	๑.๑๘	ปานกลาง	๒.๓๒	๑.๗๐	น้อย
รวม	๓.๐๕	๐.๕๒	ปานกลาง	๒.๑๘	๑.๓๔	น้อย

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับชั้นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๐๕$ และ $\bar{X} = ๒.๑๘$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ด้านสุราเมรยมัชช ปมาทัญฐานา เวรมณีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๔๗$) รองลงมาคือ ด้านกามสุมิฉจจา เวรมณี ($\bar{X} = ๓.๒๔$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ก็คือด้านมุสาวาทา เวรมณี ($\bar{X} = ๒.๗๘$) ตามลำดับ

นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลายโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = ๒.๑๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านอทินนาทานา เวรมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๔๐$) รองลงมา และด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวรมณี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๓๒$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านมุสาวาทา เวรมณี ($\bar{X} = ๒.๐๐$) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้หลักเบญจศีลใน
การดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตาม ที่อยู่อาศัยของนักเรียน

การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต	ระดับการนำมาใช้											
	อาศัยอยู่กับบิดา/มารดา			อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียน			อาศัยอยู่กับญาติ			อาศัยอยู่บ้านเช่า		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านปาณาติปาตา เวรมณี	๒.๔๑	๑.๐๖	น้อย	๒.๘๒	๑.๖๐	ปานกลาง	๒.๔๓	๑.๓๘	น้อย	๒.๖๘	๑.๖๐	ปานกลาง
๒. ด้านอทินนาทานา เวรมณี	๒.๓๔	๑.๕๒	ปานกลาง	๒.๔๖	๑.๔๕	ปานกลาง	๒.๖๗	๑.๕๐	ปานกลาง	๓.๒๑	๑.๕๕	ปานกลาง
๓. ด้านกามสุมิจจา จาราวรมณี	๒.๕๘	๑.๓๑	ปานกลาง	๒.๘๔	๑.๑๒	ปานกลาง	๒.๔๑	๑.๐๖	น้อย	๒.๘๕	๑.๕๗	ปานกลาง
๔. ด้านมุสาวาทา เวรมณี	๒.๔๔	๑.๑๒	น้อย	๒.๓๔	๑.๒๕	น้อย	๒.๗๖	๐.๕๘	ปานกลาง	๒.๔๖	๑.๕๕	ปานกลาง
๕. ด้านสุราเมรยมัชช ปมาทัญฐานา เวรมณี	๒.๕๓	๑.๔๑	ปานกลาง	๒.๖๕	๑.๓๕	ปานกลาง	๒.๕๗	๑.๔๓	ปานกลาง	๓.๑๓	๑.๕๘	ปานกลาง
รวม	๒.๕๔	๑.๒๘	ปานกลาง	๒.๖๓	๑.๖๔	ปานกลาง	๒.๖๕	๑.๒๗	ปานกลาง	๒.๕๐	๑.๕๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตาม ที่อยู่อาศัยของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดามีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๕๔$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวรมณี ($\bar{X} = ๒.๕๓$) รองลงมา คือ ด้านกามสุมิจจา จาราวรมณี ($\bar{X} = ๒.๕๘$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านอทินนาทานา เวรมณี ($\bar{X} = ๒.๓๔$) ตามลำดับ

นักเรียนที่อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียน มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านกามสุมิจจา จาราวรมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๘๔$) รองลงมาคือ

ด้านปาณาติปาตา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๘๒$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมุสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๓๔$)ตามลำดับ

นักเรียนที่อาศัยอยู่กับญาติ มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสุราเมรยมัชชปมาทฏฐานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๕๗$) รองลงมา คือ ด้านมุสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๗๖$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกามสุมิจจาจาราเวมณี ($\bar{X} = ๒.๔๑$)ตามลำดับ

นักเรียนที่อาศัยอยู่บ้านเช่า มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๕๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านอทินนาทานา เวมณี ($\bar{X} = ๓.๒๑$) รองลงมาด้านสุราเมรยมัชชปมาทฏฐานา เวมณี ($\bar{X} = ๓.๑๓$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมุสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๔๖$)ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการนำหลักเบญจศีลมาใช้ใน
การดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตาม อาชีพของบิดาหรือมารดา

การใช้ หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิต	ระดับการนำมาใช้											
	รับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ			ค้าขาย หรือธุรกิจส่วนตัว			เกษตรกร หรือประมง			รับจ้าง		
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล
๑. ด้านปาณาติปาตา เวรมณี	๒.๓๕	๑.๒๕	น้อย	๒.๕๔	๑.๕๗	ปาน กลาง	๒.๓๗	๑.๕๘	น้อย	๒.๕๐	๑.๖๐	ปาน กลาง
๒. ด้านอทินทานา เวรมณี	๒.๔๗	๑.๓๕	น้อย	๒.๗๕	๑.๔๘	ปาน กลาง	๒.๕๘	๑.๔๓	น้อย	๒.๘๐	๑.๕๕	ปาน กลาง
๓. ด้านกามสุมิจจา จาราเวรมณี	๒.๕๘	๑.๓๔	ปาน กลาง	๒.๕๕	๑.๔๘	ปาน กลาง	๒.๓๔	๑.๐๘	น้อย	๒.๘๔	๑.๕๗	ปาน กลาง
๔. ด้านมุสาวทา เวรมณี	๒.๖๘	๑.๕๑	ปาน กลาง	๒.๓๓	๑.๖๕	น้อย	๒.๕๔	๑.๓๘	ปาน กลาง	๒.๐๕	๑.๕๕	น้อย
๕. ด้านสุรามรยมัชช ปมาทัญฐานาเวรมณี	๒.๗๓	๑.๖๐	ปาน กลาง	๓.๓๔	๑.๕๒	ปาน กลาง	๒.๗๘	๑.๕๐	ปาน กลาง	๒.๘๗	๑.๕๘	ปาน กลาง
รวม	๒.๕๖	๑.๔๒	ปาน กลาง	๒.๗๕	๑.๕๔	ปาน กลาง	๒.๕๒	๑.๒๗	ปาน กลาง	๒.๖๒	๑.๕๕	ปาน กลาง

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลมาใช้ในการดำเนินชีวิตของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
จำแนกตามอาชีพของบิดาหรือมารดา นักเรียนที่บิดาหรือมารดา รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจมีการใช้
หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๕๖$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสุรามรยมัชชปมาทัญฐานาเวรมณี
มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๗๓$) รองลงมา คือ ด้านมุสาวทาเวรมณี ($\bar{X} = ๒.๖๘$) ส่วนด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านปาณาติปาตาเวรมณี ($\bar{X} = ๒.๓๕$)

นักเรียนที่บิดาหรือมารดาค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๗๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยลำดับเรียงตามค่าเฉลี่ย
จากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสุรามรยมัชชปมาทัญฐานาเวรมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๓๔$)
รองลงมา คือ ด้านกามสุมิจจาจาราเวรมณี ($\bar{X} = ๒.๕๕$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ
ด้านมุสาวทาเวรมณี ($\bar{X} = ๒.๓๓$) ตามลำดับ

นักเรียนที่บิดาหรือมารดาอาชีพเกษตรกรหรือประมงมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๕๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสุราเมรัยมีชขปมาที่ภูฐานา เวมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๗๘$) รองลงมาคือ ด้านอนินนาทานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๕๘$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านกามสุมิจจาจารา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๓๔$)ตามลำดับ

นักเรียนที่บิดาหรือมารดาอาชีพรับจ้างมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสุราเมรัยมีชขปมาที่ภูฐานา เวมณีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๘๓$) รองลงมาคือ ด้านกามสุมิจจาจารา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๘๔$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านมุสวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๐๕$)ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามรายได้ของบิดาหรือมารดา

การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต	ระดับการนำมาใช้											
	๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท			๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท			๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท			๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านปาณาติปาตา เวรมณี	๒.๕๘	๑.๕๕	ปานกลาง	๒.๔๗	๑.๕๘	น้อย	๒.๐๖	๑.๖๐	น้อย	๒.๖๗	๑.๒๕	ปานกลาง
๒. ด้านอทินนาทานา เวรมณี	๒.๗๘	๑.๕๘	ปานกลาง	๒.๖๒	๑.๔๓	ปานกลาง	๒.๕๘	๑.๕๕	ปานกลาง	๒.๗๐	๑.๓๕	ปานกลาง
๓. ด้านกามสุมิจจา จาราเวรมณี	๒.๕๘	๑.๕๕	ปานกลาง	๒.๕๖	๑.๐๘	ปานกลาง	๒.๘๗	๑.๕๗	ปานกลาง	๒.๗๕	๑.๓๔	ปานกลาง
๔. ด้านมูสาวาทา เวรมณี	๒.๓๐	๑.๕๘	น้อย	๒.๔๘	๑.๓๘	น้อย	๒.๕๐	๑.๕๕	ปานกลาง	๒.๔๕	๑.๕๑	น้อย
๕. ด้านสุราเมรยมัชช ปมาทัญฐานา เวรมณี	๒.๘๕	๑.๕๑	ปานกลาง	๒.๕๕	๑.๕๐	ปานกลาง	๒.๕๓	๑.๕๘	ปานกลาง	๒.๕๕	๑.๖๐	ปานกลาง
รวม	๒.๖๒	๑.๔๓	ปานกลาง	๒.๖๒	๑.๒๗	ปานกลาง	๒.๕๐	๑.๕๕	ปานกลาง	๒.๗๐	๑.๔๒	ปานกลาง

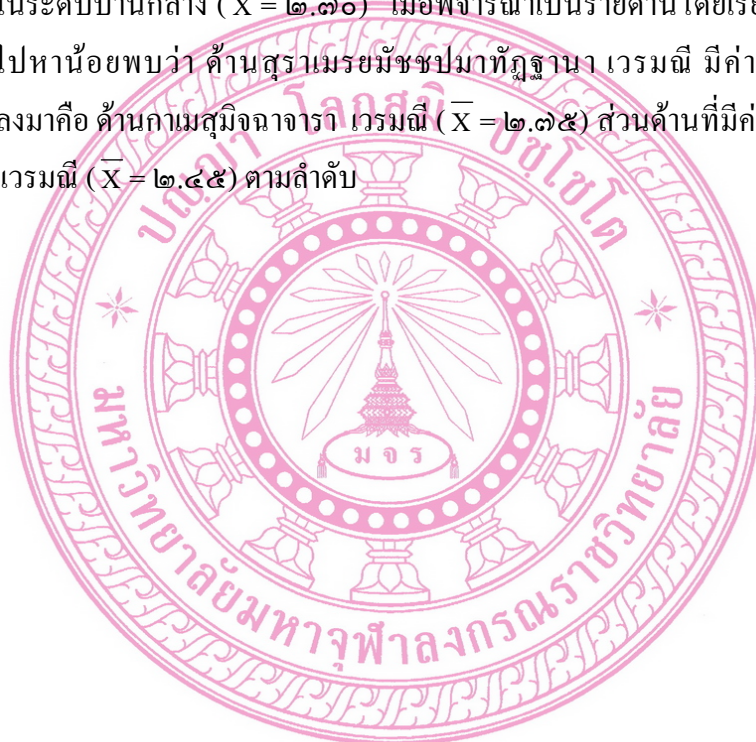
จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามรายได้ของบิดาหรือมารดา นักเรียนที่บิดาหรือมารดามีรายได้ ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวรมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๘๕$) รองลงมาคือ ด้านอทินนาทานา เวรมณี ($\bar{X} = ๒.๗๘$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านมูสาวาทา เวรมณี ($\bar{X} = ๒.๓๐$) ตามลำดับ

นักเรียนที่บิดาหรือมารดามีรายได้ ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวรมณีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๕๕$) รองลงมาคือ ด้านอทินนาทานา เวรมณี ($\bar{X} = ๒.๖๒$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านปาณาติปาตา เวรมณี ($\bar{X} = ๒.๕๘$)

นักเรียนที่บิดาหรือมารดามีรายได้ ๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐ บาท มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๕๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสุราเมรัยมีชชปมาที่ภูฐานา เวมณีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๕๓$) รองลงมา คือ ด้านกาเมสุมิจจาจารา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๔๗$) ส่วนด้านที่มีค่าต่ำสุด คือ ด้านปาณาติปาตา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๐๖$) ตามลำดับ

นักเรียนที่บิดาหรือมารดามีรายได้ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๗๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านสุราเมรัยมีชชปมาที่ภูฐานา เวมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๕๕$) รองลงมาคือ ด้านกาเมสุมิจจาจารา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๗๕$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมุสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๔๕$) ตามลำดับ

ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับชั้นปี
ที่อยู่อาศัยของนักเรียน อาชีพของบิดาหรือมารดา และรายได้ของบิดาหรือมารดา
ต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๖ ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน

การใช้หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิต	เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	Z	Sig.
๑. ด้านปาณาติปาตา เวมณี	ชาย	๑๓๓	๒.๑๕	๑.๐๓	๓.๗๔๖***	.๐๐๐
	หญิง	๒๑๖	๒.๖๑	๑.๑๕		
๒. ด้านอทินนาทานา เวมณี	ชาย	๑๓๓	๒.๕๗	๑.๔๒	๑.๕๐๐	.๓๖๘
	หญิง	๒๑๖	๒.๕๐	๑.๔๑		
๓. ด้านกามสุมิจจาจารา เวมณี	ชาย	๑๓๓	๒.๔๖	๑.๓๘	๒.๗๖๒**	.๐๐๖
	หญิง	๒๑๖	๒.๘๕	๑.๔๓		
๔. ด้านมูสาวาทา เวมณี	ชาย	๑๓๓	๒.๒๘	๑.๐๔	๒.๑๔๓*	.๐๓๓
	หญิง	๒๑๖	๒.๕๐	๑.๐๗		
๕. ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เววมณี	ชาย	๑๓๓	๒.๗๖	๑.๔๘	๒.๑๔๓*	.๐๓๓
	หญิง	๒๑๖	๓.๐๕	๑.๕๔		
รวม	ชาย	๑๓๓	๒.๔๑	๑.๑๓	๒.๔๒๑*	.๐๑๖
	หญิง	๒๑๖	๒.๘๐	๑.๒๓		

***แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๐๑

**แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑

*แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีเพศต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑ โดยนักเรียนหญิงมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่านักเรียนชาย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านปาณาติปาตา เวรมณี แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ โดยนักเรียนหญิงมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่านักเรียนชาย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านกามสุมิจจาจาราเวรมณีแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยนักเรียนหญิงมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่านักเรียนชาย

ด้านมฺสาวาทา เวรมณี แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ โดยนักเรียนหญิงมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต โดยรวมสูงกว่านักเรียนชาย

ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวรมณี แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ โดยนักเรียนหญิงมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่านักเรียนชาย ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๑๘ ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีระดับชั้นปี ต่างกัน

การใช้หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิต	ระดับชั้น	n	$\bar{X}$	S.D.	Z	Sig.
๑. ด้านปาณาติ ปาตา เวมณี	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒๐๘	๒.๘๑	๐.๘๕	๓.๒๒๕***	.๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๔๑	๒.๐๕	๑.๓๐		
๒. ด้านอทินนา ทานา เวมณี	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒๐๘	๒.๕๕	๑.๐๓	๑.๘๐	๑.๕๕
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๔๑	๒.๔๐	๑.๕๕		
๓. ด้านกาม สุมิจฺจา จาราวรมณี	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒๐๘	๓.๒๔	๑.๑๔	๘.๓๓๓***	.๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๔๑	๒.๐๕	๑.๕๑		
๔. ด้านมูสาวาทา เวรมณี	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒๐๘	๒.๓๘	๐.๘๘	๘.๓๓๓***	.๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๔๑	๒.๐๐	๑.๑๓		
๕. ด้านสุรา เมรยมัชช ปมาทฐานา เวมณี	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒๐๘	๓.๔๓	๑.๑๘	๘.๘๔๑***	.๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๔๑	๒.๓๒	๑.๓๐		
รวม	มัธยมศึกษาตอนต้น	๒๐๘	๓.๐๕	๐.๕๒	๕.๓๒๘***	.๐๐๐
	มัธยมศึกษาตอน ปลาย	๑๔๑	๒.๑๘	๑.๓๔		

***แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีระดับชั้นต่างกัน
โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๐๑ โดยนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
มีการนำหลักเบญจศีลมาใช้ในการดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านปาณาติปาตา เวมณี ด้านกามสุมิจจาจารา เวมณี
ด้านมูสาวาทา เวมณี และด้านสุราเมรยมัชชปมาทฐานา เวมณี แตกต่างกันอย่างมีระดับ
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๐

ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๑๕ ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีที่อยู่อาศัยของนักเรียนต่างกันโดยรวม

การใช้หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิต	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
๑. ด้านปาณาติปาตา เวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๑๔.๐๕๘	๓	๔.๖๘๖	๓.๖๕๑	.๑๑๓
	ภายในกลุ่ม	๒๖๑.๘๒๗	๒๐๔	๑.๒๘๓		
	รวม	๒๗๕.๘๘๕	๒๐๗			
๒. ด้านอทินนาทานา เวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๒๔.๗๒๓	๓	๘.๒๔๑	๔.๓๒๓**	.๐๐๖
	ภายในกลุ่ม	๓๘๘.๕๒๖	๒๐๔	๑.๙๐๕		
	รวม	๔๑๓.๒๔๙	๒๐๗			
๓. ด้านกามสุมิฉา จาราเวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๓๒.๐๗๘	๓	๑๐.๖๙๓	๕.๖๐๔***	.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๓๘๙.๒๓๙	๒๐๔	๑.๙๐๘		
	รวม	๔๒๑.๓๑๗	๒๐๗			
๔. ด้านมุสาวาทา เวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๑๑.๖๒๐	๓	๓.๘๗๓	๓.๕๐๒	.๐๖๑
	ภายในกลุ่ม	๒๒๕.๖๕๙	๒๐๔	๑.๑๐๖		
	รวม	๒๓๗.๒๗๙	๒๐๗			
๕. ด้านสุรามรยมัชช ปมาทัฏฐานา เวมณี	ระหว่างกลุ่ม	๒๓.๕๖๖	๓	๗.๘๕๕	๓.๔๒๗	.๐๘๑
	ภายในกลุ่ม	๔๖๗.๖๑๗	๒๐๔	๒.๒๙๒		
	รวม	๔๙๑.๑๘๓	๒๐๗			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๒๐.๐๖๓	๓	๖.๖๘๘	๔.๖๓๕**	.๐๐๔
	ภายในกลุ่ม	๒๙๔.๓๔๐	๒๐๔	๑.๔๔๓		
	รวม	๓๑๔.๔๐๓	๒๐๗			

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑

*** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านอทินนาทานา เวรมณี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ และด้านกามสุมิจณาจาราเวรมณี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๐๑ ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ผลการทดสอบพบความแตกต่างดังแสดงในตารางที่ ๔.๒๐-๔.๒๒

ตารางที่ ๔.๒๐ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีที่อยู่อาศัยต่างกันแตกต่างกัน โดยรวม

ที่อยู่อาศัยของนักเรียน	$\bar{X}$	อาศัยอยู่กับบิดา/มารดา	อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียน	อาศัยอยู่กับญาติ	อาศัยอยู่บ้านเช่า
		๒.๕๔	๒.๖๓	๒.๖๕	๒.๕๐
อาศัยอยู่กับบิดา/มารดา	๒.๕๔	-	.๐๕	.๑๑	.๓๖*
อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียน	๒.๖๓		-	.๐๒	.๒๓*
อาศัยอยู่กับญาติ	๒.๖๕			-	.๒๕*
อาศัยอยู่บ้านเช่า	๒.๕๐				-

จากตารางที่ ๔.๒๐ เมื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีที่อยู่อาศัยต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่บ้านเช่ามีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา สูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียน และสูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับญาติ

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๑ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้หลักเบญจศีล
ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีที่อยู่อาศัยต่างกันแตกต่างกัน
ด้านอภินันทานา เวมณี

การอยู่อาศัยของ นักเรียน	$\bar{X}$	อาศัยอยู่กับ บิดา/มารดา	อาศัยอยู่ใน หอพัก โรงเรียน	อาศัยอยู่กับ ญาติ	อาศัยอยู่ บ้านเช่า
		๒.๓๔	๒.๔๖	๒.๖๓	๓.๒๑
อาศัยอยู่กับบิดา/มารดา	๒.๓๔	-	.๑๒	.๓๓	.๘๓*
อาศัยอยู่ในหอพัก โรงเรียน	๒.๔๖	-	-	.๒๑	.๓๕*
อาศัยอยู่กับญาติ	๒.๖๓	-	-	-	.๕๔*
อาศัยอยู่บ้านเช่า	๓.๒๑	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๑ เมื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ที่มีที่อยู่อาศัยต่างกันเป็นรายคู่ ด้านอภินันทานา เวมณี พบว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่บ้านเช่ามีการใช้
หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตด้านอภินันทานา เวมณี สูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดาหรือ
มารดา สูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียน และสูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับญาติ

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๒ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้หลักเบญจศีล
ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน
ด้านกามสุมิฉาจารย์าเวรมณี

การอยู่อาศัยของนักเรียน	$\bar{X}$	อาศัยอยู่กับ กับญาติ	อาศัยอยู่กับ บิดา/มารดา	อาศัยอยู่ใน หอพัก โรงเรียน	อาศัยอยู่ บ้านเช่า
		๒.๔๑	๒.๕๘	๒.๘๔	๒.๘๕
อาศัยอยู่กับญาติ	๒.๔๑	-	.๑๓	.๔๓*	.๔๔*
อาศัยอยู่กับบิดา/มารดา	๒.๕๘		-	.๒๖*	.๒๓*
อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียน	๒.๘๔			-	.๐๑
อาศัยอยู่บ้านเช่า	๒.๘๕				-

จากตารางที่ ๔.๒๒ เมื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีที่อยู่อาศัยต่างกันเป็นรายคู่ พบว่านักเรียนที่อาศัยอยู่บ้านเช่า มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ด้านกามสุมิฉาจารย์าเวรมณี สูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับญาติ และสูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดา/มารดา

นักเรียนที่อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียน มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ด้านกามสุมิฉาจารย์าเวรมณี สูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับญาติ และสูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา

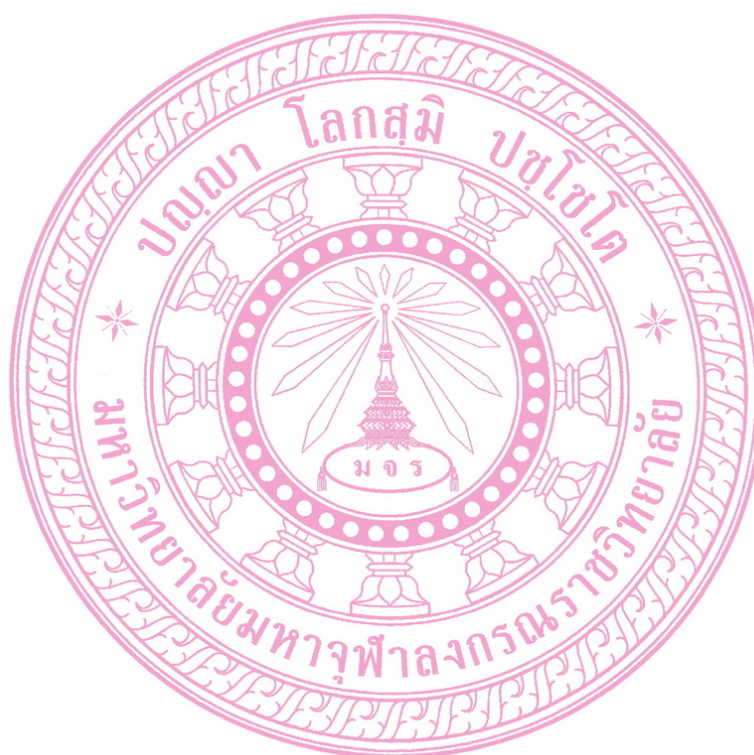
ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๓ ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่บิดาหรือมารดามีอาชีพ ต่างกันโดยรวม

การใช้หลักเบญจศีล ในการดำเนินชีวิต	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
๑. ด้านปาณาติปาตา เวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๓.๕๓๐	๓	๑.๓๒๓	.๕๕๓	.๓๕๓
	ภายในกลุ่ม	๒๓๑.๕๑๕	๒๐๔	๑.๓๓๓		
	รวม	๒๓๕.๙๙๕	๒๐๗			
๒. ด้านอกินนาทานา เวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๓.๖๖๘	๓	๒.๕๕๖	๑.๒๘๖	.๒๘๐
	ภายในกลุ่ม	๔๐๕.๕๘๑	๒๐๔	๑.๙๘๘		
	รวม	๔๑๓.๒๔๙	๒๐๗			
๓. ด้านกามสุมิจจา จารา เวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๓.๘๕๕	๓	๒.๖๒๐	๑.๒๕๓	.๒๓๘
	ภายในกลุ่ม	๔๑๓.๔๕๘	๒๐๔	๒.๐๒๗		
	รวม	๔๒๑.๓๑๓	๒๐๗			
๔. ด้านมูสาวาทา เวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๓.๒๖๑	๓	๑.๐๘๓	.๕๕๘	.๔๑๕
	ภายในกลุ่ม	๒๓๔.๐๑๘	๒๐๔	๑.๑๔๗		
	รวม	๒๓๗.๒๗๙	๒๐๗			
๕. ด้านสุราเมรยมัชช ปมาทัญฐานา เวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๕.๕๕๕	๓	๓.๓๑๘	๑.๔๐๗	.๒๔๒
	ภายในกลุ่ม	๔๘๑.๒๒๘	๒๐๔	๒.๓๕๕		
	รวม	๔๘๖.๗๘๓	๒๐๗			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๕.๕๗๘	๓	๑.๘๕๕	๑.๒๒๘	.๓๐๑
	ภายในกลุ่ม	๓๐๘.๘๒๕	๒๐๔	๑.๕๑๔		
	รวม	๓๑๔.๔๐๓	๒๐๗			

จากตารางที่ ๔.๒๓ เมื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
จำแนกตามอาชีพของบิดาหรือมารดาต่างกัน โดยรวมและรายคู่ มีระดับการใช้หลักเบญจศีล
ในการดำเนินชีวิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
ที่ตั้งไว้

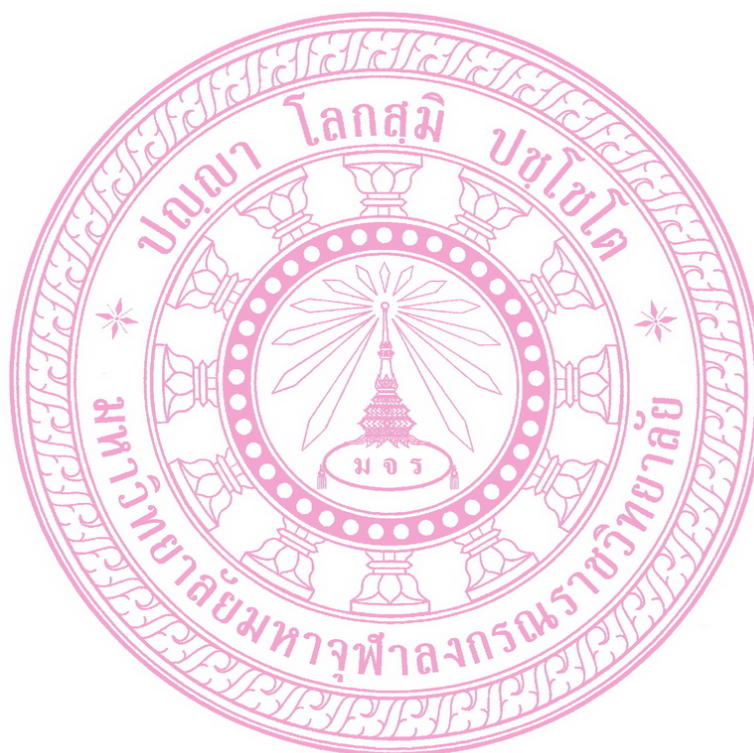
ตารางที่ ๔.๒๔ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกันโดยรวม

การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
๑. ด้านปาณาติปาตา เวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๒๐.๓๓๓	๓	๖.๗๗๖	๕.๕๒๓***	.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๒๕๕.๑๔๘	๒๐๔	๑.๒๕๑		
	รวม	๒๗๕.๘๘๕	๒๐๗			
๒. ด้านอทินนาทานา เวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๑๘.๑๐๓	๓	๖.๐๓๔	๓.๑๑๕	.๐๓๒
	ภายในกลุ่ม	๓๕๕.๑๔๖	๒๐๔	๑.๗๓๓		
	รวม	๔๑๓.๒๔๙	๒๐๗			
๓. ด้านกามสุมิฉนจา ราเวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๒๓.๗๔๓	๓	๗.๙๑๔	๔.๐๖๑**	.๐๐๘
	ภายในกลุ่ม	๓๕๗.๕๗๔	๒๐๔	๑.๗๕๒		
	รวม	๔๒๑.๓๑๗	๒๐๗			
๔. ด้านมูสาวาทา เวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๘.๗๗๓	๓	๒.๙๒๖	๒.๖๑๒	.๐๕๒
	ภายในกลุ่ม	๒๒๘.๕๐๒	๒๐๔	๑.๑๒๐		
	รวม	๒๓๗.๒๗๕	๒๐๗			
๕. ด้านสุราเมรยมัชช ปมาทัญจานา เวรมณี	ระหว่างกลุ่ม	๑๕.๗๔๒	๓	๖.๕๘๑	๒.๘๔๘	.๐๕๓
	ภายในกลุ่ม	๔๗๑.๔๔๑	๒๐๔	๒.๓๑๑		
	รวม	๔๘๗.๑๘๓	๒๐๗			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑๗.๕๔๐	๓	๕.๘๔๓	๔.๐๑๘**	.๐๐๘
	ภายในกลุ่ม	๒๕๖.๘๖๒	๒๐๔	๑.๒๕๕		
	รวม	๓๑๔.๔๐๓	๒๐๗			

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑

*** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๔ เมื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
จำแนก ตามรายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
ด้านปาณาติปาตา เวรมณี มีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๐๑ ด้านกามสุมิจจา
จาราเวรมณีมีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑ ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบ
ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ผลการทดสอบพบความแตกต่างดังแสดงในตารางที่
๔.๒๕-๔.๒๗

ตารางที่ ๔.๒๕ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายกลุ่มของการใช้หลักเบญจศีล
ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน
โดยรวม

รายได้ของบิดาหรือ มารดา	$\bar{X}$	๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๖,๐๐๑- ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๑,๐๐๑- ๒๕,๐๐๐ บาท	๒๖,๐๐๑- ๓๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
		๒.๕๐	๒.๖๒	๒.๖๒	๒.๗๐
๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท	๒.๕๐	-	๐.๑๒*	๐.๑๒*	๐.๒๐*
๑๖,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท	๒.๖๒	-	-	๐.๐๐	๐.๐๘
๒๑,๐๐๑-๒๕,๐๐๐ บาท	๒.๖๒	-	-	-	๐.๐๘
๒๖,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๒.๗๐	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๕ เมื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ที่มีที่อยู่อาศัยต่างกันเป็นรายกลุ่ม พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดา ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป
มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่มีรายได้ของบิดามารดา ๕,๐๐๑-
๑๕,๐๐๐ บาท สูงกว่านักเรียนที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดา ๑๖,๐๐๑- ๒๐,๐๐๐ บาท

นักเรียนที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดา ๒๑,๐๐๑-๒๕,๐๐๐ บาทมีการใช้หลักเบญจศีลในการ
ดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่มีบิดาหรือมารดา รายได้ ๑๖,๐๐๑- ๒๐,๐๐๐ บาท

นักเรียนที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดา ๒๖,๐๐๑- ๓๐,๐๐๐ บาทมีการใช้หลักเบญจศีลในการ
ดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่มีบิดาหรือมารดา รายได้ ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท

ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๖ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้หลักเบญจศีล
ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน
ด้านปณาดิปาตา เวมณี

รายได้ของบิดาหรือ มารดา	$\bar{X}$	๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐	๘,๐๐๑- ๑๐,๐๐๐	๕,๐๐๐- ๘,๐๐๐	๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		บาท	บาท	บาท	
		๒.๐๖	๒.๔๗	๒.๕๘	๒.๖๗
๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐ บาท	๒.๐๖	-	๐.๔๑*	๐.๕๒*	๐.๖๑*
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๔๗	-	-	๐.๑๑	๐.๒๐
๕,๐๐๐-๘,๐๐๐บาท	๒.๕๘	-	-	-	๐.๐๕
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๒.๖๗	-	-		-

จากตารางที่ ๔.๒๖ เมื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ที่มีที่อยู่อาศัยต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่รายได้ของบิดาหรือมารดา ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป
มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ด้านปณาดิปาตา เวมณี สูงกว่านักเรียนที่รายได้ของบิดา
มารดา ๕,๐๐๐-๘,๐๐๐ บาท สูงกว่านักเรียนที่รายได้ของบิดาหรือมารดา ๘,๐๐๑- ๑๐,๐๐๐ บาท

นักเรียนที่รายได้ของบิดาหรือมารดา ๕,๐๐๐-๘,๐๐๐ บาทมีการใช้หลักเบญจศีลในการ
ดำเนินชีวิต ด้านปณาดิปาตา เวมณีสูงกว่านักเรียนที่รายได้ของบิดามารดา ๘,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท

นักเรียนที่รายได้ของบิดาหรือมารดา ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท มีการใช้หลักเบญจศีลใน
การดำเนินชีวิต ด้านปณาดิปาตา เวมณี สูงกว่านักเรียนที่รายได้ของบิดามารดา ๑๐,๐๐๑-
๑๕,๐๐๐ บาท

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ ๔.๒๗ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการใช้หลักเบญจศีล
ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีรายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน
ด้านกามสุมิจนจาราเวรมณี

รายได้ของบิดาหรือ มารดาต่างกัน	$\bar{X}$	๘,๐๐๑- ๑๐,๐๐๐	๕,๐๐๐- ๘,๐๐๐	๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐
		บาท	บาท	บาท	บาท
		๒.๕๖	๒.๕๘	๒.๓๕	๒.๘๓
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๒.๕๖	-	๐.๐๒	๐.๑๕	๐.๓๑*
๕,๐๐๐-๘,๐๐๐บาท	๒.๕๘	-	-	๐.๑๓	๐.๒๕*
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๒.๓๕	-	-	-	๐.๑๒
๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐ บาท	๒.๘๓	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๒๗ เมื่อทดสอบความแตกต่างของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ที่มีที่อยู่อาศัยต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า นักเรียนที่รายได้ของบิดาหรือมารดา ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท
มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ด้านกามสุมิจนจาราเวรมณี สูงกว่านักเรียนที่รายได้ของ
บิดาหรือมารดา ๘,๐๐๑- ๑๐,๐๐๐ บาท และสูงกว่านักเรียนที่รายได้ของบิดามารดาที่มีรายได้
๕,๐๐๐ -๘,๐๐๐ บาท

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ ๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลัก
เบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

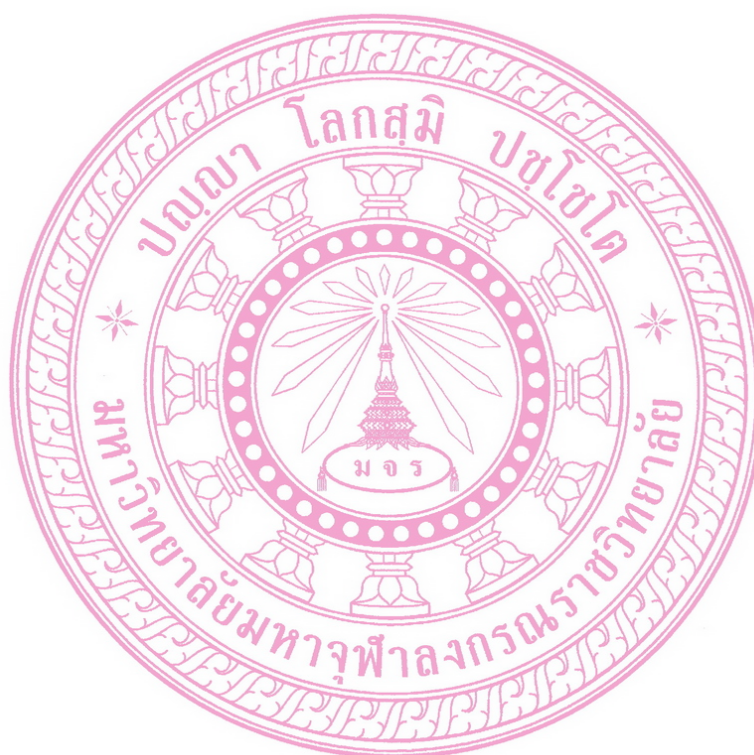
โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ ๔.๒๘ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลักเบญจศีลในการ
ดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดจังหวัดนครศรีธรรมราช

ปัญหาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต	ความถี่
๑. ด้านปาณาติปาตา เวมณี	
๑.๑ นักเรียนชอบรังแกสัตว์ เช่น สุนัข	๒๘
๑.๒ นักเรียนชอบกลั่นแกล้งเพื่อน	๑๘
รวม	๔๖
๒. ด้านอทินฺนาทานา เวมณี	
๒.๑ นักเรียนขโมยเงินและของใช้ของเพื่อน	๓๔
๒.๒ นักเรียนบางคนชอบทำลายทรัพย์สินของโรงเรียน	๒๕
รวม	๖๓
๓. ด้านกามสุมิฉฉาจารา เวมณี	
๓.๑ นักเรียนแต่งกายล่อแหลม เช่น ใส่กระโปรงสั้น ใส่เสื้อบาง ๆ	๓๗
๓.๓ นักเรียนแอบดู อ่าน และฟังสื่อที่ขั้วๆทางกามราคะ	๓๓
รวม	๗๐
๔. ด้านมูสาวาทา เวมณี	
๔.๑ นักเรียนชอบพูดคำหยาบ	๖๕
๔.๒ นักเรียนชอบพูดเท็จ	๔๒
รวม	๑๐๗
๕. ด้านสุรามรยมัชชปมาทัฏฐานา เวมณี	
๕.๑ นักเรียนดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใบกะท่อม กัญชา และสิ่งเสพติดอื่นๆ	๘๗
๕.๒ นักเรียนเสพยาบ้า	๑๐
รวม	๙๗

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อที่มีปัญหามากที่สุดคือ นักเรียนดื่มสุรา บุหรี่ ใ้บกระท่อม กัญชา และสิ่งเสพติดอื่นๆ รองลงมาคือนักเรียนชอบพูดคำหยาบ และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือนักเรียนเสพยาบ้า

ตารางที่ ๔.๒๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

แนวทางแก้ไขการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต	ความถี่
๑. ด้านปาณาติปาตา เวมณี การทำบ้นที่กความดี	๕๘
๒. ด้านอทินุทานา เวมณี การจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความขยัน เช่น มอบทุนการศึกษาหรือเกียรติบัตร	๓๒
๓. ด้านกามสุมิจจาจารา เวมณี การจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความประพฤติดี มีมารยาทดี	๔๒
๔. ด้านมูสาวาทา เวมณี การจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความประพฤติดี มีมารยาทดี	๕๔
๕. ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวมณี การจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	๖๕
รวม	๒๕๑

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ข้อที่มีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด รองลงมาคือ ให้ทำบ้นที่กความดีและ ควรมีการจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความขยัน เช่น มอบทุนการศึกษาหรือเกียรติบัตร

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับชั้นปี ที่อยู่อาศัยและอาชีพของบิดาหรือมารดาและรายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาคำใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๒,๗๒๖ คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๔ จำนวน ๑๔๕ คน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากสูตร ทาโร ยามาเน่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามที่มีค่า IOC เท่ากับ ๑.๐ แบ่งเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาแบบมีคำตอบให้เลือก ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้นปี การอยู่อาศัยของนักเรียน รายได้ของบิดาหรือมารดา และอาชีพของบิดาหรือมารดา

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตหลักของนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ของลิเคิร์ต มี ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านปณิธาตูปาตา เวรมณี ๒) ด้านอนินนาทานา เวรมณี ๓) ด้านกาเมสุมิจฉาจา เวรมณี ๔) ด้านมุตสาทา เวรมณี ๕) ด้านสุราเมรมยัมชชปมาทักฎานา เวรมณี

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นคำถามแบบปลายเปิด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า Z-test, การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ่

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

๑) จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงจำนวน ๒๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐๐ และเพศชายจำนวน ๑๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๐๐

๒) จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน ๒๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๖๐ รองลงมาเป็นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน ๑๔๑ คนคิดเป็นร้อยละ ๔๐.๔๐

๓) จำแนกตามการอยู่อาศัยของนักเรียน พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่กับบิดาและมารดาจำนวน ๒๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๘๑ อาศัยอยู่กับญาติจำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๐๐ อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียนจำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘๓ อื่น ๆ เช่น บ้านเช่าจำนวน ๑๕ คนคิดเป็นร้อยละ ๔.๓๖

๔) จำแนกตามอาชีพของบิดาหรือมารดา พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีบิดาหรือมารดาประกอบอาชีพค้าขายจำนวน ๑๕๑ คนคิดเป็นร้อยละ ๔๑.๖๒ บิดาหรือมารดาประกอบอาชีพ รับราชการจำนวน ๙๗ คนคิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘๐ บิดาหรือมารดาประกอบอาชีพ เกษตรกรจำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๘ บิดาหรือมารดาประกอบอาชีพรับจ้างจำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๖

๕) จำแนกตามรายได้ของบิดาหรือมารดา พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างบิดาหรือมารดามีรายได้ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไปจำนวน ๑๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๕๖ บิดาหรือมารดามีรายได้ ๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐ บาทจำนวน ๘๑ คนคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๒๑ บิดาหรือมารดามีรายได้ ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาทจำนวน ๗๕ คนคิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖๓ บิดาหรือมารดามีรายได้ ๕,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาทจำนวน ๒๓ คนคิดเป็นร้อยละ ๖.๖๐

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ด้านสุราเมรยมัชฌปมาทัญฐานา เวมณีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๕๓$) รองลงมาได้แก่ด้านกามสุมิจฉาจาธา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๖๕$) และ ด้านมุสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๔๑$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี การอยู่อาศัยของนักเรียน อาชีพของบิดาหรือมารดา และรายได้ของบิดาหรือมารดา ดังนี้

๑) การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๔๑$ และ $\bar{X} = ๒.๘๐$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่าเพศชายมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตด้านสุราเมรยมัชฌปมาทัญฐานา เวมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๗๖$) รองลงมาคือ ด้านกามสุมิจฉาจาธา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๔๖$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านปาณาติปาตา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๑๕$) ตามลำดับ

เพศหญิงมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ด้านสุราเมรยมัชฌปมาทัญฐานา เวมณี ($\bar{X} = ๓.๐๕$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านกามสุมิจฉาจาธา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๕๗$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านมุสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๕๐$) ตามลำดับ

๒) การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับชั้นปี นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๐๕$ และ $\bar{X} = ๒.๑๘$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต ด้านสุราเมรยมัชฌปมาทัญฐานา เวมณีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๔๗$) รองลงมาคือด้านกามสุมิจฉาจาธา เวมณี ($\bar{X} = ๓.๒๔$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านมุสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๗๘$) ตามลำดับ

การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษา ตอนปลาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านอทินนาทานา เวมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๔๐$) รองลงมาคือ ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๓๒$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านอทินนาทานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๐๐$) ตามลำดับ

๓) การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามที่อยู่อาศัยของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดามีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๕๔$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๕๓$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๕๓$) รองลงมา คือ ด้านกามสุมิจฉาราเวมณี ($\bar{X} = ๒.๕๘$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านอทินนาทานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๓๔$) ตามลำดับ

นักเรียนที่อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียนมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านกามสุมิจฉาราเวมณีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๘๔$) รองลงมาคือ ด้านปาณาติปาตา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๘๒$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านมูสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๓๔$)

นักเรียนที่อาศัยอยู่กับญาติมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๕๓$) รองลงมา คือ ด้านมูสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๓๖$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านกามสุมิจฉารา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๔๑$)ตามลำดับ

นักเรียนที่อาศัยอยู่บ้านเช่ามีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๕๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวมณี ($\bar{X} = ๓.๑๓$) รองลงมาคือด้านอทินนาทานา เวมณี ($\bar{X} = ๓.๒๑$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านมูสาวาทาเวมณี ($\bar{X} = ๒.๖๔$)ตามลำดับ

๔) การใช้หลักเบญจศีลมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอาชีพของบิดาหรือมารดา นักเรียนที่บิดาหรือมารดา รับราชการมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๕๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสุราเมรัยมัชฌมาทัญฐานา เวมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๗๑$) รองลงมาคือ ด้านมุสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๖๘$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านปาณาติปาตา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๑๕$) ตามลำดับ

นักเรียนที่บิดาหรือมารดาค้าขายมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๗๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสุราเมรัยมัชฌมาทัญฐานา เวมณี ($\bar{X} = ๓.๓๔$) รองลงมาคือ ด้านกาเมสุมิฉณาจารา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๘๘$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านมุสาวาทา ($\bar{X} = ๒.๑๓$) ตามลำดับ

นักเรียนที่บิดาหรือมารดาอาชีพเกษตรกรมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๕๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่าด้านสุราเมรัยมัชฌมาทัญฐานา เวมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๗๘$) รองลงมาคือ ด้านอทินนาทานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๕๘$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านกาเมสุมิฉณาจารา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๑๔$)

นักเรียนที่บิดาหรือมารดาอาชีพรับจ้างมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่าด้านสุราเมรัยมัชฌมาทัญฐานา เวมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๘๗$) รองลงมาคือ ด้านกาเมสุมิฉณาจารา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๘๔$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านมุสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๐๘$) ตามลำดับ

๕) การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามรายได้ของบิดาหรือมารดา นักเรียนที่บิดาหรือมารดา มีรายได้ ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสุราเมรัยมัชฌมาทัญฐานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๘๕$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านอทินนาทานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๗๘$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านมุสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๑๐$) ตามลำดับ

นักเรียนที่บิดาหรือมารดามีรายได้ ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๖๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านสุราเมรัยมีชขปมาที่ภูฐานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๕๕$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอทินนาทานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๖๒$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านปาณาติปาตา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๔๗$)

นักเรียนที่บิดาหรือมารดามีรายได้ ๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐ บาท มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๕๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านสุราเมรัยมีชขปมาที่ภูฐานา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๕๗$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๕๕$) รองลงมา คือ ด้านกาเมสุมิฉาจารา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๕๗$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านปาณาติปาตา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๐๖$)

นักเรียนที่บิดาหรือมารดามีรายได้ ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๒.๗๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านสุราเมรัยมีชขปมาที่ภูฐานา เวมณี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๒.๕๕$) รองลงมาคือ ด้านกาเมสุมิฉาจารา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๗๕$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านมูสาวาทา เวมณี ($\bar{X} = ๒.๔๕$) ตามลำดับ

๕.๑.๔ ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับชั้นปี การอยู่อาศัยของนักเรียน อาชีพของบิดาหรือมารดา และรายได้ของบิดาหรือมารดา ต่างกัน ดังนี้

๑) ผลการทดสอบความแตกต่างของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาที่มีเพศต่างกันเป็นรายคู่โดยรวมพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาเพศหญิงมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตสูงกว่าเพศชาย

๒) ผลการทดสอบความแตกต่างของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ที่มีระดับชั้นปีต่างกันเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๓) ผลการทดสอบความแตกต่างของการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ที่มีที่อยู่อาศัยของนักเรียนต่างกันเป็นรายคู่พบว่านักเรียนพบว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่บ้านเช่ามีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา สูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียน และสูงกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับญาติ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

๔) ผลการทดสอบความแตกต่างของการใช้หลักเบญจศีลการดำเนินชีวิตของนักเรียน โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษาที่มีรายได้ของบิดามารดา ต่างกันเป็นรายคู่พบว่า นักเรียนที่รายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน ๑๕,๐๐๑มีการใช้เบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่าบิดามารดาที่มีรายได้ บาท ๕,๐๐๐ – ๘,๐๐๐ บาท และ สูงกว่าบิดามารดาที่มีรายได้ ๘,๐๐๑- ๑๐,๐๐๐ บาท ส่วนคู่อื่นๆไม่พบความแตกต่าง

นักเรียนที่รายได้ของบิดาหรือมารดา ๕,๐๐๐ – ๘,๐๐๐ บาทมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่บิดาหรือมารดา รายได้ ๘,๐๐๑- ๑๐,๐๐๐ บาท

นักเรียนที่รายได้ของบิดาหรือมารดา ๘,๐๐๑- ๑๐,๐๐๐ บาทมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตโดยรวมสูงกว่านักเรียนที่บิดาหรือมารดา รายได้ ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท

ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

๕.๑.๕ ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการส่งเสริมการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

(๑) ด้านปาณาติปาตา เวรมณี ได้แก่ นักเรียนชอบรังแกสัตว์ เช่น สุนัข นักเรียนชอบกลั่นแกล้งเพื่อน

(๒) ด้านอทินนาทานา เวรมณี ได้แก่ นักเรียนขโมยเงินและของใช้ของเพื่อน นักเรียนบางคนชอบทำลายทรัพย์สินของโรงเรียน

(๓) ด้านกามสุมิจจาจารา เวรมณี ได้แก่ นักเรียนแต่งกายล่อแหลม เช่น ใส่กระโปรงสั้น ใส่เสื้อบาง ๆ นักเรียนแอบดู อ่าน และฟังสื่อที่ชั่วร้ายทางมาราคะ

(๔) ด้านมุสาวาทา เวรมณี ได้แก่ นักเรียนชอบพูดคำหยาบ นักเรียนชอบพูดเท็จ

(๕) ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัฏฐานา เวรมณี ได้แก่ นักเรียนดื่มสุรา สูบบุหรี่ ใบกระท่อม กัญชา และสิ่งเสพติดอื่นๆ นักเรียนเสพยาบ้า

๒) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

(๑) ด้านปาณาติปาตา เวรมณี ได้แก่ ให้ทำบันทึกความดี

(๒) ด้านอทินนาทานา เวรมณี ได้แก่ การจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความซื่อ เช่น มอบทุนการศึกษาหรือเกียรติบัตร

(๓) ด้านกาเมศุมิฉณาจาราเวรมณี ได้แก่ การจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความประพฤติดี มีมารยาทดี

(๔) ด้านมุสาวาทา เวรมณี ได้แก่ การจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความประพฤติดี

(๕) ด้านสุราเมธยัมชปมาทฐฎานา เวรมณี ได้แก่ การจัดกิจกรรมบำบดัยาเสพติดสำหรับนักเรียนที่ติดคยา

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

๑) การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และมีการส่งเสริมให้นักเรียนดำเนินชีวิตตามหลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนนักเรียนมีความตระหนัก และมั่นใจที่จะนำเอาหลักเบญจศีลมาใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งหากนักเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ก็ย่อมจะเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและสามารถเผชิญปัญหาหรือสถานการณ์ที่เข้ามาในชีวิตได้ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **ตรีงจิตร รุ่งมะลั้ง** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเชื่อเรื่องเบญจศีลของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา จังหวัดนครปฐม” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจคำสอนเรื่องเบญจศีล ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับการถ่ายทอดอบรมสั่งสอนจากบิดามารดา ครูอาจารย์ พระสงฆ์ และญาติ ส่งผลให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยมีการปฏิบัติตามเบญจศีลบ้าง อยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด และยังมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติ สอดคล้องกับหลักเบญจศีล แต่มีบางพฤติกรรมที่ปฏิบัติสวนทางกับหลักเบญจศีลในแต่ละข้อ แม้ว่าจะไม่ผิดศีลทีเดียว แต่ก็ทำให้ศีลค้างพร้อย เช่น เคยชกต้อยเพื่อน เคยฆ่าสัตว์ เคยมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งมีบางพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่างก็มีการทำผิดบ่อยๆ จนเกิดความเคยชิน เช่น การพูดโกหก ฆ่าสัตว์ ตบยุง เป็นต้น

๒) ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชของนักเรียนที่มีเพศระดับชั้นปีต่างกัน รายได้ของบิดาหรือมารดาต่างกัน ที่อยู่อาศัยต่างกัน มีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนนักเรียนที่มีอาชีพของบิดาหรือมารดาต่างกันมีการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับผลการวิจัย

ของ สุรัชย์ เทพภรณ์ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การปฏิบัติตามหลักเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวิถีพุทธ : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนชั้นประถมปีที่ ๖ กลุ่มโรงเรียนทาสบชัย ตำบลทาสบเส้า อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีการปฏิบัติตามหลักเบญจศีลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่นักเรียน มีพฤติกรรมล่วงละเมิดเบญจศีลอยู่ในระดับน้อย คือ งดยาสูบหรือแมลงสาบในบ้าน ขึ้นรถโดยสารแล้วหลบหลีกเลี่ยงการจ่ายค่าโดยสาร ทำให้พ่อ-แม่เสียใจเพราะคำพูด ส่วนประเด็นที่นักเรียน มีพฤติกรรมล่วงละเมิด อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ สูบบุหรี่ ชักชวนเพื่อนสูบบุหรี่ และสอดคล้องกับ สุวัฒน์ มหันตา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธ” ผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างกันในด้านอาชีพ ทำให้ทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธมีความแตกต่างกันด้วย ซึ่งจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ผู้มีอาชีพค้าขายและเกษตรกรรมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธสูงกว่า กลุ่มอาชีพอื่น ๆ โดยผู้ที่มีอาชีพรับราชการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธแตกต่างกัน และยังพบอีกว่า ผู้ที่ไม่ได้ศึกษามีคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธสูงสุด สำหรับผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธต่ำที่สุด

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยศึกษาได้พบว่ายังมีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรจะได้รับการศึกษเพิ่มเติมอีกในการวิจัย ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ผลการวิจัยพบว่าการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับปานกลางทางโรงเรียนควรมีการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ

๒) การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชในบางด้านยังอยู่ในระดับปานกลาง ค่าสถิติก่อนข้างต่ำ ทางโรงเรียนควรมีการดำเนินการส่งเสริมเพื่อส่งเสริมและพัฒนากการให้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเฉพาะนักเรียนที่อยู่อาศัยกับบิดามารดาควรนำหลักเบญจศีลไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กกลุ่มผู้ปกครองในปัจจุบันไม่ค่อยดูแล

เอาใจใส่ และบางรายอาจจะให้ความรักความอบอุ่นน้อยเกินไป แบ่งปันเวลาให้กับบุตรธิดาของตนเองน้อยลง นักเรียนที่อาศัยอยู่หอพักโรงเรียนควรมีมาตรการในการดูแลนักเรียนด้วยการใช้เวลาและความรักความเอาใจใส่ให้มากขึ้น ส่วนนักเรียนที่อาศัยอยู่กับญาติอาจจะเป็นปู่ย่าตายาย ซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ที่ติดตามนักเรียนไม่ทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชข้อที่มีปัญหามากที่สุดคือ นักเรียนดื่มสุรา บุหรี่ ใบบกระท่อม กัญชา และสิ่งเสพติดอื่นๆ รองลงมาคือนักเรียนชอบพูดคำหยาบ และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ นักเรียนเสพยาบ้า ซึ่งโรงเรียนควรจะได้ดำเนินการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมในข้อนี้ให้นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติจนเป็นนิสัยในการดำเนินชีวิต ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนข้อที่มีข้อที่มีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมบำบัดยาเสพติดสำหรับนักเรียนที่ติดยา รองลงมาคือ ให้ทำบันทึกความดีและข้อเสนอแนะน้อยที่สุดคือ ควรมีการจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีความขยัน เช่น มอบทุนการศึกษาหรือเกียรติบัตร ซึ่งโรงเรียนควรจะได้มีการวางแผนหรือจัดทำโครงการในเรื่องนี้และปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

- ๑) ควรศึกษาการนำหลักเบญจศีลไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนทุกระดับชั้น
- ๒) ควรศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาด้านอื่นๆ
  - ๑) ควรศึกษาวิธีการป้องกัน การติดยาเสพติดในนักเรียนทุกระดับชั้น
  - ๔) ควรจัดตั้งชมรมเกี่ยวกับการให้ความรู้และคำปรึกษาในการหลีกเลี่ยงไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติด

บรรณานุกรม

ข้อมูลปฐมภูมิ

๑) หนังสือ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

มหามกุฏราชวิทยาลัย, มูลนิธิ. อรรถกถาภาษาบาลี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราช
วิทยาลัย, ๒๕๓๕.

พระโจฬยักัสสะปะ. วิมตติวินทนีฎีกา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญูณ, ๒๕๓๕.

พระพุทฺธโฆษาจารย์. วิมตติวินทนีฎีกา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญูณ, ๒๕๓๕.

_____. ขุทฺตกนิกาย ชาตกฏฐกถา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____. ขุทฺตกนิกาย ปรมัตถโชติกา ขุทฺตกปาฐกฏฐกถา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญูณ,
๒๕๓๕.

_____. วิสุตฺตนิคมคฤปกกรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญูณ, ๒๕๓๕.

พระสารีบุตร. ขุทฺตกนิกาย สทฺธมมปฺปกาสินี ปฐิสุมภิตามคฺคฏฐกถา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
วิญญูณ, ๒๕๓๕.

_____. สารตฺถกฏีกา. สารตฺถทีปนีฎีกา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญูณ, ๒๕๓๕.

_____. ขุทฺตกนิกาย ปรมัตถทีปนี อิติวุตฺตคคฏฐกถา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญูณ,
๒๕๓๕.

_____. อังคฺตฺตรนิกาย สารตฺถปฺปกาสินี ตัญตฺตกฏีกา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญูณ, ๒๕๓๕.

พระสิริมังคลาจารย์. มงคลตฺถทีปนี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญูณ, ๒๕๓๕.

ข้อมูลทุติยภูมิ

๑) หนังสือ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. โครงการทดลองหารูปแบบที่ประสิทธิผลต่อการเรียนการสอน
จริยธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธนประดิษฐ์พิมพ์, ๒๕๒๕.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. โครงการทดลองหารูปแบบที่ประสิทธิผลต่อการเรียนการสอน
จริยธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธนประดิษฐ์พิมพ์, ๒๕๒๖.

กัลยา วาณิชบัญชา. สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และ
บัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

คณาจารย์โรงพิมพ์เลียงเชียงจงเจริญ. คลังปริยัติธรรม (ฉบับสมบูรณ์). กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์เลียงเชียงจงเจริญ, ๒๕๔๘.

คณะกรรมการฝ่ายจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึก. หนังสือเรื่องศีล ๕. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). ๒๕๕๓.

จางง อติวัฒน์สิทธิ์. สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย, ๒๕๔๕.

ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. หลักการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน. กรมศาสนา
กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๒๔.

ชนิด อยู่โพธิ์. อานิสงส์ศีล ๕. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.
ชานินทร์ ศุภป๋ารุ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS ครอบคลุมทุกเวอร์ชัน.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท วี อินเตอร์ พริ้นท์, ๒๕๕๐.

ธีรศักดิ์ อุ่่นอารมณเลิศ. เครื่องวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา. ภาควิชาพื้นฐานทาง
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๘.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. พุทธธรรมศาสตร์ : จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา.
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สุรสภา, ๒๕๒๒.

นิภา เมธาวิชัย. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๓.

บุญมี แทนแก้ว และคณะ. พุทธศาสน์ปรัชญา. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ โอ.เอส.
พริ้นติ้งเฮ้าส์, ๒๕๓๘.

ฝ่ายวิชาการ กองศาสนศึกษา. คู่มือเทคนิคการสอนปริยัติธรรม แผนกธรรม. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๓๕.

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. (กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๒).

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). พจนานุกรม พุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๘,
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

_____. พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
กรมการปกครอง, ๒๕๔๐.

พระพุทธโฆสเถระ. คัมภีร์วิสุทธิมรรค. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร :
บริษัทประยูรวงศ์ พริ้นท์ติ้ง จำกัด, ๒๕๔๗.

- พุทธทาสภิกขุ. ทาน สีล ภาวนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๔๐.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมราชบัณฑิต ฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๐.
- วิทยาลัยสงฆ์ธรรมจักรเชียงใหม่. หนังสือธรรมจักรเชียงใหม่. เชียงใหม่ : นันทพันธ์พรินต์ติ้ง จำกัด, ๒๕๔๕.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). พจนานุกรม พุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๑๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), ๒๕๔๘.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). พจนานุกรม พุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.
- พระสิทธิธรรมโชติกะ ฐัมมาจริยะ. ปรมัตตโชติกะ มหาอภิธรรมมัตตสังคหฎีกา ปริเฉทที่ ๕ เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร : ทิพยวิสุทฺธิ, ๒๕๓๕.
- พันเอก มุกกันต์. แนวสอนธรรมะตามหลักสูตรนักธรรมตรี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๑๔.
- พุทธทาสภิกขุ. ธรรมะบันทึกรำลึก ๑๐๐ ปี พุทธทาส. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์, ๒๕๔๕.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐.
- วศิน อินทสระ. หลักการสอนสำคัญในพระพุทธศาสนา (พุทธปรัชญาเถรวาท). พิมพ์ครั้งที่ ๔ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร, ๒๕๓๔.
- ศรีธรรมราชศึกษาแผนกมัธยมศึกษา, โรงเรียน. รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๓. นครศรีธรรมราช, โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ๒๕๕๓.
- ศรีธรรมราชศึกษาแผนกมัธยมศึกษา, โรงเรียน. รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๓. นครศรีธรรมราช, โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ๒๕๕๓.
- ศรีธรรมราชศึกษาแผนกมัธยม, โรงเรียน. สารสนเทศระดับก่อนประถมวัยโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๓. นครศรีธรรมราช, โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ๒๕๕๓.
- สงศรี ชมภูวงส์. การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๗.
- สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. เบญจศีลเบญจธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

สมเด็จพระสังฆราช. (จวน อุฏฐายี). มงคลในพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์กิติวรรณ, ๒๕๓๗.

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช. ความจริงที่ต้องเข้าใจ. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

_____. ชีวิตจะเป็นสุขได้อย่างไร. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

สมศักดิ์ สันธุระเวช และคณะ. หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยสอน ๖ ฉบับ

กระบวนการสมบูรณ์แบบขั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๓๕.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้าพระยาวชิรญาณวโรรส. เบญจศีลและเบญจธรรม. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

สุภาพ วาดเขียนและอรพิน โภชนา. การวิจัยเบื้องต้น. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๐.

ไสว มาลาทอง. คู่มือการศึกษาจริยธรรม สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นักบริหาร นักปกครอง

และประชาชนผู้สนใจทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา,

๒๕๔๒.

๒) วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ / รายงานการวิจัย

จิตภา จิตต์วิญญาณ. “การศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

พฤติกรรมและเจตคติต่อคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนในโครงการพระสอนศีลธรรมใน

โรงเรียนจังหวัดหนองคาย”. บทความวิชาการการวิจัย. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

หนองคาย, ๒๕๔๕.

ตรึงจิต รุ่งมะดัง. “ความเชื่อเรื่องเบญจศีลของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา จังหวัด

นครปฐม”. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต. วิทยาลัยศาสนศึกษา : มหาวิทยาลัยมหิดล,

๒๕๔๗.

นนทนา อังสุรังสี. “การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่านิยมและการปฏิบัติเกี่ยวกับเบญจศีลของชาว

พุทธในสังคมเมืองและชนบทที่อยู่ในและนอกโครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองโดย

ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านในอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์”.

วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร มหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล). ๒๕๓๓.

บุญสนอง เรืองหนู. “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อศีล ๕ : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง”. สารนิพนธ์พุทธศาสนศึกษามหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย). ๒๕๕๑.

พระมหาภายิต สุขวรรณดี (สุภาสโธ). “การรักษาศีล ๕ ของนักศึกษาภาคสมทบ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. ๒๕๔๗”.

รายงาน การวิจัย. (สถาบันวิจัยญาณสังวร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย). ๒๕๔๗.

พิระ วัฒนธรรม. “หลักจริยธรรมที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

ภูริณัฐ์ แสงทอง. “เจตคติ และการปฏิบัติของเยาวชนต่อหลักเบญจศีล – เบญจธรรม”.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์), ๒๕๔๗.

ยุทธพงษ์ กัลยวรรณ. พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๓.

สารภี จันทร์ศรีนวล. “การนำหลักจริยธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

เสาวนีย์ ตะโพนทอง กุลกาญญาณ ป้อมเพชร และมนตรี คู่ควร. “พฤติกรรมการนำศีล ๕ ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันของนิสิตนักศึกษาศาสนาบัณฑิตวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร”. รายงาน การวิจัย. คณะเทคโนโลยีการเกษตร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง, ๒๕๔๘.

สุรัชย์ เทพกรรม. “การปฏิบัติตามหลักเบญจศีลของนักเรียนโรงเรียนวิถีพุทธ : ศึกษาเฉพาะกรณี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ กลุ่มโรงเรียนทาสบชัย ตำบลทาสบเส้า อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๕๑.

สุวัฒน์ มั่งสา. “ทัศนคติและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับศีล ๕ ของชาวพุทธ”. รายงานการวิจัย.

(สถาบันวิจัยญาณสังวร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย). ๒๕๔๒.

อชิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล. “การรักษาศีล ๕ ของพุทธศาสนิกชนวันแรงงาน : กรณีศึกษาเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร”. ปัญหาพิเศษ. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๔๘.

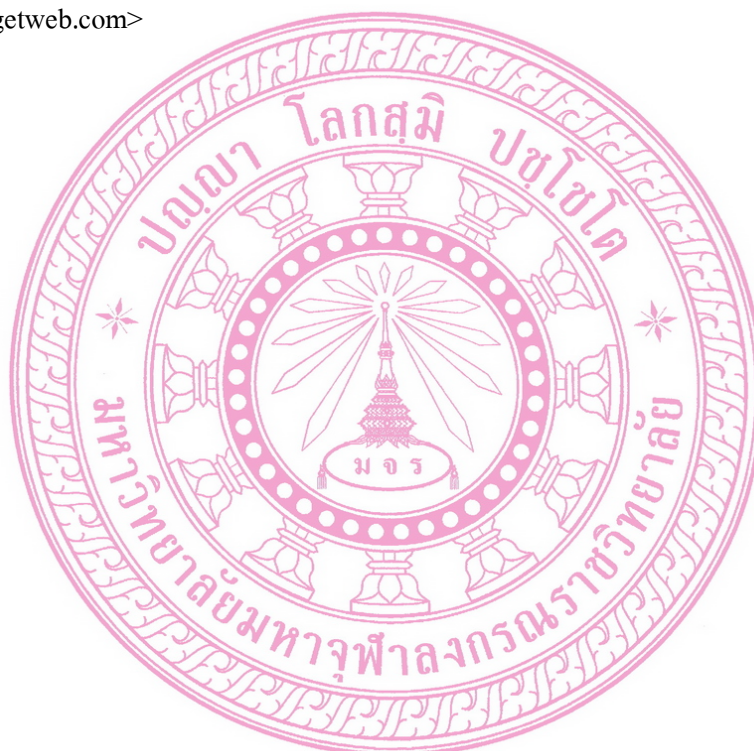

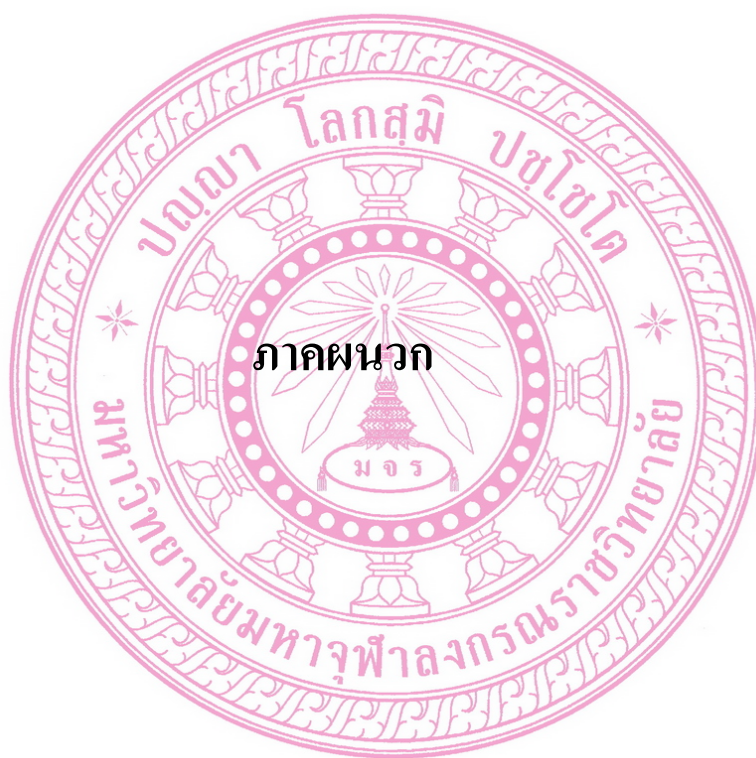
๓) บทความจากเว็บไซต์

จิตภา จิตต์วิญญาณ. “การศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน
พฤติกรรมและเจตคติต่อคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนในโครงการพระสอนศีลธรรมใน
โรงเรียนจังหวัดหนองคาย”. ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๐, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐.

<<http://www.Intranet.m-culture.go.th/nongkhai/jidapal๒.htm>

สุภาพร. “เจตคติ(Attitude)”. ๑๑ เมษายน ๒๕๕๐, ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐<<http://www.social.science.igetweb.com>>

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวิจัย

๑. ผศ.ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์   ป.ธ.๔, พธ.บ., M.A., Ph.D. (Sociology)
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาสังคมวิทยา
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช
๒. ผศ.ดร.กันตณ หนูทองแก้ว   พธ.บ.(สังคมวิทยา),M.A.(Sociology),M.A.(Politics)
 M.A.(Linguistic),Ph.D.(Sociology)
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาสังคมวิทยา
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช
๓. นายสุรพงษ์ มิตรกุล   น.บ. ศศ.ม.
 ผู้อำนวยการ โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา

ที่ ศธ ๖๑๒๐ / ๐๗๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
ต/ต ม.๕ ต.มะม่วงสองต้น อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐๗๕-๓๕๒๘๙๘ โทรสาร ๐๗๕-๓๕๕๘๖๒

๑๗ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางปรางทิพย์ วงศ์ราชชาติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช" ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โดยมีคณะกรรมการ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.พระมหาปริดา ขนดีโสภโณ ประธานกรรมการ
๒. ผศ. พิเศษ ดร.สงศรี ชมภูวงศ์ กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

นางผ.
นาง อ.จ. ปรางทิพย์ วงศ์ราชชาติ (พระมหาเทพรัตน์ อริยวิไล)
19 เมษายน 55 ประธานศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๗๕๓๕-๕๖๖๐

ที่ ศธ ๖๑๒๐ / ๐๗๔

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

๓/๓ ม.๕ ต.มะม่วงสองต้น อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

โทร. ๐๗๕-๓๔๒๘๘๘ โทรสาร ๐๗๕-๓๔๕๘๖๒

๑๗ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.กัณฑ์กมล หนูทองแก้ว

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางปรางทิพย์ วงศ์วรชาติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช" ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โดยมีคณะกรรมการ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

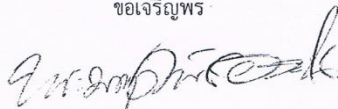
๑. ดร.พระมหาปรีดา ขนดีโสภณ ประธานกรรมการ
๒. ผศ. พิเศษ ดร.สงศรี ชมภูวงศ์ กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

อธิการบดี
๑๗ เมษายน ๒๕๕๕

ขอเจริญพร

(พระมหาเทพรัตน์ อริยวิไล)

ประธานศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๗๕๓๔-๕๖๒๐

ที่ ศธ ๖๑๒๐ / ๐๗๕

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
๓/๓ ม.๕ ต.มะม่วงสองต้น อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐๗๕-๓๔๒๘๘๘ โทรสาร ๐๗๕-๓๔๕๘๖๒

๑๗ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายสุรพงศ์ มิตรกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางปรางทิพย์ วงศ์วรชาติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต โดยมีคณะกรรมการ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.พระมหาปริตตา ชาติโสภณ ประธานกรรมการ
๒. ผศ. พิเศษ ดร.สงศรี ชมภูวงศ์ กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนิสิตได้เป็นอย่างดี

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สุรพงศ์ มิตรกุล
๑๗ เม.ย. ๒๕๕๕

ขอเจริญพร

(พระมหาเทพรัตน์ อริยวิโส)

ประธานศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๗๕๓๔-๕๖๒๐

ที่ ศธ ๖๑๒๐ / ๐๗๖

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
 ๓/๓ ม.๕ ต.มะม่วงสองต้น อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
 โทร. ๐๗๕-๓๕๒๘๔๘ โทรสาร ๐๗๕-๓๕๕๘๖๒

๑๗ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม

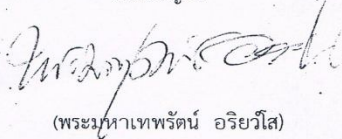
เจริญพร ผู้จัดการผู้อำนวยการโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา

ด้วย นางปรางทิพย์ วงศ์วรชาติ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นที่จะต้องเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ จึงขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ และทางศูนย์บัณฑิตศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาเทพรัตน์ อริยวิไล)

ประธานศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๗๕๓๕๕๖๒๐

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อทราบการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ตอบแบบสอบถามกรุณาตอบตามความจริงและตอบให้ครบทุกข้อ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะปกปิดเป็นความลับ แต่จะนำมาวิเคราะห์ในทางวิชาการ เพื่อนำผลงานวิจัยมาแก้ปัญหาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนต่อไป

แบบสอบถามฉบับนี้แบบออกเป็น ๓ ตอน ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

ปรางทิพย์ วงศ์วรชาติ

นิสิตปริญญาโท

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความเกี่ยวกับนักเรียนตามความเป็นจริง

๑. เพศ

๑. ชาย   ๒. หญิง

๒. ระดับชั้นปี

๑. มัธยมศึกษาตอนต้น   ๒. มัธยมศึกษาตอนปลาย

๓. อาชีพของบิดาหรือมารดา

๑. รับราชการ   ๒. กู้ขาย
๓. เกษตรกร   ๔. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๔. การอยู่อาศัยของนักเรียน

๑. อาศัยอยู่กับบิดา/มารดา   ๒. อาศัยอยู่ในหอพักโรงเรียน
๓. อาศัยอยู่กับญาติ   ๔. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๕. รายได้ของบิดาหรือมารดา

๑. ๕,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท   ๒. ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท
๓. ๑๐,๐๐๑- ๑๕,๐๐๐ บาท   ๔. ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป

ตอนที่ ๒ การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรม-
ราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับ
ความคิดเห็นของนักเรียน

ที่	การใช้หลักเบญจศีลในการดำเนินชีวิต	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑	๑. ด้านปาณาติปาตา เวมณี (เว้นจากการฆ่าสัตว์) นักเรียนละเว้นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เช่น การยิงนก การตกปลา การใช้ยาฉีดขุมแมลงสาบ เพียงใด					
๒	นักเรียนละเว้นการซื้อสัตว์ที่มีชีวิต เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา ที่ยังมีชีวิต มาปรุงทำอาหารรับประทาน เพียงใด					
๓	นักเรียนละเว้นการเบียดเบียนสัตว์ เช่น นำนกมาขัง เลี้ยงไว้ในกรง เอาปลามาเลี้ยงไว้ในตู้กระจก เพียงใด					
๔	นักเรียนละเว้นจากการคิดฆ่าสัตว์และคิดทำร้ายสัตว์ เพียงใด					
๕	นักเรียนละเว้นจากการแนะนำเพื่อนถึงวิธีการฆ่าและ ทำร้ายสัตว์เพียงใด					
๖	นักเรียนละเว้นจากการวางแผนร่วมกับเพื่อนในการ ฆ่าและทำร้ายสัตว์เพียงใด					
๗	นักเรียนละเว้นด้วยการทำร้ายผู้อื่น เพียงใด					
๘	๒. ด้านอทินนาทานา เวมณี (เว้นจากการลักทรัพย์) นักเรียนละเว้นจากการหยิบฉวยเอาสิ่งของผู้อื่นมา เป็นของตน เพียงใด					
๙	นักเรียนละเว้นจากการรับซื้อของโจร หรือสิ่งของที่ ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เพียงใด					
๑๐	นักเรียนละเว้นจากการเบียดเบียนทำลายสิ่งของและ ทรัพย์สินของผู้อื่นเพียงใด					
๑๑	นักเรียนไม่ชักชวนเพื่อนไปขโมยสิ่งของผู้อื่นเพียงใด					

ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๓. ด้านกามสุมิจฉาจารา เวมณี (เว้นจากการประพฤติผิดในกาม)					
๑๒	นักเรียนละเว้นจากการประพฤติผิดในกามไม่ประทุษร้ายต่อของรักของหวงแหนอันเป็นการทำลายเกียรติภูมิและจิตใจของผู้อื่นเพียงใด					
๑๓	นักเรียนละเว้นจากการคิด พูด หรือกระทำในทำนองผู้สาวกับผู้อื่นเพียงใด					
๑๔	นักเรียนละเว้นจากการดู การอ่าน และการฟังสื่อที่ทำให้เกิดกามราคะ เพียงใด					
๑๕	นักเรียนละเว้นจากการชักชวนผู้อื่นไปในทางที่ไม่เหมาะสมทางเพศเพียงใด					
๑๖	นักเรียนละเว้นจากการแต่งกายที่ล่อแหลมต่อผู้พบเห็นเพียงใด					
	๔. ด้านมุสาวาทา เวมณี (เว้นจากการพูดเท็จ)					
๑๗	นักเรียนละเว้นจากการพูดเท็จ เพียงใด					
๑๘	นักเรียนละเว้นจากการพูดส่อเสียดทำให้ผู้อื่นแตกความสามัคคี เพียงใด					
๑๙	นักเรียนละเว้นจากการพูดคำหยาบ คำเพื่อเจ้อเพียงใด					
๒๐	นักเรียนละเว้นจากการพูดจาในเชิงการใส่ร้ายป้ายสี การนินทาว่าร้ายผู้อื่นเพียงใด					
๒๑	นักเรียนละเว้นจากการพูดจาที่ทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียงและเกียรติยศเพียงใด					

ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๕. ด้านสุราเมรัยมีชปมาที่ภูฐานา เวมณี (เว้นจากการเสพสุรา)					
๒๒	นักเรียนละเว้นจากการเสพสุรา บุหรี่ ใบกระท่อม กัญชา และสิ่งเสพติดอื่นๆ เพียงใด					
๒๓	นักเรียนละเว้นจากการซื้อหรือจำหน่ายสุรา บุหรี่ และสิ่งเสพติดอื่นๆ เพียงใด					
๒๔	นักเรียนละเว้นจากการนำสุรา บุหรี่ มาจัดเลี้ยงในงานบุญต่างๆ เช่น งานบวชนาค งานบำเพ็ญกุศลศพ งานทอดกฐิน เพียงใด					
๒๕	นักเรียนละเว้นจากการทดลองใช้สารเสพติด และเครื่องดื่มเครื่องดื่มของเมาเพียงใด					
๒๖	นักเรียนละเว้นจากการแนะนำหรือชักชวนเพื่อนในการใช้สารเสพติด และเครื่องดื่มเครื่องดื่มของเมาเพียงใด					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลักเบญจศีลในการดำเนิน
ชีวิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง : ให้ท่านเลือกแสดงความคิดเห็นให้ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
<p>หลักเบญจศีล</p> <p>๑. ด้านปาณาติปาตา เวมณี</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>หลักเบญจศีล</p> <p>๑. ด้านปาณาติปาตา เวมณี</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>๒ ด้านอทินนาทานา เวมณี</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๒ ด้านอทินนาทานา เวมณี</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>๓. ด้านกาเมสุมิจจาจารา เวมณี</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๓. ด้านกาเมสุมิจจาจารา เวมณี</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>๔. ด้านมูสาวาทา เวมณี</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๔. ด้านมูสาวาทา เวมณี</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>๕. ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวมณี</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๕. ด้านสุราเมรยมัชชปมาทัญฐานา เวมณี</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ-สกุล : นางปรางทิพย์ วงศ์วรชาติ
- วัน/เดือน/ปีเกิด : ๑๐ กันยายน ๒๕๐๒
- สถานที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๒๑๗๔/๒ ถนนมะขามชุม ตำบลท่าวัง
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- สถานที่ทำงาน : โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- การศึกษา : มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสุวรรณศรพิทยาศาสตร์
: ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช
: ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม กระทรวงศึกษาธิการ
: ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
: ๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- หน้าที่การทำงาน : ๒๕๒๑ ครูโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ระดับอนุบาล
: ๒๕๒๔ – ๒๕๓๕ ครูโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ระดับมัธยมศึกษา
หมวดการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี
: ๒๕๒๔ – ๒๕๓๕ หัวหน้าหมวดการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี
ครูโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ระดับมัธยมศึกษา
: ๒๕๔๖ – ๒๕๕๔ ได้รับการคัดเลือกเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนคร
นครศรีธรรมราช
: ๒๕๕๔ ได้รับการแต่งตั้งจากสภาคริสตจักรเป็นคณะกรรมการบริหาร
โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ในตำแหน่งผู้แทนครู